

Luka **Gospel Of Luke** **Tèhébé Ré Dõ Nyě**

Li tètèkrũmila Luka yětôba ma a héluõ pẹ pẹ Jesũ ma a htwõ prèmẹlwóhteka Israelphú tahe a Byacè ná prèmẹlwóhteka prèluhekhuphú tahe a Byacè nyẹmụ lỏ ari-akyã. Luka rãmáradyã ná Thé Sãsě Byacè é Byacè Jesũ dõ a ki phyéhyã pẹ kayã soryasỏpháphú tahe a tètèkrũmila. Tètèkrũthelỏ o bí li tètèkrũmila Luka yětôba akũyěnuô, myáhtyeluõ khódũ bí ử héluõ ná Byacè Jesũ hyãpã akhěnuô, ná bí Byacè Jesũ kạkahtya dõ mỏkhu akhěnuô hỏ. Byacè Jesũ kạkahtya htuõ dõ mỏkhu akhěnuô, Krístuphú a tẹzútẹnyã tahe duhtyahtũhtya, luõhtyěluõkẹ, luõpasỉ cuõlỏ ari-akyã tahenuô, prẹrãli yětỏprẹnuô, a rãluõ kuỏpỏdũ tẹritẹkyã yěnuô dõ Li Prẹdỏnyãphú tahe akũnuônuô.

Tẹdyã tahehenuô, myáhtye prétũ bí li tètèkrũmila Luka yětôba akũ prẹnuô a-o tahehe. Pẹ myáhtye kryã- maitě hérò, pẹ myáhtye ná mỏkhu tanéphú tahe irỏnỉ tẹdyã tahe ari-akyã, ná prẹkyẹthímíphú tahe hyã olẹ tuỏkuõ dõ Jesũ léopacẹlyã akhãlẹ ari-akyã, Jesũ hyãnuõ otỏkuõ dõ tẹlũtyã hỏkũ phú pacẹ prẹkhũphú tỏprẹ ari-akyã, htuõrò tẹdyã khákho Samariaphú dõ aryã

tôprè ari-akyã ná phúprèkhũ dõ a cuõthũklyã nuõtôprè ari-akyã. Li tètèkrũmila yètõba lõnuõ, a dyadu nyacõ tètewicõbẽ, Thẽ Sãsẽ Byacẽ, prèmõ nuõ mepa tõkuõ dõ Jesũ a tẽphyètẽmẽ akũ, ná Cõmarya plwõkyã ù tẽmẽthũ tahe ari-akyã.

Tèhèbè tõtõ ná tõtõ

Tèhèbè rẹ dõ nyẽ 1:1-4

Giovanni Baptista ná Byacẽ Jesũ a tẽopacẽlyã ari-akyã ná a tẽohtwõprè dõ apacẽkhẽ ari-akyã 3:1-2:52

Giovanni Baptista a tẽphyètẽmẽ 3:21-4:13

Byacẽ Jesũ plwõhtyẽ ari-akyã ná khĩnẽricyã khuklõ ilo-ilyã lũ ari-akyã 3:21-4:13

Byacẽ Jesũ mẹtẽ dõ kayã bẽmũ aklẽ dõ Galilea kẹkũ 4:14-9:50

Cáhtya dõ Galilea tuõdõ vĩ Jerusalem 9:51-19:27

Tẽhtwõhtya anẹ dõkhyẽlõũ tõtklẽ bí vĩ Jerusalem akũ 19:28-23:56

Byacẽ Jesũ thyẽihtò kakhỹẽ, dyẽluõkhyẽ ù ná anẹ, ná a kahtyakhyẽ dõ mókhu ari-akyã 24:1-53

¹ Kayã éprè yácũ rãmáradyã lahyã tẽ dõ a htwõhtya bí pẹklẽ yẽtahe ari-akyã. ² Èthĩ krwõràkuõ prè phú kayã dõ a myáhtye ná anẹ dõ kalúkhẽ rò a hẽsodõnyã luõ pẹ ù ná tẽritẹkyã nuõtãhe hẽso dõtũ pẹ pẹ nuõtãhe prè. ³ Phũnuõ akhuakhyẽ, Thárádu Theophilo, vã myápũ thẽgnẽ tãtẹ htuõlõ hó tẽhtwõhtya dõ a khãshyẽkhãryã

tahehó akhu-akhyě, vǎ dyalya hó vǎ théplò ná vǎ ki rá pé nè phú a htwöhtya tótó htuõ tótó hénuôma a klyá ryá nyǎ pré vǎ tanę phúyě. ⁴ Thyáphú nè ki thégně tǎtę lǎlǎtakli lǎ tètítèkyǎ mǎlakõ phú nè ithyónó htuõhó nuôtahe ag-něnuôrò, vǎ rá phúnuô pré.

Tèdyéthégně Giovanni Baptista A Tèopacělyá Ari-akya

⁵ Bí Khwí Herodè htwõ khwí dǎ Juda kékũ akhěnuô, bwídu dǎ amwì ná Zekaria otôprě. Rò ènuô a opatõkuõ dǎ prělũtyǎ aplóamu dǎ ǔ é lǔmwì ná Abijah mú- nukhě nuôtõmu akũ, rò amě mwì ná Elizabeth. È ma aklwĩalyǎ ícũtǎ ná bwídu tahe.* ⁶ Èthĩ thényě lǎ a ohtwõprě cõteryá lǎ có dǎ Cómarya† a mètħenyě có rò phú Byacè Cómarya a tětħyótětħya ná a tèmekyǎngó tahe héonuô èthĩ cǔe mǎlóměbǎ lǎplĩ có. ⁷ Elizabeth sǎphú akhu-akhyě èthĩ phúo kuõ lahyǎ ǔ to, htuõto èthĩ thényělǎ a muõprě lǎhó.

⁸ Tõnyěnuô, shuõkhě tuõhó dǎ Zekaria tǎ phyénì tèmę dǎ a lyabè lǔ yě. A mę tèmę phú bwídu tǎprě dǎ tǎlũhõdu akũ. ⁹ Phú bwídu tahe lékló onuô, ǔ nwóhtya hó è ná a tǎbè súũhtya tǎnuõmú dǎ tǎlũtyǎ hõkũ bínuô tõnyě akhu-akhyě, a cuõnuõ dǎ tǎlũtyǎ hõkũ. ¹⁰ Bí

* **1:5** 1:5 Elizabeth ma Aròn aklwĩalyǎ † **1:6** 1:6 Cópħrya

a súũhtya tẹnuômú akhěnuô, dỏ aklỏnuô, ũ kwícỏbẻợcỏbẻể nyacỏ.

¹¹ Cỏmarya tanẻmỏkhuphủ tỏprẻ oluỏhtya pẻ dỏ Zekaria anyẻhyả rỏ a kahtỏ o bớ lẻsủũhtya tẹnuômú akhẻlẻ dỏ cỏhtwỏ nuỏtỏkyẻ. ¹² Bớ Zekaria myảhtye tanẻmỏkhuphủ akhẻnuô, a khyẻ rỏ a thẻisẻ. ¹³ Manỏrỏ tanẻmỏkhuphủ hẻ lủ, “Zekaria- thẻisẻ tẻmẻ! Cỏmarya nỉhuỏ hỏ nẻ tẻkwícỏbẻ akhu-akhyẻ nẻmẻ Elizabeth ki phỏo pẻ nẻ phỏprẻkhủ tỏprẻ pả rỏ nẻ tỏbẻ ẻ amwỉ nỏ Giovanni pả. ¹⁴ Shẻyẻ- a o pacẻlyạ pả ma a ki mẻ thẻkrủthẻlỏ nẻ pả rỏ kayả ki thẻkrủplu thẻkrủphẻ kuỏlỏ nỏ nẻ pả. ¹⁵ Ẹ ma a ki htwỏ du dỏ Cỏmarya a mẻthẻnyẻ pả tỏprẻ. Thỏbỉthẻhtyẻzỏ bẻbẻ, htyẻsỉprẻ bẻbẻ a tỏbẻ ẻỏnỉ tỏcỏ- to. A ki lỏbả nỏ Thẻ Sẻsẻ Byacẻ dỏ a muỏhỏkủ akhẻ cỏ pả. ¹⁶ Rỏ a ki thủ kỏkhyẻ ẻnyacỏ Israelphủ tahe dỏ ẻthỉ Byacẻ Cỏmarya a o pả. ¹⁷ A ki hyả rẻ nỏ Byacẻ pả, rỏ athẻplỏ ki hẻshyoresỏ rỏ a ki o nỏ taryẻshyosỏ phỏ Prẻprỏ Elia nuỏ pả. A ki mẻrẻ kỏkhyẻ khyẻthyỏ phẻtahe nỏ phỏtahe pả. A ki buỏtarỉ kỏkhyẻtỏ khyẻthyỏ kayả nỉdỏ kuỏũ ngỏ to nuỏtahe dỏ prẻcỏprẻtẻ tahe a klyỏdẻkủ pả. Thyỏphủ kayả tahe ki otaritaryỏsủ Byacẻ atẻhyả pả yẻnuỏrỏ, a ki taritaryỏ one pẻ kayả tỏmủ dỏ Byacẻ agnẻ pả.”

¹⁸ Zekaria sudyả tanẻmỏkhuphủ, “Yẻnuỏma amỏ ẻ, amỏtỏ ẻ nuỏ, vả ki thẻgnẻ myỏlwỏ cyỏ

phútě? Vă rò vă muõprě lă hỏhỏ, vămě rò a muõprě lăhỏhỏ.”

¹⁹ Rò tanémỏkhuphủ hếsủ lủ, “Vă ma Gabrielè, vă kahtò đố Cỏmarya a mềthẻnyẻ rò a nỏhyảlyạ vă đố vă ki hyả hếso pẻ nẻ ná tẻthẻkrửmỉla yẻtỏcỏ nuỏprẻ. ²⁰ Vă hyả hếso pẻ nẻ rò nẻ zủeto akhuakhyẻ, nẻ ki pẻ tuỏđố a htwỏhtya phủ vă ólyạkyả nẻ nuỏtỏnyẻ pả. Shyẻ~ ashuỏakhẻ bẻ pảnuỏ, a ki lỏhtyabảhtya đủ phủ vă hẻnuỏ pả.”

²¹ Bínuỏkhẻ đố aklỏnuỏ ử opỏ ẻnyacỏ Zekaria rò a cuỏnuỏ onyẻ nyacỏ đố tẻlủtyả hỏkủ mamẻtẻ ẻthỉ tanẻ lahyả phủnuỏ. ²² Bí a hte tuỏđố aklỏ khẻnuỏ a hẻbẻ cyạ pả ẻthỉ to rò ẻthỉ thẻgnẻ ná a klyả myảhtye nyả tẻmyảhtyelwỏ tỏcỏcỏ đố tẻlủhỏđu akủ nuỏ hỏ. A hẻbẻ cyạ pả ná akhầu tỏmủ~ to rò a vủvyảluỏ prẻ ná takhukhadả prẻ.

²³ Rò bí a tẻphyẻtẻmẻ đố tẻlủtyả hỏkủ htuỏhỏ akhẻnuỏ, Zekaria kạ đố ahi. ²⁴ Nyẻtyatonuỏ amẻ Elizabeth muỏđốhtya rò a owỏouỏ đố hikủ nyảlẻ khảlẻ cỏ. ²⁵ Rò a hẻ, “Khỏnyảyẻ Byacẻ mẻcwỏ hỏ vă hỏ. A phẻkyả pẻ hỏ vă tẻthẻtarẻ đố ử pacyẻishyẻ vă nuỏtahe hỏ.”

Dyẻthẻgnẻ Ná Jesủ Ki O Pacẻlyạ Ari-akỷả

²⁶ Bí Elizabeth muỏđố bảhỏ lẻthủỏthyỏ akhẻnuỏ, Cỏmarya nỏhyảlyạ tanémỏkhuphủ Gabrielè đố vỉ Nazarẻ đố a o đố Galilea kẻ nuỏtỏvỉ akủ. ²⁷ A phẻhyả nẻpẻ prẻmỏphủthẻ đố amwỉ

ná Maria yěnuô tôprè a tètìtèkyă. Maria yěnuô a ôlyă htuôhó dǒ a ki phyé ná prèkhǔ dǒ amwǐ ná Joseph yěnuô tôprè hó. Joseph ma Khwí Davi aklwǐlyă tălyă dítú tôprè. ²⁸ Tanémókhuphú hyă dǒ a o rò a hé lǔ, “Cómarya myádu khónídũhó nè hó, rò Byacè ki okuôdũ ná nè ní.”

²⁹ Mòkhutanéphú hyă hésoluô pé Maria tètìtèkyă yěnuô, a tanèplǒ nídyé angólasá to, a tanèpyátanèsè nídyé nyacó. ³⁰ Tanémókhuphú hé lǔ, “Maria~ théisè támé ní! Cómarya mẽbwímètaryě hó nè hó. ³¹ Nè ki muôdǒhtya pǎ rò nè ki phúo nídyé pacě prèkhǔphú tôprè pǎ, rò é amwǐ ná Jesũ ní. ³² È ma kayă dǒ abwídu-ataryěhtǔ tôprè pǎ rò ù ki é è ná tètutèhtǔ tadũ Cómarya aphúkhǔ tôprè pǎ. Byacè Cómarya ki dyé htwǒ è ná khwí tôprè phú aklwǐalyă Davi nuô pǎ. ³³ Htuôrò a ki htwǒhtya Israelphú tahe akhwí pwǒtòhtǔ pwǒtaple pǎ rò ahtyěaké nuô atadũ pé cyă pǎ cǒ to.”

³⁴ Rò Maria hésũ tanémókhuphú, “Vă phúthè préyě, vă ki muôdǒ rò ki phúo cyă phútě?”

³⁵ Rò tanémókhuphú hésũ è, “Thé Săsě Byacè ki hyălyă dũ dǒ nẹlọ pǎ rò dǒ tètutèhtǔ tadũ Cómarya a tètpròtèprya akhu-akhyě pǎ rò pacèphú tôprè ki hyăo pacẹlyă pǎ. Dǒ tètìtèkyă yě akhu-akhyèrò pacěsăsě yètòprènuô ù ki é lǔ ná Cómarya aphúkhǔ pǎ. ³⁶ Tanètuôdũ nè tǒpuôbũ

Elizabeth nuô, a muõprè lăhó. Û hé lŭ ná aphú o cyá păto hó tadúro, khõnyáyě a muõđđ băhó lèthũõthyó hó. ³⁷ Cómarya mecyá tẹpwõtôcô.”

³⁸ Rò Maria hészũ, “Vă ma Byacè a lulémuõ tởprè prè. A ki htwõhtyadũ phú nệ hénũ pă ní~.” Rò tanémókhuphũ htecuõ taphăkyă ná lŭ.

Maria Cuõlễkuõ Elizabeth

³⁹ Nyệtyato nuô, Maria otaritaryă anệ rò a hte-talwõ cuõ đđ vj đđ a o đđ solo nuôtôvĩ, bí Judakékũ nuô. ⁴⁰ A cuõnuõ đđ Zekaria a hidókũ rò a hémohéryá avyá Elizabeth. ⁴¹ Rò bí Elizabeth nỉhuõ Maria hémohéryá lŭ akhẽnuô, pacẽphú đđ ahókũ yếtôprènuô, a kũkăhtya. Rò Elizabeth yènuô a lốbăhtya ná Thế Săế Byacè. ⁴² Rò a hébèshyo, “Đđ prèmò lỏ~ plĩ aklẽnuô nệ ma prèmò đđ a nỉbè lốhó ù tẻsõri tởprè hó rò pacẽphú đđ nệ ki phũo nĩdyé lŭ pă yếtôprènuô a nỉbè kuõđũhó tẻsõri hó. ⁴³ Vă Byacè amũõ cuõhyătuõ đđ vă o metẻ? Vă cuõ nỉbè khódũ tẻmyádu vă metẻ? ⁴⁴ Vă nỉhuõ nệ hémohéryá văvă ná pacẽphú o đđ văhókũ yếtôprè kũkăhtya thẻkrũthẻlẻ cỏ. ⁴⁵ Nệ zũe ná Byacè a tẻritẻkyă yẻ ki hyă lốhtyabăhtya mắlakỏ đđ nẻgnẻ pă akhu-akhyẻ nệ nỉbẻhỏ tẻsõri hó!”

Maria Irỏ Htuthẻhtya Cómarya

⁴⁶ Maria hé,
 “Vă ki htuthẻhtya lỏthulỏthẻ vă Byacè.
⁴⁷ Cómarya ma prẻmẻlwỏhtẻkạ vă tởprè

htuõto è ma vǎ Byacè tôprè akhu-akhyě vǎ thèkrũthelõ nyacó. ⁴⁸ Vǎ ma a lulémuõ dõ amèthè okuõũ to tôprè manárò a thénéhtyabè tuõ vǎ. Cáhtya khõnyáyě tǎplehyǎnuô myěcô pwõ~ tôcô ki é vǎ ná prèmò dõ a nĩbè tèsõri tôprè pǎ. ⁴⁹ Metèhèrò Cómarya dõ ashyo-asõ yětôprè dyéo htwõhtya pèhó vǎ təcóazǎ tadú yěnuô ná a tẹprõtẹprya tahe dõ vǎgně hó. Amwĩ ma asásě. ⁵⁰ Aphúalye dõ a dyaduzũnyǎ lũ tahenuô, a ki thézòklabèní èthĩ tôhtũ htuõ tôhtũ pǎ. ⁵¹ Bí a zóhtya atakhu dõ ashyo-asõ yě akhě, kayǎ dõ a tanedu nĩdyé anẹ tahenuô, a ki lụpruõlụpryǎkyǎ lõ pǎ. ⁵² A dyatǎkyǎ khwĩ shyosõ tahe dõ èthĩ akhǎlé rò a dyahtyalõ tapleke kayǎ dõ amèthè okuõũ to nuõtahe hó. ⁵³ A dyéekó dyéõbǎ hó kayǎ dõ a ovĩokõ tahe rò a plwõka kazuõkyǎ kayǎ duzǎhtyathě tahe hó. ⁵⁴ A thénéhtya tuõbèhó tẹ dõ a ólya htuõhó ná pẹphyěpẹphuõ dõ~ nyenu nuõtahe rò a hyǎmécwó hó alulé Israelp hú tahe hó. ⁵⁵ Thyáphú a ki thézòklabèní Abraham ná aklwĩalyǎ yětahe tôhtũ htuõ tôhtũ agnènuòrò, a thénéhtya nĩdyé hó.”

⁵⁶ Maria cuõokuõkuõ ná Elizabeth yěnuô a

phũbã cõ thuõlẽ hó rò a kano dĩ ahi prẽ.

Giovanni Baptista A Tẽopacẽlyã

⁵⁷ Bí Elizabeth ahóathẽ tõlẽ hó akhẽnuô, aphú onĩ phũprẽkhũ tõprẽ. ⁵⁸ Kayã ophũowó ná lũ bínuô tahe ná aklwĩalyã phũwó tahe nĩhuõ ná Byacẽ dyẽluõ hó a tẽthẽzõnĩ lakõ lũ akhẽnuô, èthĩ thẽkrũthẽlõ kuõlõ lũ pwõ~ tõprẽ. ⁵⁹ Èthĩ lẽklõ o ná ki pacẽ bãhó agnẽ lwĩthyó hẽnuô, ù bè dũtalĩ nĩpẽ lũphã. Bí atõ dũtalíphã akhẽnuô, aklwĩalyã tahe hyãkuõ lahyã rò èthĩ thẽzũ põnĩ lahyã amwĩ ná aphẽ Zekaria amwĩ nĩdũ. ⁶⁰ Manárò amuõ hé, “Máto! Tõbẽ põnĩ lũmwĩ ná Giovanni.”

⁶¹ Èthĩ hẽsũ amuõ, “Dõ thĩklwĩthĩlyã aklẽnuô, amwĩ ná Giovanni nuô a o tõprẽ~ to.”

⁶² Aphẽ thẽzũ é amwĩ ná ùpẽnuô èthĩ thẽzũ thẽgnẽ akhu-akhyẽ, èthĩ dyẽluõ lahyã a takhukhadã rò sudyã lũ. ⁶³ Aphẽ kwĩ lõba rò a rãtã, “Amwĩ ma Giovanni.” Rò èthĩ khyéthukhyéthẽ lõplĩ cõ. ⁶⁴ Bínuô tõphuõtuõ Zekaria hẽbẽ cyã kãkhyẽ rò a htuthẽhtya Cõmarya. ⁶⁵ Kayã ophũowó bínuô tahe khyéthukhyéthẽ lõplĩ cõ, rò tẽhtwõhtya phũyẽnuô a luõpasĩ cuõlõ cõ Judakẽ tõkẽlẽ cõ. ⁶⁶ Byacẽ a tẽprotẽprya yõ okuõ ná pacẽphũ yẽtõprẽ akhu-akhyẽ, lõ~ kayã dĩ a nĩhuõ tẽritẽkyã yẽtahenuô a khyéthukhyéthẽ rò a hé lahyã,

“Pacëphú yětôprënuô a ki htwöhtya ítë pã ha?”
phúnuô.

Zekaria A Tëhéprö-one

⁶⁷ Giovanni a phë Zekaria lõbãhtya ná Thë Sãsë
Byacè rò a héprö one ré Cómarya ari-akyã,

⁶⁸ “Pë ki htuthëhtya rôlũ Israel a Byacè Cómarya
pó~. Mëtehéro a hyãhó dõ akayã tahe
a o hó rò a hyã mëlwóhtekã hó akayã
hó. ⁶⁹ Dõ Cómarya a prëmëtëphú Davi
aklwialyã akünuô, Cómarya dyéohwöhtya
pë hó pë prëmëlwóhtekã Byacè dõ a o ná
a taryëshyosë yětôprë hó. ⁷⁰ Cómarya ólyã
one htuõhó ná aprëprö sãsë dõ nuõkhë
tahe, ⁷¹ è ki mëlwóhtekã pë dõ khura tahe
ná kayã dõ a thëhte pë nuõtahe a takhukũ
pã. ⁷² A hé ná a ki dyéluõ a tëtëhézòklabè
dõ pëphyëpëphuõ tahe alopã, htuõto a
ki thënëhtya bètuõ khyëthyá a tëtólyã sãsë
nuõtahe pã. ⁷³⁻⁷⁵ Pë tëtöhtwöprë tõtũ
kayãyë, thyáphú pë ki htwöhtya kayãsãsë,
kayãcókayãtë dõ Cómarya anyëhyã nuô rò,
a héklòhéma htuõhó angó ná Abraham
hó, rò a ólyãnuõlyã htuõhó dõ a ki mël-
wóhtekã pë ná kayã dõ a thëhte pë nuõtahe
a takhukũ rò a plwõmë hó a tëmeyë ná
pë hó, rò pë ki më tã ná tëtäròthë thëisë
tãmé.” ⁷⁶ Zekaria hé aphú, “Vãphúkhũ, ù

ki é nè ná tètutètũ tadũ Cómarya aprèpro tòprè pã, metèhèrò nè ki hyã taritaryã one rë pë Byacè léhyäcklyá agnë pã. ⁷⁷ Nè ki héso pë Byacè akayã éprè ná Cómarya ki plwökyã èthĩ tètutètora pã, rò èthĩ ki nĩbè tèmèlwóhtekã pã. ⁷⁸ Metèhèrò pë Cómarya yënuô, a thézòní nyacó ù rò a khyáthédõ nyacó. A nõhyãlyahó kayã o dõ mókhu tòprè ki hyã mèlwóhtekã hó pë, prèmèlwóhtekã pë yëtòprènuô, a thyáhó ná tamõ líhtyaré dõ mólĩbũkhë nuôhó. ⁷⁹ Rò tamõyë a htya dõ mólë rò a ki lítakhëtã pë kayã o dõ tèkhítèlò, tètthyë azouô akũ nuôtahe lõplĩ pã, rò a ki zũklyázũklõ cuõ nípedũ pë tètòhtwöprè dõ tètækacũkabé aklyákũ pã.”

⁸⁰ Bí Giovanni duhtyahó akhënuô, Cómarya a Thé Sãsë dyé lũ tètaryëshyosõ. Bí a cáhtya mèluõ tyahí atèmë dõ Israelphú tahe a mètènyë híto akhënuô, a cuõo pré dõ kësëhtyëkyã lõtamákhũ akũ pré.

2

Jesũ Opacëlyã (Matteo 1:18-25)

¹ Bínuôakhë khwí Augusto nõihũtuô rãmá plólõ kayã mwĩ dõ Romaké tókèlë có. ² Yëma tètãmá plómwĩ arélõ tũhũ bí Quirino htwõ khwídu dõ

Syria ké akhěnuô hó. ³ Rò kayă pwõ~ tôprè ka lahyă dô adõ, avı̀ rò kaşunuõ lahyă amwi.

⁴ Joseph o bí vı̀ Nazare, Galilea kékũ nuô rò a htecuõkuõ dô vı̀ Bethlehem, Judaké, bí khwı̀ Davi léopacělyă khălěnuô. Joseph ma Davi aklwiălyă kalyă dıtú tôprè akhu-akhyě a kaķuõ bínuô. ⁵ È ná Maria dô a dyémá* htuõhó lũ dô a ki phyé lũ nuôtôprè cuõ benuõkuõ amwi. Bínuôakhě ma Maria ohó ná ahóathé hó. ⁶ Rò bí èthı̀ o pã bí vı̀ Bethlehem akhěnuô, Maria ahó tõlě hó dô a ki phúo hó. ⁷ A phúonı̀ phúvyăprè prèkhũ tôprè rò a phyáplũ lũ ná ikè rò a dya omyětă lũ dô pũklókũ, mețehérò hidókũ dô ag-něnuô a o pã tótó to.

Tanémókhuphú Ná Prèkyěthímíphú Tahe

⁸ Khălě tavıtava bínuô tōphonuô, prèkyěthímíphú o tahe. Èthı̀ hyă omyěpõ nídyé athímíphú tahe dô mı̀klě, dô nyelăkhu tōpho. ⁹ Bínuôakhě Byacè a tanémókhuphú tôprè hyă oluõhtya pé èthı̀, rò Byacè Cómarya a tětítetakhě tahe lı̀ tava lõplı̀ èthı̀ rò èthı̀ théisě taròthé lõplı̀ có. ¹⁰ Manárò tanémókhuphú hé èthı̀, “Théisě tãmé! Vă phyéhyănı̀ pèhó thı̀ tětthékrũmila dô a ki me thèkrũ lakálakõ có ũpwõ~ prè pã yěnuôhó. ¹¹ Yětòthě dô Davi avı̀kũ nuô, prēmewóhteka a

* **2:5** 2:5 Judaphú aléklõ o ná “Dyémá htuõhó lũ” ma a pũ htuõhó takhu, manárò a omyětõhı̀ lũ to.

Byacè máhó Krístu yě hyă o pacělyä hó. ¹² Thĩ ki myáhıte pacě tóprè pã, rò ù phyáplũ lũ ná ikě rò ù be-omyětã è dõ pũklókũ nuô pã. Thĩ ki myáhıte phúnuôma máhó pacěphú dõ vã hésoluõ pè thĩ yěnuô tóprè hó.”

¹³ Bínuôakhě tanémókhuphú aklyěphú tómu hyăoluõhtya khyé tõkuõ ná tanémókhuphú yětóprè rò èthĩ irõ htuthéhtya Cómarya rò a irõ lahyă,

¹⁴ “Mělimětakhě htuthéhtya lahyă Cómarya dõ a o dõ khălěhtyalõ tadúlõ ù dõ mókhu yěnuô tóprè pó. Tèpětèdwõ ná təkacúkabé ki ohtya kuõdũ dõ hekhuyě rò a ki otõkuõdũ ná kayă dõ Cómarya théplò onı lũ nuôtahe ní.”

¹⁵ Bí tanémókhuphú ka kahtya htuõhó dõ mókhu akhěnuô, prěkyěthímı tahe hé nıdyé khyělũ, “Cuõ, pè cuõ dõ vı Bethlehem rò pè cuõmyákuõ tětwtõhtya-ané dõ Byacè hyă dyéthégněkyă pè tèritěkyă yěnuô pó.”

¹⁶ Rò èthĩ htecuõ tapluõtaplyě lahyă rò cuõmyáhıte Maria ná Joseph, htuõrò èthĩ cuõmyáhıte ù dya omyětã pacěphú tóprè dõ pũklókũ. ¹⁷ Bí prěkyěthímıphú yětahe myáhıte pacěphú yě ná amuõaphě akhěnuô, a cuõ hélũ pè ù phú tanémókhuphú hésoluõkyă pè èthĩ ná pacěphú yětóprè ari-akyă nuôtahe. ¹⁸ Lõ kayă dõ a nıhuõ prěkyěthímıphú yětahe hésoluõ

pé lů tètìtèkyă yětahenuô a khyéthukhyéthé lỏ lahyă cỏ. ¹⁹ Maria tởmanỉ lỏ tètìtèkyă yétahe rò a tanẹ nỉdyé ari-akyă. ²⁰ Prẹkyéthímíphú yétahe kạkhyế khyếthya đố ềthỉ thímí tahe a o. Rỏ phủ tanémỏkhuphủ hẻsuluỏ pé ềthỉ rò ềthỉ nỉhuỏnỏ, ềthỉ cuỏ myáhtyebẻnỏ akhuakhyế, ềthỉ htuthẻhtya Cỏmarya, htủỏto ềthỉ mẻlỉmẻtakhẻhtya Cỏmarya.

²¹ Bí pacẻ yẻtỏprẻ bảhtya hỏ athẻ lwỉthyỏ hỏrỏ a tỏbẻ dủtalỉ hỏ phả akhẻnuỏ, ềthỉ ẻ nỉdyẻ lủmwỉ ná Jesủ phủ tanémỏkhuphủ pỏonekyă pẻhỏ lủmwỉ bí amủỏ muỏđỏ tyahỉ lủ to akhẻnuỏ.

Joseph Ná Maria Besảế Jesủ Đố Tẻlủtyă Hỏkủ

²² Phủ Mosẻ mekyă a tẻthyỏtẻhtya ná ềthỉ tỏbẻ mẻmwỏplỉthỉplo lahyă anẻnuỏ, ashuỏkhẻ hyảtuỏhỏ. Rỏ thyảphủ Joseph ná Maria ki besảsẻhtya pacẻphủyẻ đố Byacẻ anyẻhyă nuỏrỏ, ềthỉ phynỉ pacẻphủyẻ rò a cuỏ lahyă đố vỉ Jerusalem.

²³ (Phủ Byacẻ tẻthyỏtẻhtya tẻrảmảrảdyă o, “Lỏphủvyảprẻ prẻkhủ tahenuỏ tỏbẻ besảsẻhtya ẻ đố Byacẻ a mẻthẻnyẻ.”)✧ ²⁴ Phủ Byacẻ hẻokỷă a tẻthyỏtẻhtya nuỏ, ềthỉ tỏbẻ cuỏ lủtyảhtya kuỏ “Htủlwỉthỏ nyẻbẻ mảtorỏ htủlwỉ đỉkrả nyẻbẻ.”✧

²⁵ Bínuỏkhẻ, đố vỉ Jerusalem akủnuỏ kayả otỏprẻ, amủỉ ná Simeonẻ. Ề ma kayả củẻ bezủnyả Cỏmarya tỏprẻ, htủỏto Thẻ Sảsẻ Byacẻ

✧ **2:23** 2:23 Li Hteka 13:2,12,15 ✧ **2:24** 2:24 Li Cỏbucỏbẻ 12:8

okuõ ná è. È ma kayã dõ a opõmyásũ Cómarya ki mēlwóhteka Israelphú dõ tēcyētēcū akũ tōprē. ²⁶ Htuõrò Thé Sāsē Byacē dyēmyáhtyelwó tātē one hõ è, a ki myáhtye tyahí Krístu dõ Byacē Cómarya nwóhtya lũ yētōprē híto hénuô, a bēthyēnī híto. ²⁷ Thé Sāsē Byacē thũ è rò a cuõnuõ dõ tēlũtyã hõkũ. Bí Jesũ amuõaphē phyáhyãní lũ, rò a ki hyãme pē lũ phú Cómarya a tēthyótēthya héonekyã akhēnuô, ²⁸ Simeonē phyáhtya pacēphú dõ a takhulo rò a htuthēhtya Cómarya rò a hé,

²⁹ “Kõ- Byacē, phú nē héone htuõhó nēngõ nuô khõnyãrò a lõhtyabãhtya hõ, nõthyē kacúkabē modũ mõhó nēlulē mã vãyē. ³⁰⁻³¹ Nē tēmēlwóhteka dõ nē taritaryã one pē nē kayã pwõprē agnē yēnuô, vã myáhtye shyēklõ cóhõ ná vãmèthē hõ. ³² È ma tēlĩ tōmē dõ a ki dyēluõhtya pē Judaphú mato tahe, htuõto a phyéhyãní pē tēsõri dõ nē myēcõ Israelphú tahe a o.”

³³ Dõ Simeonē hébē tēritēkyã yē akhu-akhyē, pacēphú yētōprē amuõaphē khyéthukhyéthē nyacó. ³⁴ Simeonē sõri htuõ èthĩ rò a hékyãní pacēphú amuõ Maria yēnuô, “Pacēyē Cómarya nwóhtyahó lũ dõ a ki mēlwóhteka Israelphú tahe pã, rò a ki dyadudyahtyalõ kuõke kayã dõ aruô tahe pã. È ma Cómarya a tēmátēdyã tōcõ, rò kayã éprē ki hébē takhwótakēsũ lũ pã. ³⁵ Phúnuõrò

kayã éprè tanë dóuódóbí tẹ dǒ èthí athéplòkǔ tahenuô, Cómarya ki bámǒhtyaluǒ pǎ” htuǒrò a hé Maria, “Tèthéplěnebè dǒ a htyã thyácóná né nuô a ki prǒnuǒ nè théplò pǎ.”

³⁶ Prèprǒmuǒ okryá dǒ a muǒprè nyacó hó o tǒprè, amwì ná Anna. È ma Phanuel aphúprèmò, è ma Asher myécôphú tǒprè. A phyéhtuǒ avè rò a otǒnì lǔ thuǒthyótǒna prè. ³⁷ Avè thyěkyã lǔkhǎlé rò a okryákyã nídú prè. Khǒnyárò ana o hó shyělǔwǐthyó ná lwǐna hó. A htecuǒ tǒpho~ to, a oprè bí tẹlǔtyã hǒkǔnuô prè. A cǒbucǒběhtya Cómarya dǒ tẹlǔtyã hǒkǔ mǒkhíkhí mǒsěklěklě cǒ, htuǒto a duôe sèesèǒ rò a kwícóbě pwǒnyèp-wǒthě cǒ. ³⁸ Bínuôkhě, a hyātuǒ tǒtú dǒ èthí o rò a htuthéhtya Cómarya. Htuǒrò a hésoluǒ pé pacěphú yětǒprè ari-akyã ná lǒ~ kayã dǒ a opǒmyásǔ Cómarya ki mǐlwóhtekǎ vǐ Jerusalem-phú pǎ nuôtahe.

Joseph Ná Maria Kǎkhyě Khyěthyá Dǒ Vǐ Nazarè

³⁹ Bí Joseph ná Maria mǐhtuǒlǒhó phú lǒ~ Byacè mekyã tẹthyótẹhtya tahe akhěnuô, èthí kǎkhyě khyěthyá dǒ aléo nídyé vǐ Nazarè nuô. Vǐyěnuô a o bí Galilea kékǔ nuô. ⁴⁰ Pacěyě a duhtya rò a hěshyoresǒ hyã, rò a lǒbǎ cǒ ná tẹthíphé rò Cómarya sǒrisǒbǔnì lǔ.

Pacě Jesǔ Dǒ Tẹlǔtyã Hǒkǔ

41 Pwõnana~ bí ù mepwẽmela nĩdyé pwẽ dõ ù é ná tẹcuõtálwópwẽ akhẽnuô, Jesũ amuõaphẽ cuõkuõ dõ vĩa Jerusalem. 42 Bí Jesũ na ohó shyényẽna akhẽ, amuõaphẽ yẽnuô, aléklõ cuõ lahyã tẹcuõtálwópwẽ, rò a é cuõnĩ pacẽphú Jesũ. 43 Bí tẹcuõtálwópwẽ htuõhó akhẽnuô, èthĩ kakhỹẽ dõ adõaso. Bĩnuôakhẽ, pacẽ Jesũ yẽ a okyã dõ vĩa Jerusalem akũ, manárò amuõaphẽ thégñě to. 44 Èthĩ tane ná a ka tõkuõ hó ná kayã dõ a cuõpwẽka nuõtahe aklẽ hó. Bí èthĩ ka htuõhó tõnyẽ~ mõhé akhẽnuô, a myápũ sudyãní no Jesũ dõ aklwĩalyã tahe aklẽ prẽ. 45 Bí èthĩ myápũ rò a myáhtye pẽ pã to akhẽnuô, èthĩ kakhỹẽ khyẽthyã lahyã dõ vĩa Jerusalem. 46 Thuõnyětõnyẽnuô, a cuõ myáhtyeno ná Jesũ cuõ o dõ tẹlũtyã hõkũ prẽ. A cuõ onyão tõkuõ ná Juda a thárádu thãmãhtũ tahe rò a cuõnĩdãkuõ Cómarya alãangõ tahe rò a hébèsudyã kuõũ bĩnuô. 47 Bí kayã lõ~ plĩ nĩhuõ pacẽphú yětõprẽ a tẹhébèhèsũ akhẽnuô, èthĩ khyéthukhyéthé lõplĩ có a tẹcyátèdè ná a tẹhèsũ kakhỹẽ ù nuõtahe có. 48 Joseph ná Maria cuõmyáhtye lũ rò a khyéthukhyéthé nyacó, rò amuõ hé lũ, “Phúkhũ, nẹ cuõ mẹtũ phúyẽ mẹtẽ? Vã ná nẹphẽ kũkyã rò myápũ lakõ nẹ ma tadũ~ ké có meně.”

49 Rò pacẽ Jesũ hèsũ, “Thĩ cuõ myápũ vã katẽ nuô mẹtẽ? Thĩ thégñě nyã ná vã o dõ vãphẽ ahikũ

to ẽ.” ⁵⁰ Manárò amuõaphě thégněplõ lů tềhébè yẽ angõlasá to.

⁵¹ Htuõrò pacěphúyě a krwõ kakuõkhyě amuõaphě dõ vĩ Nazarè rò a cũ muõlặphềngõ pwõ- tôphuõ. Amuõ tợma oplõlõ lõ- tềhtwõhtya anế yẽnuõtahe. ⁵² Jesũ duhtya lõbã ná tềthítệphế rò Cómarya ná prẹlukayã myámomyádu nỉdyé lữ.

3

Giovanni Baptista A Tềhếsodõnyã (Matteo 3:1-12, Marko 1:1-8, Giovanni 1:19-28)

¹ Bí Khwídu Tiberia põtề bãhtya hó shyényã na akhềnuõ, Pontio Pilato htwõhtya khwídu dõ Judakế. Rò prẹpõ Galilea kế ma Khwí Herodè. Rò Khwí Herodè apuõ Philipu ma prẹpõ Ituraea kế ná Trakoniti kế. Khwí Lysania rò a põnỉ ke Abilene kế. ² Prẹlũtyã dulõũ ma Anna ná Caipha hó. Bínuõakhế Zekaria aphúkhũ Giovanni o dõ kếsếhtyěkya lợtamákhu rò Cómarya hếsoluõ tặpế alặangõ dõ Giovanni a o. ³ Phúnuõ akhu-akhyế lõ- dõ ophũ tavítava bí Jordano lyặmuõ khặshyé tahenuõ, Giovanni cuõlế hếsodõnyã pẹlõ ũ ná za nỉdũ lahyã thỉnế rò plwõ lahyã thỉnế ná htyế túrò Cómarya plwõkyã thỉ tềthủ nuõtahe prế. ⁴ Phú Cómarya alặangõ rặone htuõhõ dõ Prẹpro Isaih a likũnuõ, rò a hé,

“Kayã tồprề ềtõhtya dõ kếsếhtyěkya lợtamákhu rò a hé, ‘Tarítaryã one lahyã klyá dõ Byacè

agně. Mećómepe lahya Byacè lěhyăklyá agně tóbõ ní~. ⁵ Lõ~ kětòkũ tahenuô, bè thõbã lõ. Lõ~ khõmăkhõlõ ná sodusohtũ tahenuô, bè mepe lõ. Mećó lõ klyá dõ a takitakã nuôtahe. Rò bè methye lõ klyá dõ a tapritaprũ nuôtahe. ⁶ Kayã pwõ~ tôpre ki myăhtye lõ Cómarya nwóhtya přemelwóhtekã přelu hekhuphũ yěnuô tôpre pã.’”✧

⁷ Kayã tahe kírě hyã plwõ lahya aně ná htyě rò a hyăróhyăě nyacõ dõ Giovanni a o. Rò Giovanni hé èthĩ, “Rúthĩthĩ~! Maũpe tôpre dyéròdyéryě thĩ ná thĩ ki siplébě ná Cómarya a təciryã dõ a ki hyăpã yěnuô pě? ⁸ Thĩ ki za nĩdũ málakõ hó thĩné hó kihérò dyéluõ lahya thĩ tèohtwõpre tahe ná thĩ tẹdya thĩ thěplòthuôhtyě tahe. Héhtóhélyã tã thĩné, ‘Pě ma Abraham aklwĩalyã’ nuôtămé. Vã hé thĩ, Cómarya mehtwõhtya lỳyětahe ná Abraham aphũ mã a mecyã přé. ⁹ Kwõ tóbè ohó dõ thòkhăshyéhó rò ù ki ikwõ khúhó thòmõ tahe pã, rò ù ki icõtũ tuõ cõ dõ arwĩahtwo pã. Thòmõ tòmómõ dõ athèaphõ twóryã to nuô, ù ki ikwõ khúkyã è pã rò ù ki vĩnuõkyã è dõ mikũ pã.”

¹⁰ Rò kayã épre sudyã Giovanni, “Ki hé phũnuòrò pẹ tóbè mephútě?”

¹¹ Rò a hésũ èthĩ, “Kayã dõ açã o nyěpũnuô bè dyé pẹ kuõ kayã dõ açã o kuõ tôpũ~ to nuôtahe.

✧ 3:6 3:6 Isaia 40:3-5

Htuõrò kayă dõ a léelëõ o tahenuô, ibëebëõ pé kuõũ.”

¹² Prëkwĩamo-ară tahe ki plwõ kuõ lahyă ané ná htyě rò a hyă dõ Giovanni a o rò a hyă sudyă lů, “Thára, pë tǒbè mephútě?”

¹³ Rò a hésû èthĩ, “Kwĩ lahyă amo-ară phú ũ nõkwĩ thĩnuô, kwĩlõkwĩklõ tă ná ũ nõkwĩ thĩ nuô tǎmế.”

¹⁴ Klyěphú tahe sudyăkuõ lů, “Pëkuõlé? Pë tǒbè mephútě?”

Rò a hésû èthĩ, “Bè pũphezèplé nĩ ũrũũhtě to. Kèbǒkèbye tă ũ tǒprè~ tǎmế. Thèplòmĩ nĩ lahyă ná khwókè dõ thĩ nĩbè nuôtahe.”

¹⁵ Kayă éprè myásũ thèlè rò tanę lahyă Giovanni, “Taryă~ ma Krístu dõ Cómarya nwóhtya è dõ a ki hyă męlwóhteka prëlu hekhuphú hénuôma è có hó kǒ~.” ¹⁶ Phúnuô akhu-akhyě Giovanni hé èthĩ pwǒ~ tǒprè, “Vă plwõ thĩ ná htyě pré, manárò prè dõ a taryěproprya shyosõ lõklõ có ná vă tǒprènuô a ki hyă pǎ. Vă ilyě pépré è khuphá plyę pré nuô~ vă kò ná è to. A ki hyă plwõ thĩ ná Thé Sǎsě Byacè ná mi pǎ.*

¹⁷ È yënuô athyaná kayă tǒprè dõ a ikrésékyă buõthu ná buõsé nuô. Abuõsé tahenuô a ki kǎklǒpló dõ acyăkũ pǎ, tadúro buõthu tahenuô a ki isúũkyă ná mi dõ a pĩpé cyă pǎ tǒphuõ~ to yětòphè akũ nuô pǎ.” ¹⁸ Giovanni hésodõnyă pé

* **3:16** 3:16 “Mi” angólasá ma, tẹcirya ma amámá tẹmẹmwǒplĩthĩplo ma amámá.

ũ tètĕhĕkrũmila dõ klyá ébõ rò a dyéhĕdyére nĩdũ kayă bĕmũ nuõtahe.

¹⁹ Manárò Khwí Herodè yõ cuõphyé nĩdyé khyĕthyádũ akhĩ Herodia akhu-akhyĕ, Giovanni hé lũ ná a mĕtĕ yĕnuõma a thũ. Htuõto dõ arĕkhĕnuõ ma Khwí Herodè yõ mĕ tĕmũmyári-cyá tahe akhu-akhyĕ a dyapõ lũ tĕthũ ná nuõnuõ.

²⁰ Túyĕnuõ htuõto, Khwí Herodè mĕ tĕmũmyári-cyá dulõpõ tôcõ ma mǎhõ a dõtǎkyă Giovanni dõ htõkũ yĕnuõ hó.

*Giovanni Plwõ Pé Jesũ Htyĕ
(Matteo 3:13-17, Marko 1:9-11)*

²¹ Bí kayă bĕmũ plwõ htuõlõhõ anĕ ná htyĕ akhĕnuõ, Byacè Jesũ plwõ kuõ no htyĕ dõ khyĕ. Bí a kwícõbĕ akhĕnuõ, mókhu lụmõ ǎyǎhtya.

²² Htuõrò Thĕ Sǎsĕ Byacè klwo anĕ phú htulwĩ rò a hyă tǎo dõ lũlõ. Bínuõakhĕ ngõprǎtǎ dõ mókhu rò a hé, “Nĕ ma vǎphúkhũ dõ vǎ mọ nĩdyé rò atõabĕ ná vǎ thĕplõthuõhtyĕ tôprĕ.”

*Jesũ Aklwĩalyă Khǎshyĕkhǎrya Tahe
(Matteo 1:1-17)*

²³ Bí Jesũ cáhtya ithyó ũ akhĕnuõ, a na phũbǎ hó thuõshyĕ hó. Ũ tanĕtyá lũ ná Joseph aphú prĕ.

Joseph ma Heli aphú, ²⁴ Heli apĕma Mathat, Mathat apĕma Levi, Levi apĕma Melchi, Melchi apĕma Jannai, Jannai apĕma Joseph, ²⁵ Joseph apĕma Matathia,

Matathia apha Amò, Amò apha Nahu, Nahu apha Esli, Esli apha ma Naggai,²⁶ Naggai apha Maatha, Maatha apha Matathia, Matathia apha Semein, Semein apha Josech, Josech apha Joda,²⁷ Joda apha Joana, Joana apha Rhesa, Rhesa apha Zerubabe, Zerubabe apha Shealtiel, Shealtiel apha Neri,²⁸ Neri apha Melchi, Melchi apha Addi, Addi apha Cosam, Cosam apha Elmadam, Elmadam apha Er,²⁹ Er apha Joshua, Joshua apha Eliezer, Eliezer apha Jori, Jori apha Mathat, Mathat apha Levi,³⁰ Levi apha Simeonè, Simeonè apha Juda, Juda apha Joseph, Joseph apha Jona, Jona apha Eliakim,³¹ Eliakim apha Melea, Melea apha Menna, Menna apha Matatha, Matatha apha Natha, Natha apha Davi,³² Davi apha Jesse, Jesse apha Obed, Obed apha Boaz, Boaz apha Salmon, Salmon apha Nasho,³³ Nasho apha Amminadab, Amminadab apha Admin, Admin apha Arni, Arni apha Hezrò, Hezrò apha Perez, Perez apha Juda,³⁴ Juda apha Jacob, Jacob apha Isaac,

Isaac a phě ma Abraham, Abraham a phě ma Tera, Tera a phě ma Nahor, ³⁵ Nahor a phě ma Serug, Serug a phě ma Reo, Reo a phě ma Pelè, Pelè a phě ma Eber, Eber a phě ma Shela, ³⁶ Shela a phě ma Caina, Caina a phě ma Arphaxad, Arphaxad a phě ma Shèm, Shèm a phě ma Noah, Noah a phě ma Lamech, ³⁷ Lamech a phě ma Methusela, Methusela a phě ma Enoch, Enoch a phě ma Jare, Jare a phě ma Mahalaleel, Mahalaleel a phě ma Caina, ³⁸ Caina a phě ma Eno, Eno a phě ma Sèth, Sèth a phě ma Adam mậó Cómarya a phúkhữ nuôtôprè hó.

4

Khñéřicyá Khukló Ilo-ilyá Jesű (*Matteo 4:1-11, Marko 1:12-13*)

¹ Bí Byacè Jesű o đố Jordano lyặmuố rò a ka a khềnuô, a lốbả ná Thé Sặsặ Byacè. Rò Thé Sặsặ Byacè okuố ná lữ rò a thừcuố lữ đố kặsặtyặkyạ lặtamákhủ. ² Khñéřicyá khukló hyặ ilo-ilyá lữ athềlwặshyề anyềlwặshyề. Rò anyềlwặshyề athềlwặshyề akựyềnuô a esề tồcồ to akhủ-akhựề anyềlwặshyề htuốrò athềethềố hyặ.

³ Bínuôakhề khñéřicyá khukló hé lữ, “Nặ ki mặ Cómarya a phúkhữ hếrò hếtặ lố yềnuôtồmể rò nồhtwồhtya è ná khómữ nuô.”

4 Rò Jesŭ h s   , “C marya al ang  h , ‘Pr lukay  htw pr  t pr  n  s s   nu  m to.’ ”* 

5 Htu r  kh nericy  khukl   cu  Jesŭ d  kh l htyal  t pho r  a dy lu  l  l  n  hty k  d  a o d  hekhu y nu  pw t ba. 6 Kh nericy  khukl  h   , “L ~ tary proprya y tahe n  t duz htyath  y tahenu , v  ki dy  n  n  p . L ~ y tahe nu ma a o l h  d  v  khad k  h , v  ki dy p  kay  d  v  th z  dy  l  nu tahe p . 7 Ph nu r  n  ki c b htya v  h nu , l ~ y tahenu  v  ki dy  l  n  n  p .”

8 Jesŭ h s  l , “C marya al ang  h  ph y , ‘C b htya pr t  n  Byac  C marya r  m pr t   t m  pr  n ,’ ”*  a hó ph nu .

9 Htu r  kh nericy  khukl   cu  l  d  v  Jerusalem r  a n iht o l  d  t l h du a khukl-w khu d  a htyal l  t t  r  a hó l , “N  ki m  C marya aph kh  t pr  h r  p t  m ! 10 M t h r , C marya al ang  h ,

‘C marya n  my khw  tak tak n  n  n  a tan m khuph  tahe p .’

11 “Htu to a hó p ,

‘Thy ph  n  kh du  ki b s  n  l  t m  nu   th  ki phy htyas d  n  p .’ ”* 

* 4:4 4:4 Li D ny  8:3 * 4:8 4:8 Li D ny  6:13 * 4:11 4:11 Li Htuth htya 91:11-12

12 Manárò Jesũ hésũ lũ, “Cómarya alǎangó hé, ‘Nè bè memyánĩ nè Byacè Cómarya to.’”✠

13 Bí khĩnérícýǎ khukló ilo-ilyá pwǒ htuǒlǒ hó Byacè Jesũ akhènuô, khĩnérícýǎ khukló htecuǒ taphǎkyǎ ná Jesũ taplôphú rò a opǒmyá pǒ tuǒdǒ ashuǒakhě ryá dǒ a ki ilo khyěthyá lũ tǒphuǒ.

*Jesũ Cáhtya Atẹmẹ Dǒ Galilea Kékũ
(Matteo 4:12-17, Marko 1:14-15)*

14 Htuǒrò Byacè Jesũ kǎkhyě khyěthyá dǒ Galilea ké rò a lǒbǎ ná Thě Sǎsě Byacè a tẹprotẹprya. È ari-akyǎ yěnuô ǔ heso pasĩ luǒcuǒ-tuǒ lǒplĩ dǒ Galilea ké ná dǒso ophũ tavítava bínuô tahe. 15 A ithyó pẹ ǔ dǒ tẹcǒběhǒkũ, rò ǔ htuthénĩ lũ pwǒ- tǒprè cǒ.

*Vĩ Nazarèphú Zúe Jesũ To
(Matteo 13:53-58, Marko 6:1-6)*

16 Byacè Jesũ kǎkhyě dǒ vĩ Nazarè bí a lẹduhtya nídyé nuǒtǒvĩ. Bí Judaphú Mǒnyěduô* akhě, phú alẹklǒ onuô, a cuǒnuǒ dǒ tẹcǒběhǒkũ. Bí a kírẹ ihtǒhǒ Cómarya alǎangó akhènuô, 17 ǔ dyé lũ li dǒ Prẹpro Isaiah rǎokýǎ dǒ- nyénu nuǒtǒba. A htulyěmǒ litalũ yětǒklũ rò a myáhtye ǔ rǎo li tǒmǎ dǒ a hé,

18 “Cómarya Thě Sǎsě o dǒ vǎkũ, mẹtẹhéro a nwóhtya hó vǎ ná vǎ ki heso pẹ kayǎ sǒphásǒryaphú tahe ná tẹthẹkrũmila

✠ **4:12** 4:12 Li Dǒnyǎ 6:16 * **4:16** 4:16 Judaphú a Mǒnyěduô ma mǒkatǒ

yěnuô hó. Kayă dô ù pũ dõtă o lũ dô htòkũ tahe ki nĩbè tẹmẹlwóhteka agně, kayă dô a mètèkhí tahe ki mètèlĩ kạkhyě agně, ná kayă dô ù mẹcyẹmẹcũ lũ tahe ki nĩbè tẹmẹlwóhteka agněnuô a nõhya hó vắ dô vắ ki hẹso pẹ èthĩ hó. ¹⁹ Htuỏto Cỏmarya nõhya vắ dô vắ ki hẹsothẻgnẻ pẹ ù ná Byacẻ ki mẹlwóhteka nĩdyẻ akayă nuô ashuỏakhẻ hyảtuỏhỏ.”☆

²⁰ Rỏ Byacẻ Jesũ htulũdwỏ khyẻthyả litalũ nuỏtỏklũ rỏ a dyẻkạkhyẻdwỏ khyẻthyả dô prẻmyỏkhwẻnĩ tẻcỏbẻhỏ nuỏtỏprẻ a takhukũ rỏ a onyỏtỏ. Lỏ~ kayă o dô tẻcỏbẻhỏkũ nuỏtahe myỏtỏtỏ lỏplĩ cỏ lũ. ²¹ Rỏ Jesũ hẻ lahyaẻ ethĩ, “Cỏmarya alỏangỏ dô thĩ nỉhuỏ vắ hỏ pẹ thĩ yẻtỏmỏ nuỏma a lỏhtyabỏhtyả cỏ hó yẻtỏnyẻ hó.”

²² Lỏ~ ù nỉhuỏ tahenuỏ, ù htuthẻnĩ lỏplĩ cỏ lũ pwỏ~ tỏprẻ cỏ, rỏ a tẻhẻbẻmỏ hẻbẻnĩ yẻnuỏ, ù khyẻthukhyẻthẻ lỏplĩ cỏ rỏ ethĩ hẻ lahyaẻ, “È ma Joseph aphủprẻkhủ prẻ vắhẻto?”

²³ Rỏ a hẻsủ ethĩ, “Vắ zủẻ tỏtẻ cỏ ná thĩ ki hẻkhỏhẻkho vắ ná ngỏdỏnyỏ otỏmủ dô a hẻ, ‘Tẻkhuthỏrỏ~ zasỉmẻ nỉdyẻdủ nẻnẻ nuỏ.’ Htuỏrỏ thĩ ki hẻpỏ vắ, ‘Tẻmẻ tẻprỏtẻprỏyỏ dô pẹ nỉhuỏ nẻ mẻ dô vỉ Capernaum akũ nuỏtahenuỏ, mẻluỏ pẻkuỏ myỏ pẹ bỉ nẻ duhtyả nỉdyẻ vỉyẻ tỏvỉ akủyẻ nuỏ~’ ” phủnuỏ pỏ.

☆ 4:19 4:19 Isaia 61:1-2

24 Rò Jesũ hé pọ, “Vă hécóćó thĩ, Cómarya aprèpọ bítě tōprè bèbè, adòkũphú nĩdũ ésũ nĩdyékuố lũ tōprè to. 25 Vă hécóćó thĩ dố Prèpọ Elia ahtũkhẽ nuô, nakla thuốna ná tōkwo rò kévĩkékỏ cyếcũ ohtya dố Israelkẻ tōkẻlẻ cỏ. Bĩnuô htũkhẽ, dố Israel kẻkũ nuô, prèmòokryá oẻ kủ-lả cỏ. 26 Manárò Cómarya nỏcủ tỏ Prèpọ Elia dố prèmòokryá nuôtahe a o tōprè to. Cómarya nỏcủ tỏ prẻ lũ dố prèmòokryá dố a o dố vỉ Zarepha, Sidokẻkũ nuôtōprẻ a o prẻ. 27 Htuởrò, dố Israel kẻkũ, bỉ Prèpọ Elizeo htũkhẽnuô kayả nỉbẻ tẻsẻmủmyả dố phályo tahenuô a o ẻnyacỏ tadủrò Cómarya zasẻmẻ pẻ ẻthỉ tōprẻ to, a zasẻmẻ pẻ túprẻ Syria kẻphủ Naama tōprẻ prẻ.”

28 Rò lỏ kayả o bỉ tẻcỏbẻhỏkũ nuôtahe nỉhuỏ Jesũ hébẻ yẻtahe akhẻnuô, ẻthỉ thẻplòdu lũ kanỏ to. 29 ẻthỉ ihtò rò cwihtecuỏkyả Jesũ dố vỉklỏ, rò ẻthỉ cwihtya lũ dố ẻthỉ lẻonỉdyẻ vỉ solỏ lạtapỉ tỏpho. Rò ẻthỉ tane lẻ shyalatảkyả lũ dố solẻ, 30 manárò a htecuỏkyả bỉ kayả bẻklỏbẻmủ nuôtahe aklẻmẻkũ prẻ.

*Kayả Dố Khẻnhẻkhỏ Mẻbẻ Lũ Tỏprẻ
(Marko 1:21-28)*

31 Jesũ củ dố vỉ Capernaum dố a o bỉ Galilea kẻkũ yẻnuô rò bỉ Judaphủ Mỏnyẻduô akhẻnuô, a ithyỏithya pẻ ử bĩnuô. 32 A tẻithyỏithya

yěnuô a o ná a taryěshyosõ akhu-akhyě, kayă khyéthukhyéthé ényacó.

³³ Dõ təcóběhõ akũnuô, khiné mũmyáricyá tôduõ mẽbè kayăphě otôprè rò a cyépryě éhtóé-mohtya, ³⁴ “Kõ- vj Nazarèphú Jesũ-, nè thézũ mẽ pè phútě? Nè kírě hyă mẽpyémekyă methyēmémé kyălõhó pè pã ě? Nè ma ùpě nuõma vă thégně pré, nè ma Cómarya aphúkhũ sãšě tōprè.”

³⁵ Jesũ thēprwõ sũ khínékhĩnõ, “Thuõthuõ- o lahyă, htecuõkyãmõ dõ kayăphě yětōprè akũnuô.” Rò khínékhĩnõ mẽlakhũ tãkyă kayăphě yětōprè dõ èthĩ mēthēnyě rò a htecuõkyă dõ lũkũ tadúrò a mẽ bèsě nĩná lũ tōcõ- to.

³⁶ Èthĩ khyéthukhyéthé lõplĩ có rò èthĩ hé nĩdyé khyělũ, “A tēthyóithya yětōkuõrò tēthyóithya có phútě tōcõtětě? A hētã pré angõ ná a nõhte-cuõkyă pré khiné rò khiné mũmyáricyá yētahe htecuõkyă cócõ.” ³⁷ Yětōphuõrò Jesũ mwĩla yěnuô ù hēsoluõ pasĩcuõ lõ dõ vj Capernaum ná dõo tavĩtava bĩnuô tōpho.

*Jesũ Zasĩmė Kayă Ěprè
(Matteo 8:14-17, Marko 1:29-34)*

³⁸ Jesũ htecuõkyă dõ təcóběhõkũ rò a cuõ dõ Simonè ahi. Simonè a prēprēmò thēs-wínékũ htyashyo nyacó rò èthĩ kwĩthézõ Jesũ ná a ki zasĩmė pė lũ tēs-wĩ. ³⁹ Rò Jesũ cuõ okahtò bí kayăswĩ yětōprè alėmyě khăshyě rò a hé lũ, “Nè ki omõ

kaḵhyě ryáḵhyěthyá dúní~” a hé rò tôphuốtũ atèkũ tặ rò a ihtò mệ-emeỗsũ pệ èthĩ.

⁴⁰ Bí mốtặ akhěnuô, kayă tahe éhyă lồplĩ a khỗbốthyó dố aswíasě amyěmyě acôcô tahe dố Jesũ a o rò Jesũ dyahtya atakhu dố èthĩ alọ tôprẹ htuố tôprẹ rò a zasímékyă pệ lồplĩ èthĩ tặswítặ pặ~ tôprẹ. ⁴¹ Bí èthĩ éhyă kayă yặtahe aklěnuô, khĩnếkhĩnố mệbề lữ tahenuô a opatố élă. Rò a htecuốkyă dố kayă nuôtahe akũ rò a étốhtya, “Nệ ma Cómarya aphúprẹkhũ” phúnũ. Èthĩ yố thềgnế lahyă ná Jesũ ma Krĩstu dố Cómarya nwóhtya lữ rò a ki mệlwóhtekặ prẹluhekhuphú nuôtôprẹ akhu-akhyě, Jesũ thềprwộ èthĩ rò a nốhếbề èthĩ tồmũ~ to.

Dônyă Tệ Dố Tặcốbếhố Tahe Akũ

⁴² Bí mốlĩbữ hố akhěnuô, Jesũ o dố vặkũ rò a htecuố dố khặlệ dố ừ o tôprẹ~ to tồpho. Kayă lặmyápặ ényacố lữ, rò bí èthĩ myáhtye hố lữ akhěnuô, a kwặthếzộ lahyă lữ, htecuố taphặ khốkyă tặ ná pệ tặmệ ní~, a hé lữ phúnũ. ⁴³ Manàrò, Jesũ hếsũ èthĩ, “Vặ tồbề cuố hếsodồnyă lữ pặkuố kayă o dố vặ aruô tahe ná Cómarya ahtyếakế a tặthềkrặmĩla ari-akhyă, mặtềhềrồ By-acề Cómarya nốhyă vặ ná vặ kibề mệ tặmệ yặtồcồ agnế hố.” ⁴⁴ Phúnũ akhu-akhyě, a lể hếsodồnyă pệ ừ ná Cómarya alặangố dố Judakế tặcốbếhố nuôtahe akũ.

5

Jesů A Khõpacě Dõ Arěłõ Tahe
(Matteo 4:18-22, Marko 1:16-20)

¹ Tõnyěkhě bí Jesů kahtò o dõ Gennesaret htyěò-duhtů akhěnuô, kayã tahe thézů nřhuõ lahyã Cõmarya alãangõ rò a hyã tadvítashya rěj nyacó dõ Jesů a o. ² Jesů myãhtye thòklyě dõ ũ ka báo è dõ htyěhtů nyěbè. Prẽmẽ-etěphú tahe htecuõkyã dõ thòklyěkũ rò èthĩ cuõ ishuplĩ nřdyé lahyã a itavĩ. ³ Jesů cuõhtyanuõ dõ Simonè a thòklyěkũ rò a nõkhyã thóthũnuõ lů thòklyě yěnuô dõ htyěžã taki, htuõrò Jesů onyãtã dõ thòklyěkũ rò a ithyótã kayã bémũ nuõtahe.

⁴ Bí a ithyó htuõhõnuô, a hé Simonè, “Khyãnuõyẽ nẽ thòklyěyě dõ htyěžãnuô. Thyáphú thĩ ki pũnĩ lahyã tẽ agnẽnuõrò, cõtã lahyã thĩ itavĩ nuõtahe.”

⁵ Simonè hêsũ lů, “Thará, pẽ cõhtuõhõ tõtthẽ-tõtthẽ cõhó rò tẽnĩ tõtthẽ to, tadũrò phú nẽ hẽnuô vã ki cõtã põkhyě è-.”

⁶ Èthĩ cõtã itavĩ rò tẽnĩ ényacó, a tuõ có dõ itavĩ phũ lazěkyã có. ⁷ Phũnuô akhu-akhyě, èthĩ éhyã põ lahyã akhõ o dõ thòklyěkũ dõ aruõ tõtthẽ tahe ki hyã męcwõkuõ èthĩ. Akhõ tahe hyã męcwõ kuõ èthĩ rò a pũnuõ lahyã tẽ dõ thòklyěkũ rò a bã có ná thòklyě nyěbè, rò tuõ có dõ thòklyě yěnyěbè phũlacũ talĩ có.

8 Bí Simonè Petru myáhtye tème-ané phúyě akhě, a dánhũlyạ dố Jesũ a khăduôshyé rò a hé, “Byacè, htecuố taphăkyă ná vă, vă ma kayă tệthủtẹoraphủ pré.” 9 È ná akhở dố a o kuố ná lữ tahe pủnỉ ényacó tể akhu-akhyě, èthỉ khyéthukhyéthể lỏ lahyă có. 10 Prẹmẹrợkuố tể ná Simonè tahema Zebedeo aphúkhủ, Jakomo ná Giovanni pré. Èthỉ ma a khyéthukhyéthể kuố nyacó có.

Jesũ hé Simonè, “Thếisě tẳmế, cáhtya yếtônyě tặplehyă, nẹ ki htwởhtya kayă dố a cuốéhyă ủ dố Cómaryạ a o thyáná nẹ pủtể yẻnuô pả.” 11 Èthỉ báokyă thòklyể yẻtahe dố htyẻhtủ rò, bekyă lỏlỏ~ tể dố a o ná èthỉ nuỏtahe htuởrò èthỉ krwỏkuố Jesũ akhyě. Rò èthỉ htwởhtyakuố Byacè Jesũ Krístu a khỏpacể tahe.

*Jesũ Zasímế Kayă Tôprề
(Matteo 8:1-4, Marko 1:40-45)*

12 Tôphuốkhể bí Jesũ o dố vựtỏvỉ akhẻnuô, prẹbề tẻsẻmủmyạ dố phályo o tôprề. Bí a myáhtye Jesũ akhẻnuô, a dánhũlyạ dố Jesũ a khăduôshyé, rò a kwithẻzọ lữ, “Byacè~, nẹ ki thẻplỏo zasímế pẻ vă tẻsẻyẻ hénuỏma nẹ za cyạ pré.”

13 Jesũ zọhyă atakhu rò a tởbẻhtuố lữ rò a hé lữ, “Vă thẻplỏo pré,” a hé htuởrò “Tẻsẻ~ sỉmẻkyẳmỏ,” a hé pọ phủnuô, rò tôphuốtuố tẻsẻ sỉmẻkyạ có.

14 Jesũ mekyã lũ ngó, “Hésoluõ pé tã ù tôprẽ-
tãmé ní. Cuõ dyéluõmyá nënë dõ bwídu
nuõtôprẽ a o nuô ní. Htuõrò nẹ tèsě sıméhó
yěnuô, thyáphú a ki khyáluõ pékuõ dõ kayã éprẽ
a mètènyě nuòrò lũtyãhtya kuõ phú Mosè a
tèmekyãngó o nuô ní.”

15 A nõhélúõ ù tôprẽ- to tadúró Byacè Jesũ
ari-akyã yěnuô, kayã lé heso luõpasıcuõ yek-
lõ ná a khälélye nuô có, rò kayã tahe thézũ
nıhuõ lahyã a tẹhébè, htuõrò a thézũ nõhyã
zasımé lahyã a tẹswítèsě rò a hyãróhyãé nyacó
dõ lũo có. 16 Manárò Jesũ htecuõkyã tamõmõ dõ
késěhtyěkya lõtamákhú rò cuõ kwícóbě bínuô.

*Jesũ Zasımé Kayã Thyětôkyě
(Matteo 9:1-8, Marko 2:1-12)*

17 Tõnyěkhè bí Jesũ ithyóithyatã ù akhěnuô,
Pharisěophú tahe ná prèithyó tẹthyótèthya
athára tahe onyão kuõ lahyã bínuô. Èthĩ yètahe
nuõma a o lahyã hó dõ lõ- dõ o dõ Galilea kékũ,
nuõtahe ná lõ- dõ o dõ Juda kékũ nuõtahe ná
dõ vı Jerusalem akũnuô hyã hó. Thyáphú Jesũ
ki zasımé pé kayãswıkayãsě yètahenuòrò Byacè
Cómarya a tẹprõtẹprya okuõ ná lũ. 18 Kayã tahe
záhyã kayã thyětôkyě tôprẽ, rò èthĩ záhyã sıhtě
ná lémyě. Rò thyáphú a ki dyatãní lũ dõ Jesũ
a mètènyě nuòrò, a yácú cõnuõ lũ dõ hidókũ.
19 Manárò kayã yõ oró talwósúlũ akhu-akhyě,
èthĩ zãnuõ cyã pãto. Phúnuòrò èthĩ záhtya lũ

dõ hikhuklwó tabyekhu rò htyameplõ lahyã hikhuklwó rò cyatã sïhtělõ lémýemyě kayãyã dõ kayã tôplutôphè aklãměkü dõ Jesũ anyěhyã.

²⁰ Bí Jesũ myáhtye èthĩ atězũsõ nyacõ akhěnuô, a hé kayã swí nuôtôprè, “Khõbõthyó~ vã plwõkyã hó nè těthtëora tahe hó.”

²¹ Prèithyó tětthyótěhya athará tahe ná Pharisěophú tahe hé nıdyé khyělũ, “Kayã yětôprè hébětú hó Cómarya hó. Ůpě tōprè ki plwõkyã cyã těthtë pě? Prè plwõkyã cyã těthtë ma túprè Cómarya tōprè prè.”

²² Jesũ thěgně èthĩ hé nıdyé khyělũ yětahe rò a sudyã èthĩ, “Thĩ cuõtane tuõ lahyã dõ thĩ thěplòkü phúnuôma metě? ²³ Ki hé, ‘Plwõkyãhó nè těthtëora hó,’ mátorò ‘Kahtò rò cuõmõ,’ kihéma bítě tōcõ azũklõ? ²⁴ Manárò prèlukayã aphúkhũ mã vãyě, thyáphú thĩ ki thěgně lahyã, dõ hekhu yěnuô, vã o ná taryěshyosõ dõ vã plwõkyãbé ũ těthtëplá tahenuô, vã ki dyéluõ pè thĩ,” a héhtuõ phúnuô rò a hé prèthyětokyě yětôprè, “Vã hé nè, ihtò talũnı nè klolémýě nuòrò kamõ dõ nè hinuô.” ²⁵ Tôphuõtuõ kayãphě nuôtôprè ihtò talũnı a klolémýě dõ kayã tôplutôphè anyěhyã rò htekaķyã dõ ahi rò a htuthěhtya Cómarya. ²⁶ Ů khyéthukhyéthé lõplı cõ pwõ~ prè cõ. Rò èthĩ htuthěhtya lahyã Cómarya rò a hé lahyã, “Yětónyě, pè myáhtyehó tètprètěprya tahe hó!”

Jesů Ě Levi

(Matteo 9:9-13, Marko 2:13-17)

27 A mehtuů phúnuô rò, Jesů htecuůkyă, rò a cuómyáh̄tye ná pr̄ekw̄ie amo-ară t̄opr̄e d̄o amw̄i ná Levi. Rò a onyăo d̄o l̄ekw̄i amo-ară hikũ. Rò Jesů hé lũ, “Krw̄okuů v̄akhyě rò htw̄o kuů v̄a kh̄pac̄ě.” 28 Levi kahtò rò dyakyă l̄ol̄o- t̄e d̄o a o ná lũ nuôtahe rò a krw̄ocuůkuů Jesů akhyě.

29 Yětôphuórò, Levi men̄i pw̄edu t̄opw̄e d̄o ahi, rò a mepw̄e p̄e Jesũgn̄e pr̄e. Rò a mehyăn̄i akh̄oathyó d̄o a kw̄i amo-ară tahe ná s̄ipr̄es̄i myă d̄o aruôtahe, rò a hyăepluhyăeph̄e kuů l̄o ná lũ. 30 Pharis̄eophú tahe ná pr̄eithyó t̄ethyót̄ethya athárá d̄o èth̄i apl̄oamukũ tahe dya l̄o t̄ethũ d̄o Byac̄e Jesů a kh̄pac̄ě tahe akhu rò a hé, “Th̄i cuó et̄ōt̄ōkuů ná pr̄ekw̄iamo-ară tahe ná pr̄eorphú nuôtahe met̄ě?” Èth̄i sudyă lahyă phúnuô.

31 Jesů hésũ èth̄i, “Kayă d̄o a oshyo-opryă tahenuô a lo ná t̄ekhuthárádu to. Kayă d̄o aswías̄e tahenuô túma a lo pr̄e t̄ekhuthárádu pr̄e. 32 Vă hyă éka kayă d̄o acóate nuôtahe máto. Thyáphú pr̄eorphú tahe ki za n̄idũ lahyă ané nuôrò, v̄a hyă éka èth̄i pr̄e.”

Ů Sudyă T̄eduôes̄e Ari-akyă

(Matteo 9:14-17, Marko 2:18-22)

33 Pharis̄eophú tahe ná pr̄eithyó t̄ethyót̄ethya athárá tahe hé Jesů, “Giovanni a kh̄pac̄ě tahe ná Pharis̄eophú a kh̄pac̄ě tahe duôe s̄es̄es̄o rò

kwĩcóbě tamōtamō có tadúro nẹ khǒpacě taHERò a duòeduò kuǒũ to vǎ.”

³⁴ Byacè Jesũ hēsũ èthĩ ná ngókhákhò tòmũ rò a hé, “Bí khǒmǐkhǐphě otǒkuǒpǎ ná akhǒ sǐprēsĩmyǎ akhěnuò, ǔ nõ duòeduò cyǎnyǎ sǐprēsĩmyǎ tahe sè ề? ³⁵ Tǒnyěnyě pǎnuò ǔ ki ềcuǒ taphǎkyǎ khǒmǐkhǐphě pǎ. Bínuòakhě pǎma èthĩ ki duòeduò lahyǎ pǎ.”

³⁶ Jesũ hé pẹ pọ èthĩ ná ngókhákhò tótó rò a hé, “ǔ htóžě cǎthě rò ǔ iséphèbí ná cǎlye nuò a o tǒprè~ to. Ki mǐphúnuò hérò cǎthěyěnuò a ki lazěpyékyǎ pǎ, htuòto ikěthě ná ikělye yěnuò arěthórěhtyě pǎ lǔ to. ³⁷ ǔ zǐnuò thòbithèhtyěžǎthè dĩ htyěǒphályekũ nuò a o tǒprè~ to. ǔ ki zǐnuò phúnuò hérò htyěžǎthě yěnuò a ki thěphékyǎ htyěǒphálye yětómě pǎ, rò htyěžǎ ki lakuǒkyǎ lǒ pǎ, rò htyěǒ ki phépyékyǎ pǎ. ³⁸ ǔ tǒbè zǐnuò prè htyěžǎthě dĩ htyěǒpháthě akũ prè~. ³⁹ Htuòrò kayǎ dĩ a ǒnó htuòhó htyěžǎlye tahenuò a thézũ ǒ pǎ htyěžǎthě tǒprè~ to. ‘Htyěžǎlye nuò a viklò ná athè,’ a hé pẹ èthĩ phúnuò.”

6

*ǔ Sudyǎ Judaphú A Mǒnyěduò Ari-akyǎ
(Matteo 12:1-8, Markò 2:23-28)*

¹ Bí Judaphú Mǒnyěduò tǒnyě khěnuò, Jesũ ná a khǒpacě tahe htecuǒklyǎ rò cuǒnuǒcuǒbè ǔ

buókũlä prélékhu tahe. Rò a khöpacě tahe prá lahyă ũ buókũlä plyă rò ithĩplĩkyă lõ buókũläphá rò a e lahyă. ² Rò Pharisěophú tahe sudyă, “Cómarya tětthyótětthya hé ná Judaphú a Mõnyěduô yěnuô, tẽmẽ dĩ thĩ tõtè mẽnĩ to tahenuô, thĩ cuõmedũ lahyă thĩgně phũnuô mětě?”

³ Jesũ hếsũ èthĩ, “Bí Davi ná a khõbõthyó tahe ladyáeladyáõ akhěnuô, a mękryá- ítětě nuõma thĩ hõnó kuõnyă ũ to ế? ⁴ Èthĩ cuõnuõ lahyă dĩ Cómarya ahikũ rò a phyée khómũ dĩ ũ lũhtya ná Cómarya nuõtahe, khómũ yětahe nuõma enĩ prétũ prělũtyătèphú tahe prě tadũrò Davi ná a khõpacě tahe cuõnuõphyée vãhétõ?” ⁵ Rò Jesũ hé pẹ pỏ èthĩ, “Prèlukayă aphũkhũ mấdũ vã yěnuõma Mõnyěduô a Byacè tởprẻhỏ.”

*Jesũ Zasĩmẻ Kayă Takhuthyẻ Tỏkhỏ Tỏprẻ
(Matteo 12:9-14, Marko 3:1-6)*

⁶ Bí Judaphú a Mõnyěduô dĩ aruô tởnyẻ kenuô, Jesũ cuõnuõ dĩ tẻcỏbẻhỏkũ rò cuõnuõ ithyỏithyanĩ ũ bĩnuô. Bí tẻcỏbẻ hỏkũnuô kayăphẻ takhuthyẻ dĩ cỏhtwỏ tỏkhỏ o tỏprẻ. ⁷ Prẻithyỏ tẻthyótětthya athára tahe ná Pharisěophú tahe myápũ lahyă tẻritẻkyă tỏcỏcỏ dĩ a ki pũnĩ lahyă Byacẻ Jesũ a tẻthũ. Phũnuô akhu-akhyẻ èthĩ opỏmyă lahyă ná Judaphú a Mõnyěduô yěnuõma a zasĩmẻ pẻ ỳtẻsẻ pả ẻ, ma to ẻ, phũnuô. ⁸ Manỏrỏ Jesũ thẻgnẻ èthĩ atẻtanẻ tahe akhu-akhyẻ a hé

kayã takhuthyě tŏkhó yětŏprě, “Hyãihtò dŏ ũ klãměkũyě,” rò kayã nuŏtŏprě hyãihtò bínuŏ.

⁹ Phúnuŏhtuŏrò Jesũ hé èthĩ, “Vã sudyã pŏ thĩ ngŏ tŏmũ, pè tětthyótětthya hé pè ná bí Judaphú a Mŏnyěduŏ akhěnuŏma, pè tŏbè mę cwŏ ũ ě? Mătorò pè tŏbè mępyãmesě ũ ě? Pè tŏbè męlwŏhtekã kayã tŏprěprě athéplŏ htwŏprě ě? Mătoma pè tŏbè mępyémekyã ũ ě?”

¹⁰ A myã tarítava htuŏlŏ èthĩ rò a hé kayã takhuthyě tŏkhó yětŏprě, “Zŏhte nẹ takhunuŏ,” rò a krwŏmę kuŏphú Jesũ hé lũ nuŏ, rò atakhu ryákakhyě plŏlŏ khyěthyã. ¹¹ Manárò prětthyó tětthyótětthya athárã tahe ná Pharisěophú tahe théplŏdu nyacŏ Byacè rò èthĩ tŏbè mę Jesũ phŏtěnuŏ, èthĩ cuŏ okú hébè nĩdyě lũ.

*Jesũ Nwŏhtya Prědŏnyãphú Shyéthényě
(Matteo 10:1-4, Marko 3:13-19)*

¹² Bínuŏhtuŏrò, Jesũ kírě cuŏ kwĩcŏbě rò a cuŏhtya dŏ solo. Rò a cuŏ kwĩcŏběhtya Cŏmarya bínuŏ tŏthě tŏthě cŏ. ¹³ Bí mŏlĩbũ hŏ akhěnuŏ, a éhyãplŏ lŏ a khŏpacě tahe dŏ a o, rò a nwŏhtya kayã shyéthényě dŏ èthĩ aklě, rò èthĩ shyéthényě yěnuŏ, a éní pė lŏmwĩ ná prědŏnyãphú tahe. ¹⁴ Simonè (Dŏ Jesũ é pė pŏ lŏmwĩ ná Petru) ná apuŏ Andrea, Jakomo ná Giovanni, Philipu ná Bartholomeo, ¹⁵ Matteo ná Thomazo, Alphaeo aphúkhũ Jakomo, ná Simonè (A yŏ mŏnĩ ahtyěaké

rò a o dõ Zeloto aplóamukũ rò ù é lũ ná Zelopphú.)¹⁶ Jakomo aphúkhũ Juda, ná Juda Iscariot dõ a htwõhtya prèisètãkyã Jesũ nuôtõprè.

Jesũ A Tèthyóithya Ná A Tèzasĩmẽ
(Matteo 4:23-25)

¹⁷ Jesũ ná a khõpacẽ tahe o dõ sokhu hıtã rò a tãkahtò o lahyã bí kèpèkhu tõpho. A khõpacẽ dõ aruô tôplutõphè ná kayã o dõ Judakè sİKèlõ tahe ná dõ vı Jerusalem akũ ná vı Tyrephú ná vı Sidophú dõ a o dõ htyèdutavahtũ tahe hyã opõplu-opõphè rẹ lõplı dũ hó bínuô. ¹⁸ Èthı thézũ nıhuõ lahyã Jesũ a tètèbèdõnyã htuõto a thézũ nõzasĩmẽ lahyã Jesũ ná a tètswıtèsẽ rò a hyã lahyã prè. Jesũ vèhtekyã pè kayã dõ khınèkhınõ mètè lũ nuõtãhe. ¹⁹ Kayã pwõprè pũ tõtè lõ lũ, mètèhèrò tètprõtèprya o dõ lũnèlõ hte rò a zasĩmẽ pè lõplı có ù tètswıtèsẽ pwõ~ prè có.

Tètèkrũthèlõ Ná Tètèplèthézò
(Matteo 5:1-12)

²⁰ Jesũ myátãtã~ dõ a khõpacẽ tahe rò a hé èthı, “Thı dõ a sõphásõryã yètãhenuô, Cõmarya ki sõri málakõ có thı hó, mètèhèrò Cõmarya htyèlèkèkũ nuõma kayã phũnuõtãhe atè hó.

²¹ Thı dõ a thèvıthèe khõnyã yètãhenuô, Cõmarya ki sõri málakõ có thı hó, mètèhèrò Cõmarya ki dyé ekõõbã thı pã!

Thĩ dố a nguõhè khõnyá yětahenuô, Cómarya ki sõri málakõ cò thĩ hó, mẹtèhèrò thĩ ki nyệhănó pã!

22 Thĩ yõ zũe prẹlukayã aphúkhũ máhó vãyẻ akhu-akhyẻ rò ừ thẻhte thĩ, ừ ẻmõsủ thĩ to, ừ pacyẻishyẻ thĩ rò ừ hé mũmyáricyá thĩ akhu-akhyẻ, thĩ ki nủbẻ málakõ cóhó tẻsõri hó.

23 “Mẹtèhèrò ẻthĩ aphyẻaphuổ dố~ nyẻnu tahenuô, a mẻcyẻmẻcủ htuổlỏhỏ prẻprỏ tahe phủnuô hó. Bí thĩ myáhtye bẻhỏ phủnuô pã akhẻnuô, thẻkrủthẻlỏ lahyã ní~. Thẻlỏthẻlyạ rò pảiẻ lahyã ní~, mẹtèhèrò dố thỉgnẻnuô, Cómarya dya-one pẻhỏ thĩ tẻmẻnủkhwókẻ dố mỏkhu nuô adu lakálakỏ cỏ.

24 Manárò thĩ dố a duzủhtyathẻ lahyã yẻtỏhtủ tahe thĩ, thĩ yỏ ohtwỏprẻnỏ lahyã hó dố tẻ aphwủamỏ akủ hó akhu-akhyẻ, tẻcyẻtẻcủ ki hyảbẻ málakỏ cỏ thĩ pã.

25 Thĩ dố a ẻkỏỏbả lahyã khõnyáyẻ tahe thĩ~, tẻcyẻtẻcủ ki bẻ málakỏ cỏ nyả thĩ pã, thĩ ki ovỉokỏ kuỏke pã!

Thĩ dố a nyẻhảtakănỏ khõnyáyẻ tahe thĩ, tẻcyẻtẻcủ ki hyảbẻ málakỏ cỏ thĩ pã, mẹtèhèrò shuỏkhẻ ki hyảtuổ dố thĩ ki thẻplẻnebẻ rò kingủỏkihẻ kuỏke pã!

26 “Thĩ dố kayã pwỏprẻ htuthẻ nủdyẻ hó thĩ yětahenuô, thĩ ki nủbẻ málakỏ cỏ tẻcyẻtẻcủ pã,

mẹtëhéro thĩphyëthĩphuồ dố~ nyénu tahenuô a htuthé nĩdyé htuồđũhồ prèprồlahồ prèprồlahya tahe phúnuô hó.

*Mọnĩ Kayă Dố A Thèhte Pẹ Tahe
(Matteo 5:38-48, 7:12)*

27 “Manárò thĩ ki thézũ nĩdă hérò vă thézũ hésonĩ pẹ thĩ tẹtahe, mọnĩ lahyă kayă dố a thèhte thĩ nuôtahe* rò meryásũ kayă dố a thèhte thĩ nuôtahe ní~. 28 Sõrinĩ kayă dố a isồ thĩ nuôtahe, rò kwícóbẻ pẹ kayă dố a mẹ mũmyáricyă thĩ nuôtahe agně ní~. 29 Kayă tôprèprè ki plyă nẹ khălıshyé kihérò dyé plyă pọ è dố a okyă nuôtôkyě ní~. Kayă tôprèprè ki phyéphe nẹ cạkồ kihérò, nõphyécuõnĩ pọ è ná nẹcạ dố akũ nuôtôpũ ní~. 30 Ûpẹpẻ~ bèbẻ ki a kwĩ nẹtẹ tôcôcô hérò dyépẹ è rò bí kayă tôprèprè phyé nẹtẹ tôcôcô akhènuô, kwĩ kạkhyẻ tă è tằmẻ ní~. 31 Mẹpẹ ù phú thĩ thézũ nõmẹ ù ná thĩnẻ nuô ní~.

32 “Thĩ ki mọnĩ prétũ kayă dố a mọnĩ thĩ nuôtahe prẻ kihérò ù htuthénĩ ná thĩ tôprẻ~ to. Kayă tẹthútẹoraphú prẻ tahe rò a mọ kạkhyẻsũ thyákuồđũ kayă dố a mọnĩ lũ nuôtahe phúnuô hó. 33 Rò thĩ ki meryá túprẻ kayă dố a meryá thĩ nuôtahe prẻ kihérò ù htuthénĩ ná thĩ tôprẻ~ to. Kayă tẹthútẹoraphú prẻ tahe rò a meryá kạkhyẻsũ thyákuồ đũ kayă dố a meryá èthĩ nuôtahe phúnuô

* 6:27 6:27 Angólasá thyáná “khura” pẹ hé nuồhồ

hó. ³⁴ Rò thĩ ki dyébò túpré thĩ tătè ná kayă dố thĩ myásủ dố thĩ ki nĩbè kạkhyẻ khyẻthyá thĩ tătè dố a o nuôtahe pré kihérò ừ htuthénỉ ná thĩ tồprẻ to. Kayă tẻthủtẻoraphủ prẻ tahe rồ a dyébò pẻ atătẻ ná prẻoraphủ dố ẻthỉ myásủ ná a ki dyẻ kạkhyẻ bẻ bả khyẻthyá lủ pảnuô tahe a o, thyákuổđủ phủnuô prẻ. ³⁵ Tỏbẻ mẻnỉ phủnuô to! Mỏnỉ kayă dố a thẻhte thĩ nuôtahe rồ mẻryá ẻthỉ nuô. Dyébò tẻ rồ myásủ nĩbẻ kạkhyẻ tả tẻtỏcỏ tẻmẻ. Thĩ ki mẻphủnuô hẻrò Cỏmarya ki sỏrisỏbủ tẻpỏtẻpẻ có thĩ pả, thĩ ki dyébò ừ rồ thĩ ki myásủ nĩbẻ kạkhyẻ khyẻthyá tẻ tỏcỏ to hẻnuôma ừ ki myáhtye thĩ ná tẻtẻtủtủđủ Cỏmarya aphủmỏphủkhủ thỉtahe pả, mẻtẻhẻrỏ Cỏmarya mẻryásủ kayă dố a thẻgnẻ sủ kuổ ừbwỉủtaryẻ to nuôtahe ná kayă dố acyẻaricyá đủgnẻ nuôtahe. ³⁶ Thĩ bẻ thẻzỏnỉ kuổủ phủ thĩ Phẻ Cỏmarya thẻzỏnỉ ừ nuô.

*Tẻhẻbỏhẻbye Ủ, Tẻtanẻthủbỏ Tanẻthủbye Ủ
(Matteo 7:1-5)*

³⁷ “Hẻbỏhẻbye ừ, tanẻthủbỏtanẻthủbye tả ừ tẻmẻ. Thĩ ki hẻbỏhẻbye ừ, tanẻthủbỏtanẻthủbye ừ to hẻnuôma Cỏmarya mẻlyẻ kạkhyẻsủ thĩ to. Bẻtẻthủ tả ừ tẻmẻ, tủma Cỏmarya bẻtẻthủ thĩ to. Plwỏkyả ừtẻthủ nỉ, tủma Cỏmarya plwỏkyả thĩ tẻthủ pả. ³⁸ Dyẻpẻ ừ, tủma Cỏmarya ki dyẻ pẻ kuổke thĩ pả. Cỏmarya ki ruổ laklyạ rồ tỏbả cỏmỏ

tăpòtăpě sŭpě có thĩ pǎ, mețehérò, Cómarya ki tósŭ pẹ thĩ phú thĩ tộ pẹ ù nuô pǎ.”

³⁹ Htuôrò Jesŭ hé pẹ èthĩ ná ngòkhákho tòmŭ, rò a hé pẹ èthĩ, “Kayǎ mètèkhĩ tòprènuô a thũcuố cyǎ pẹ kayǎ mètèkhĩ đố aruôtôprè klyá to. Ki a thũ hérò èthĩ ki latǎlồ đố hekŭ thényề pǎ.

⁴⁰ Khỏpacềnuô acyáadè lốklồ ná athára takhyá-to. Manárò, khỏpacề tòprèprè đố a ithyó plũhtuồ lốhồ đố athára o tòprènuô a ki cyǎ thyáná athára nuôpré.

⁴¹ “Amŭamá oprè đố thĩ puốvyǎ prèzŭetèphŭ tòprè a mètèplòkŭ prè rò thĩ myáhtye, manárò thòklồ o có đố thĩ mètèplòkŭ có rò, thĩ myáhtye nĩdyé kuồŭ to mețề? ⁴² Thĩ cuồhétuộ thĩ puốvyǎ, ‘Puốvyǎ- vǎ takhwó htekyǎ péré nẹ amŭamá o đố nẹ mètèplòkŭ yěnuô,’ thĩ hé phũnuô tadúrò thòklồ o có đố thĩ mètèplòkŭ córò thĩ myáhtye nĩdyé è to. Thĩ cuồhé ù phũnuô ma anĩ to. Prè cyézócóte ané thĩ-phyéhtekyǎ rếlố thòklồ o đố thĩ mètèplòkŭ nuô, túrò thĩ myáhtyeluồryǎ rò thĩ takhwó htekyǎ cyǎ pẹ amŭamá o đố thĩ puốvyǎ a mètèplòkŭ yěnuô pré.

*Thòmộ Tômộ Ná Athè
(Matteo 7:17-20, 12:34-35)*

⁴³ “Thòryǎ tòmộnuô athèhte thòthề đố aryáto nuô a oto. Phũnuồhồ thòryáto tòmộnuô athèhte cyǎ thòthèryǎ to. ⁴⁴ Lélé- nẹ myápré athè nuồ- nẹ thềgněcyápré amộ pré. ù cuồba-e kadwíthề

dố thòshyámố ảo tồprề~ to. Phúnúôhố ử cuốba-e thòbithề dố cắcuốcắpryảo tồprề~ to. ⁴⁵ Kayảryá tồprềnuô a hébèhte prề tềryá o dố lữ thềplòkữ nuôtahe prề. Kayăcyëricyá tồprềnuô, a hébèhte prề tềmũmyáricyá o dố lữ thềplòkữ nuôtahe prề. Kayă nuô a thềplòkữ obă tặpồtặpể phútềrò akhầu krwố hébèhte kuố phúnúôprề.

Prềisốhtya Hi Thềnyể
(Matteo 7:24-27)

⁴⁶ “Tômũ~ thỉ nỉdă văngố to rò thỉ cuố étuố vả ná ‘Byacề~ Byacề,’ phúnúôma mềtể? ⁴⁷ Vả ki zủluố pể thỉ ná lỏ~ kayă dố a hyă dố vả o rò a nỉhuố vắlắvắngố, rò a nỉdă krwồmềkuố tahenuô athyáná ítề hénuôma, ⁴⁸ a thyáhóná kayă dố a isốhtya hi rò, a ikhùtặ zặzặ hekữ rò a byá hikhắshyề ná lỏ yềnuô tồprề hố. Htyềduhtya, htyềlyắhtyềkhố hyắsábề hiyề tồmể tadừò ử yố isólyá klòmaryá è dố lỏlỏ akhu-akhyể, a kazuố pểto. ⁴⁹ Manàrò kayă tồprềprề dố a nỉhuố vắlắvắngố rò a nỉdă krwồmềkuố to tồprềnuô, athyáná kayă dố a isốhtya ahi rò a byáma kuố akhắshyề ná lỏ to tồprề nuôhố. Bí htyềduhtya, htyềlyắhtyềkhố hyắsábề hiyề tồmể akhềnuô, tồphuoốtuố a latặprồkyă rò a lakềlamủkyă lỏ prề.”

*Jesů Zasímě Roma Klyěkhukló Tôprè Alulé
(Matteo 8:5-13, Giovanni 4:43-54)*

¹ Bí Jesů hé pẹ htuõlõ hó ù ná lõ~ tẹyětahe akhěnuô, a kạkhyế dĩ vị Capernaum. ² Bí vĩakũnuô Roma klyěkhukló o tôprè, rò alulé phếtôprè dĩ a mọnị nyacó lũnuô, a swí rò a phũ kírế thyếtá lĩ có hó. ³ Bí klyěkhukló yếtôprè nĩhuõ Jesů ari-akyã akhěnuô, a nõcuõ Juda muõprũmuõprế dĩ a htwõ khuklòkhuklyã tahe dĩ Jesů a o rò a nõcuõkwĩthếzọ lũ ná a ki hyã zasímẹ pẹ lũ lulé yếtôprè. ⁴ Bí èthĩ cuõtuõhó dĩ Jesů o akhěnuô, a kwĩthếzọ tadũ có Jesů, “Nẹ ki mẹcwọ klyěkhukló yếtôprè hénuôma a kò prế. ⁵ Mẹtếhèrò a mọnị pẹ myécôphủ tahe, rò a isóhtya pẹ pẹ tẹcóbẻhõ tởmẻ có ni,” ⁶ rò Jesů krwõcuõkuõ èthĩ.

Bí a cuõtuõ phũ larõlare hó ná ahi akhěnuô, klyěkhukló nuôtôprè nõcuõsũ a khỏbỏthyó tahe dĩ Byacẻ a o rò a nõcuõhẻ èthĩ, “Byacẻ~, hyã thẻpráthẻtuõ, soryasỏphá tả nẻnẻ tẻmẻ, nẻ hyãnuõprẻ dĩ vả hikũnuô vả kò ná nẻ to. ⁷ Htuõto vả tanẹya nĩdyẻ vẻnẻ ná vả hyãmyáhtyesũ prẻ nẻ nuô vả kò ná nẻ to. Manàrò hẻtạ prẻ nẻngỏ tởmử nuôma, vảlulé tẹswí klyá omọkạ nyã dũ hó. ⁸ Mamẹtẻrò vả hé phủyẻ hénuôma vả nẻbyacẻ nẻdũ vả bẻ nẻdả kayả dĩ aduklỏ ná vả tahe angỏ. Phũnuõhỏ klyẻphủ dĩ a o dĩ vảlẻ tahenuô a bẻ nẻdảkuõdũ vẻngỏ phũnuõnuô. Ki vả hé klyẻphủ

tôprèprè, ‘cuõmǒ,’ hénuôma a bècuõ prè, ki vǎ hé ke dǒ aruôtôprè, ‘hyǎmǒ,’ hénuôma a bè hyǎ prè. Htuõto vǎ ki hé vǎcǔ, ‘mëmǒyě,’ hénuôma a bè mǝ prè, klyěkhukló nõhyǎ hé pè phúyě.”

⁹ Bí Jesũ níhuõ a hé phúyě akhěnuô, a khyéthukhyéthè cǒ. A taritǒ kǎkhyě ané dǒ kayǎ krwõkuõ lǔkhyě tahe a o rò a hé kayǎ bémũ yětahe, “Vǎ hé pè thǐ, tǝzǔ phúyě nuô, vǎ myáhtyenó hí tǝphuõ~ to. Dǒ Israelphú tahe aklě cǒbèbè, vǎ myáhtyenó hí tǝzǔsǒ phúyěnuô hito.”

¹⁰ Bí klyěkhukló akhǒ yětahe kǎtuõ dǒ klyěkhukló yětôprè ahi akhěnuô, èthǐ myáhtye ná alulé swí yětôprè omõ-oryǎ kǎkhyě khyěthyǎ hó.

Jesũ Mǝhtwǝprè Kǎkhyě Prèmòokryǎ Tôprè Aphúkhũ

¹¹ Nyětyatorò, Jesũ cuõ dǒ vǐ Nain rò a khǒ-pacě tahe ná kayǎ bémũ tahe krwõcuõplu krwõcuõphè kuõlǒ lǔkhyě. ¹² Bí a kírè cuõtuõhó dǒ vǐ kadǎhtǔ akhěnuô, a cuõ tǎsũ ná kayǎ tǝmũ záhyǎ iluõluõ. Luõ tatõ yěnuôma mǎdũ prèmò dǒ a okryǎ tǔdũ ná a phúprèkhũ nuôtôprè thyěkyǎ phe lǔ khǎlé. Kayǎ dǒphúsophú tahe krwõ hyǎ-pluhyǎphè kuõlǒ ná prèmòokryǎ yětôprè. ¹³ Bí Byacè myáhtye prèmòokryǎ yětôprè akhěnuô, a thézò nídyé nyacó lǔ rò a hé lǔ, “Nguõ tǎmè ní~.”

¹⁴ Rò Jesũ cuõtǒ dǒ luõtõ yě a o rò a cuõtǒ lõnuô. Bínuôakhě kayǎ dǒ a záhyǎ luõ tahe okuõ. Rò

Jesũ hé, “Prèkhũphúthè ihtò mỗ.” ¹⁵ Rò kayã thyẽ yětòprè ihtòonyáo, rò a hébè khyěthyá. Rò Jesũ nõcuốtõkhyẽ lũ dĩ amuố o.

¹⁶ Kayã bémụ yětahe khyéthukhyéthè lổplĩ cồ rò htuthéhtya lahyã Còmarya rò a hé lahyã, “Prèprồdu oluốhtya hó dĩ pèklẽ tồprè hó” rò “Còmarya hyãlyạ mệcwố hó akayã hó.” ¹⁷ Kayã hếsoluố pasĩcuố lổ Jesũ ari-akyãy dĩ Judaké tồkẻlẽ ná dĩ o tavítavạ bí Judaké khãsỏkhãshyẽ nuốtahe.

*Giovanni Baptista Aprèthũ Tèritèkyã Tahe
(Matteo 11:1-19)*

¹⁸ Giovanni Baptista a khỏpacễ tahe hếso pẻ Giovanni ná lổ- tèritèkyã yětahe. ¹⁹ Rò Giovanni éhyã dĩ a khỏpacễ aklẽ yětahe thényẽ rò a nõcuố èthĩ dĩ Jesũ a o rò a nõcuốsudyã lũ, “Nệ ma Messia dĩ prẻprồ tahe héone ná a ki hyã pã nuốtồprè hó ẻ? Mátòrò pẻ tỗbè opỏmyásủpã dĩ aruốtồprẻ ki hyã pã agnẻ nuố ẻ? Cuốsudyã phúnuồ ní,” a hếcuố èthĩ phúnuồ.

²⁰ Bí èthĩ hyãtuố dĩ Jesũ o akhẻnuồ, èthĩ hé lũ, “Giovanni Baptista nõhyã pẻ rò a nõhyãsudyã pẻ ná nẻrinẻkyã rò a hé hyã pẻ, ‘Nệ ma Messia dĩ prẻprồ tahe héone ná a ki hyã pã nuốtồprẻ hó ẻ? Mátòrò pẻ tỗbè opỏmyásủpã dĩ aruốtồprẻ ki hyã pã agnẻ nuố ẻ? A hé pẻ phúnuồ.’”

²¹ Bí èthĩ hyã akhẻnuồ, atỗ ná Jesũ zasĩmẻkạ ényacố kayã dĩ atẻswĩ o tahe, kayã dĩ atẻsẻ

o tahe, kayã dõ khĩnékhĩnõ meḃè lũ tahe ná kayã dõ a mètèkhí tahe rò a meḃĩkãkhyě pẹ ũ élä. ²² A hēsũ kãkhyě pẹ Giovanni nõhyã sudyã èthĩ tẹritẹkyã yětahe, “Kãhēsõ pẹ Giovanni ná lõ- tẹ dõ thĩ myãhtye nĩhuõ yětahenuõ ní-. Kayã mètèkhí tahe myãhtye cyãhõ, kayã khãduõdá tahe cuõcyãhõ, kayã tẹsèmũmyã dõ phãlõ tahe sĩmẹ kãkhyě lõhõ, kayã khãlèkaõ tahe khãlèlĩ lõhõ, kayãthyě tahe ihtõtwhõprẹ kãkhyě khyěthyãhõ, kayã soryãşõphãphũ tahe nĩhuõbè kuõhõ tẹthèkrũmila hõ. ²³ Dõ vãkhuvãkhyě rò kayã dõ a thẽplõpyé pẹto, a zũe tadũ plehyãlä tahenuõ a ki nĩbè mãlakõ cõ tẹsõri hõ.”

²⁴ Bí Giovanni aprẽthũ tẹritẹkyã tahe hteka htuõhõ akhẽnuõ, Byacè Jesũ cáhtya hébè pẹ kayã bému nuõtahe ná Giovanni ari-akyã. Rò a hé pẹ èthĩ, “Thĩ htecuõ lahyã dõ kẹsẽhtyěkyã lõtamãkhu nuõma, thĩ cuõmyã kryã- ùpě? Ma thĩ cuõmyã lahyã kẹlathé kazuõ põmõ nuõtahe ẽ? ²⁵ Phũnuõ mãto kihérõ, ma thĩ htecuõmyã kryã- ítě? Ma thĩ htecuõmyã prẹ lahyã kayã dõ a kũthyã pẹ thĩ hyeca takhẽplyarashyĩ tõprẽprẽ nuõprẹ ẽ? Kayã dõ a kũthyã phũnuõ tahema kayã dõ a duzãhtyathẽ nuõtahe prẹ, phũnuõ tahe ma nè myãhtye cyã prẹ dõ khwĩhõ tahe akũ prẹ. ²⁶ Hépemyã vã, thĩ htecuõmyã kryã- ítětě? Thĩ htecuõmyã prẽprõ tõprẽprẽ ẽ? Thĩ ki cuõmyã prẽprõ tõprẽprẽ hẽnuõma a mãhõ. Vã hé thĩ,

kayã dô aduklôlô có ná prèpronuô, thì myáhtye hó lữ hó. ²⁷ Giovanni ma kayã tôprè dô Cómarya héone lữrilũkyã,

‘Myámồ è ma prèthũ pẹ vã tẹritẹkyã tôprèhó, thyáphú a ki mẹtạ one rẹ pẹ nẹklyá lẹhyã agnẹnuôrò, vã nõhyã rẹhó è dô nẹnyẹhyã hó.’ *☆

²⁸ Jesũ hé pọ, “Vã hé pẹ thì, lỏ~ kayã dô a opacẹlyã tahe aklẹnuô, adulôklô có ná prèplwõhtyẽ Giovanni a o tôprè~ to. Manárò kayã dô a patlõũ dô Cómarya htyělẹkẹkũ tôprẹnuô, adulôklô pã có ná Giovanni có.”

²⁹ Lỏ~ kayã yẹtahe ná prẹkwĩamo-arã tahenuô a yỏ plwõrẹ htuõhó htyẽ dô Giovanni o akhuakhyẽ, bí èthĩ nĩhuỗ lahyã Jesũ hébè phúyẽ akhẹnuô, èthĩ cựa ná Cómarya a tẹmekyãngọ yẹtahe nuôma acóatẹ prẹ. ³⁰ Manárò Cómarya tazeone pẹ Pharisẻophú ná prẹithyó tẹthyótẹthya athára tahe agnẹ yẹnuô, èthĩ cựa kuỗ to mẹtẻhẻrò èthĩ plwỏ kuỗ lahyã anẹ ná htyẽ dô Giovanni a khadãkũ to.

³¹ Jesũ hé pọ, “Kayã yẻtỏhtũ tahe ma, a thyádũ ná maĩtẻ? Vã kírẻ tẻradũ dyẻluỗ byábũmyã pẻdũ èthĩ ná maĩtẻ? ³² Èthĩ ma athyáná pacẻphú cuõonyã bẻmụlũ dô klẻdã nuỏtahe prẹ. Rỏ aẻhtỏẻmỏ cuỗ nỉdyẻ lữ tôprẻ ná tôprẻ rỏ a hé lahyã, ‘Pẻ uỗ pẻ thì tẻlỏ rỏ thì ilẻ toto, Pẻ irỏihẻ pẻ thì luỏ rỏ, thì nguỏ toto.’

* 7:27 7:27 Malaki 3:1

33 “Giovanni Baptista hyăduôe sèesèö, hyăduôö thòbĩthèntyězǎ rò thĩ hé lǔ, ‘Khĩnékhĩnò mẽbè lǔ hó.’ 34 Prèlukayǎ aphúkhũ mǎhó vǎyě hyǎehyǎö kuöke rò thĩ hé, ‘Myámö kayǎ yětòprèlé, a öshyo nyacó thòbĩthèntyězǎ, a cuó bóthyókhèkhö dügně ná prèkwĩamo-arǎ ná prèoraphú nuôtahelé,’ thĩ hé phúnuô. 35 Manárò bí kayǎ tahehe ohtwöprè phú Cómarya a tètíphé yěakhènuô, kayǎ dö aruô tahe ki myáhtye thégñěhyǎ ná Cómarya a tètíphé yěnuôma a tǒprè, phúnuô pǎ.”

Jesů Cuóö Dö Phariseöphú Simonè Ahi

36 Phariseöphú tǒprè hyǎée Jesů dímöhé rò Jesů kaķuö dö lǔhi rò ka-onyǎ ekuö lǔ dö dĩřé khǎshyé.

37 Bí vĩ nuôtövĩ akũnuô prèmò dö a mètíutè otòprè. A níhuö ná Jesů hyǎedĩ bí Phariseöphúyě ahi rò a phyéhyǎnĩ pyǎ dö ũ mẽ ná lõbü dö a obǎ ná htyěnuômú tǒpyǎ. 38 Rò a hyǎihtò phútatò dö Jesů akhyěkhu rò a nguö rò a mètèntyě tǎco lõplĩ có Byacè Jesů akhǎduô. Rò a htúthǔplĩ pèkyǎ Byacè Jesů khǎduôyě ná akhuluö, rò a nuômú lǔ khǎduô. Htuö rò a lyátǎ htyěnuômúyě dö lǔ khǎduölo.

39 Bí Phariseöphú dö a émosú Jesů yětòprè myáhtye a mẽphúyě akhènuô, a taně dö a thè-plökũ, “Kayǎ yětòprènuô, a ki mǎlakö prèpro tǒprè kihèrò, prèmò dö a tǒbè lǔ yětòprè nuôma prèmò phútě tǒcôtě, rò dö aréano nuôma a ohtwöprè mẽkryǎ- phútěnuô a tǒ thégñě vǎ,”

40 Rò Jesũ hé lǔ, “Simonè, vǎ thézũ hé nẹ tètôcô.”

Rò Simonè hésũ lǔ, “Hémõ Thára, aní prè.”

41 Jesũ hé lǔ, “Bètôphuõ kayǎ othényě, anuõasu o rò a tǒbè plákaḱhyě kayǎ dǒ a plwǒbò èthĩ rǔ yětòprè. Tòprènuô asu-o rǔzye nyăcwě, rò dǒ aruô tòprènuô asu-o rǔzye hákhya. 42 Èthĩ plákaḱhyébé pǎ asu tòprè to akhu-akhyě rǔbyacè yětòprè dyalwókyǎ pè èthĩsu yètahe. Ki mephúnuôrò, bítè tòprè ki mǒlǒklǒ lǔ pè?”

43 Rò Simonè hésũ è, “Vǎ tanẹ myáma, kayǎ dǒ a plwǒlwókyǎ é pèklǒ lǔsu nuôtòprè mǒnĩ éklǒ lǔ kǒle.”

Rò Jesũ hésũ lǔ, “Nẹ hé tǒ prè.”

44 Htuõrò Byacè Jesũ tarí kaḱhyětǒ dǒ prèmò yětòprè a o rò a hé Simonè, “Nẹ myáhtye sálé prèmò yětòprè ẽ? Vǎ hyǎnuõ có dǒ nẹ hidókũ có rò, phú pè lèklǒ o ná nẹ tǒbè dyé vǎ htyě lèsĩplĩ khǎduô agnènuô nẹ dyé vǎ to. Manárò èyènuô a htúplĩ có vǎ khǎduô ná a mètèhtyě có rò a htúthũ có ná akhuluộ có. 45 Nẹ rò nẹ nuõmúsũ vǎ to, manárò è rò cáhtya bí vǎ hyǎnuõ akhě, a nuõmú vǎ khǎduõnuô a okuõ có tòphuõ to. 46 Phú pè lèklǒlèkhya onuô, nẹ plǒ pèkuõ vǎ khuklǒ ná máũhtyě to, manárò è rò a lyátǎ có htyènuõmú dǒ vǎ khǎduõlộ có. 47 Phúnuôrò vǎ hé nẹ, prèmò dǒ atèthũ oé yětòprènuô, Cómarya plwókyǎ lǒhǒ lǔtèthũ hó. Phúnuôrò a khyáluõ hó ná a mǒ nĩdyé nyacó vǎ hó. Manárò kayǎ dǒ

Cómarya plwökyä patí pré lütèthú tahenuô a ki moní kăkhyësú patípré Cómarya pré.”

⁴⁸ Htuôrò Jesű hé prèmò nuôtôprè, “Vă plwökyä lõhó nè tètthùtèora hó.”

⁴⁹ Kayă dõ a onyăo tavaķuõ ná Jesű bí léedířé khăshyé nuôtahe hé nıdyélũ, “A cuõ plwökyä cyă có ũ tètthùtèora có rò è ma kayă phútè tòprè cóttè?”

⁵⁰ Manárò Jesű hénı prèmò nuôtôprè, “Nè tètthùtènyă nuô, a mëlwóhtekă hó nè hó. Kămomo karyáryă dû ní.”

8

Prèmò Dõ A Krwöcuõkuõ Jesű Akhyě Tahe

¹ Dõkhyě nyětyato nuô, Jesű htecuõklyă rò a cuõnuõ tódõ htuõ tódõ, tøvı htuõ tøvı, rò a cuõlě hēsodõnyă pè ũ ná Cómarya ahtyěaké a tètthèkrũmila ari-akyă. Rò a khõpacě shyéthényě krwöcuõkuõ lũkhyě. ² Htuõto prèmò dõ

khĩnékhĩnõ mẽbè lũ rò Jesű vèhtekyă pè lũ tahe, ná aswiasě lahyă rò Jesű zasímé pè lũ tahenuô, a krwöcuõ tõkuõ. Èthı yětahe nuõma kryá-
 ùpě hénuõma, Maria (Dõ ũ é lũ ná Magdalena dõkũmuõ), è ma khĩné thuõthyótõduõ o dõ lũkũ rò Jesű vèhtekyă pè lũ nuôtôprè hó rò a krwöcuõ tõkuõ. ³ Htuõrò Chuza dõ a myákhwèní pè Khwı Herodè a tãmuõtätè dõ khwı hõkũnuô tòprè amé Joanna ná Susanna ná prèmò dõ aruô tahe krwöcuõ pa ékuõlă lũ. Prèmò yětahenuô,

thyáphú èthĩ ki mecwómekõ ní Jesũ ná a prèdõnyáphú yètahenuôrò, èthĩ lòkyã nídyédũ lahyã arũahťẽ rò a krwöcuõkuõ èthĩ akhyě.

Dyá Khákho Pé Ť Ná Prèpruõtã Tèklwĩtèlwĩ Ari-akyã

(Matteo 13:1-9, Marko 4:1-9)

⁴ Bí kayã bémũ dõ a hyã pètõ tõtĩ htuõ tõtĩ tahe hyãoplõ tãşũlõ lũ dõ Byacè Jesũ o akhẽnuõ, Byacè dyákho pé èthĩ ná ngõkhákho tõtõ rò a hé, ⁵ “Bètõphuõ prèmeprephú o tõtprè. Rò tõtnyèkhẽ a hyã pruõtã tèklwĩ. Rò bí a pruõtã tèklwĩ dõ prèkhu akhẽ, tahehenuõ a latã dõ klyádèkũ, rò ũ izítaprõ cuõ lõplĩ lũ, htuõto htuphúzuõphú tahe hyãihũõekyã lõ lũ. ⁶ Tahehenuõ a latãtõ dõ lõklẽ rò bí a phèhtya akhẽnuõ, hekhu yõ cai to akhu-akhyě, amõ krãthyě şimõlõ prè. ⁷ Tahehenuõ, a latãtõ dõ thõshyáthõprũklẽ rò a duhtya tõtã thõshyáthõprũ akhu-akhyě thõshyáthõprũ duhtya khyábĩ lõplĩ lũ. ⁸ Rò tèklwĩ tahehenuõ a latãtõ dõ hezyerizyeryákhu rò a phèhtyaduhtya rò athèhte éklõ có aphuõ tõtè.”

Htuõrò Jesũ èhtõ rò a hé, “Phúnuõrò, kayã dõ a o ná akhãlè tahenuõ, nõ níđã lahyã èthĩ.”

Dyá Khákho Pé Ť Ná Tètaze-one Ari-akyã

(Matteo 13:10-17, Marko 4:10-12)

⁹ Tèdyá khákho yètõtõnuõ a thè hé angõlasá phútẽnuõ, a khõpacẽ tahe sudyã lũ. ¹⁰ Rò a hé

pé èthĩ, “Cómarya dyéthégněplõ pėhõ thĩ ná a htyělékékũ a tětěkhuthégně dõ a dõuõdõbí tahe hõ tadúro kayã dõ aruõ tahe agněnuõ vã hébè pé èthĩ ná ngõkhákho pré.

‘Èthĩ myá lahyã tẹ dõ vã mẹ nuõtahe tadúro thyáphú èthĩ myáhtye thégněplõ kuõũ angõlasá to, èthĩ nĩdã tadúro thyáphú èthĩ thégněplõ kuõũ to,’”✧ agněnuõ, vã hé pé èthĩ ná ngõkhákho pré.

Jesũ Dõnyãplõ Pé Èthĩ Ná Prẽpruõtã Tẹklwĩ Atẹdyá Khákho Angõlasá

(Matteo 13:18-23, Marko 4:13-20)

11 “Tẹdyá khákho yětõtõnuõ angõlasá hyã phútě hérò, tẹklwĩ angõlasá ma Cómarya alãangõ hó. 12 Tẹklwĩ dõ a latã cuõrwõ klyálo angõlasá ma máhõ kayã dõ a nĩhuõ lahyã Cómarya alãangõ tadúro khĩnėricyã khukló hyãphyé taphãphekyã Cómarya alãangõ dõ èthĩ théplòkũ. Htuõto thyáphú èthĩ théplò ki dídòdídyã dõ tẹzútěnyã akũ rò ki nĩbè tã tẹmẹlwóhtekã tãměnuõ rò khĩnėricyã khukló hyãmẹ phũnuõ pré. 13 Tẹklwĩ tã dõ lۆklě angõlasá nuõma máhõ kayã dõ a nĩhuõ Cómarya alãangõ tahe rò a thékrũthéłõ phyésũ lahyã tadúro athyáná tẹklwĩ dõ arwĩ sátãzãto nuõ. Èthĩ zũe lahyã pré taplõtapyáphú pré. Rò bí tẹmemyá hyãbè èthĩ akhěnuõ,

✧ 8:10 8:10 Isaia 6:9-10

a tềzútènyá lamékyă pré. ¹⁴ Tềklwĩ latătồ đố thòshyáthòprũklề angólasá yěnuôma mặhồ kayă đố a nỉhuồ Cómarya alặangố yếtahenuô hồ. Manárò, bí a ohtwồprề plehyă akhềnuô, tềthukúthékyă, tềduzặhtyathề tahe ná a mọngỉ yếtôhtũ a tềthézứthềlồ tahe khyábípékyă lồ êthỉ phú thòshyáthòprũ khyábỉ nuô akhu-akhyề athềprề békuồ pả ừ tôphuồ~ to hồ. ¹⁵ Tềklwĩ latătồ đố hezyerĩzyeryákhu angólasá ma mặhồ kayă đố a nỉhuồ Cómarya alặangố rò a zừề cớ cú rò a tọngỉ phyéma đố a thềplòkũ, htuồto a nỉđả ryá Cómarya ngố rò a khyáthềplòhtũ tuồ cớ đố athềhtephồhtecó.

Mikồ Đố Ừ Taklwồbỉ Lữ Ná Cồ
(Marko 4:21-25)

¹⁶ “Ừ isỉlỉ htuồ mi rò ừ taklwồbỉ lữ ná cồnuô a o tôprề~ to. Mặtorồ ừ dya lữ đố lẹmyềrề alềnuô a o tôprề~ to. Thyáphủ a ki lỉ pẹ kayă đố a hyănuồ tahe agnề nuô, ừ isỉlỉ htuồ lữ rò ừ dyahtya è đố mikồrềkhu. ¹⁷ Tềpwồ~ tôcô đố ừ meuồ è tahenuô, Cómarya ki be-oluồhte è pả. Rồ tềpwồ~ tôcô đố ừ mebỉ ènuô, Cómarya ki dyéthềgnề hteluồ è pả. ¹⁸ Bí thỉ nỉđả tề akhềnuô, nỉđả tặtề lahyă. Mặtềhềrồ kayă đố a thềgnề tặtề htuồhồ Cómarya ahtyềakề tahenuô, Cómarya ki dyéthềgnề éttya lồklồpồ lữ ná a khặlềlyề yěnuô pả. Manárò kayă

dố a thégne pré takiphúpré tahenuô, Cómarya ki phyéphekyă lõphe pỏ ề pã.”

Jesũ Amuố Ná Apuốvyă Tahe
(*Matteo 12:46-50, Marko 3:31-35*)

¹⁹ Jesũ amuố ná a puốprèkhũ tahe hyă dố lữo, manàrò ừ yỏ orỏoẻ talwósủlủ akhu-akhyẻ ethỉ hyănuố tuốhtwóbẻ dố lữo to. ²⁰ Kayă tahe hé lữ, “Nệmuố ná nệ puốprèkhũ tahe hyăihtỏ opỏ nệ dố aklỏnuô. Ethỉ thẻzủ myăhtye ná nệ hénuô.”

²¹ Jesũ hésủ ethỉ, “Lỏ~ kayă dố a nỉhuố Cómarya alặangỏ rỏ a zủenyặe tahe nuôma vặmuố ná vặpuốvặvyă lỏ~ plỉ hỏ.”

Jesũ Nỏokuố Kẻlathẻlalyă
(*Matteo 8:23-27, Marko 4:35-41*)

²² Tỏnyẻnuô Jesũ ná a khỏpacẻ tahe cuốnuố dố thỏklyẻ tỏbẻ akủ rỏ a hé ethỉ, “Pẻ htecuố dố htyẻòbẻẻ nuỏtỏkyẻ pỏ~” rỏ ethỉ htecuố lahỷă.

²³ Bỉ ethỉ htecuố akhẻnuô, Jesũ omyẻsỏtạp, rỏ bỉnuô akhẻ, kẻlathẻ lalyă hyădu, htyẻháchỏ nuốbặlỏ dố thỏklyẻkủ, rỏ ethỉ bẻzỏbẻthỉ lỏplỉ cỏ pwỏ~ tỏprẻ.

²⁴ A khỏpacẻ tahe cuố hturyặkahtỏ lữ rỏ a hé lữ, “Kỏ~ Thará, Kỏ~ Thará! Pẻ kỉrẻ lacủthyẻ lỏhỏ!”

Jesũ pặihtỏ rỏ a thẻprwỏ kẻlathẻ ná htyẻháchỏ rỏ kẻlathẻ okủkyă rỏ htyẻtacỏ hyă. ²⁵ Rỏ a hé a khỏpacẻ tahe, “Thỉ tẻzủtẻnyặ otỏ lỏkryă bítẻ?”

Èthĩ khyéthukhyéthé lǒplĩ có, htuǒto èthĩ théisě lahyă rò a hé nĩdyělũ, “È ma kayă phútě tôprètě? A thêprwǒpré kélathé ná htyěháhó pré rò a nĩdă có lǔ ngóngó~.”

Jesũ Zasĩmė Kayă Dǒ Khĩnékhĩnǒ Mėbè Lũ Tôprė

(Matteo 8:28-34, Marko 5:1-20)

²⁶ Byacè ná a khǒpacě tahe cuǒtuǒ dǒ Gerasene ké. Gerasene ké yěnuǒma a o bí htyěòdu bérě Galilea kékũnuǒ. ²⁷ Bí Jesũ htyahó dǒ khǒkhu akhěnuǒ, a myáhtye tǎsũ ná vǐkũphú dǒ khĩné mėbè lǔ tôprė bínuǒ. A okhǎkǒ nyělähó, rò a okuǒ dǒ hi to, a htecuǒ o pré dǒ luǒkũ dǒ ũ iluǒ nuǒo ná luǒyěnuǒ akũ pré. ²⁸ Bí a myáhtye Jesũ akhě, a cyěpryě éhtǒ rò a hyă dǎngũlyă dǒ Jesũ nyěhyă rò a cyěpryě éhtǒhébè, “Tèdutèhtũ tadũ Cómarya aphúkhũ Jesũ, nẹ kírě hyămė kryă~ vǎ ítě? Vǎ kwĩthézò nẹ, męcyěmęcũ tǎ vǎ tǎmė ní~.” ²⁹ Jesũ yǒ vė htuǒhó khĩné yě dǒ a ki bè htecuǒkyă dǒ kayăphě yětôprė alo akhu-akhyě, a hé lǔ phũnuǒpré. Khĩnékhĩnǒ mėbėcyě mėbėcũ tamǒmǒ có lǔ rò ũ cǒklǒma có lǔtakhu khăduǒ ná tǒhtėplye htuǒto ũ opǒmanĩ có lǔ tadũrò a cwi tũkyă pé pré tǒhtėplye pré. Rò khĩné nõhtecuǒkyă lǔ dǒ kėsěhtyěkyă lǒtamákhũ.

³⁰ Jesũ sudyă lǔ, “Nēmwi ná ũpě?”

Rò a hēsù, “Vămwı ná Legion,” mețehérò khinėkhinõ yõ hyă nuõo ényacó hó dõ lükü hó. ³¹ Thyáphú Jesü ki cirya latăkyă tă èthı dõ kröküdu kröküză tókü tămėnuôrò, khiné yětahe kwıthézò lahyă Byacè Jesü.

³² Bínuôkhě, htyá tòmüdu kanúe tavıtavaphû asè bí sorõlonuô. Rò khinėkhinõ tahe kwıthézò Jesü ná a ki nõcuõnuõ o èthı dõ htyá nuôtômü akü. Rò Jesü nõcuõnuõ okyă èthı bínuô. ³³ Phúnuôrò khiné yětahe htecuõkyă dõ kayăphě nuôtôprè akü rò a cuõnuõokyă dõ htyá nuôtômü akü. Yětôphuõrò htyá yětômü pătă rwó látaprı yě alõ rò a latălacú thyěkyă lõ dõ nódukü.

³⁴ Prěkyěhtyá tahe myáhtye tèmehtwõhtya ané phúyě rò a klyaka dyásoluõ cuõpye pėlò ü dõ vıkkü ná dõdõdõso tahe akü ná tẹritěkyă yětahe. ³⁵ Tème-ané phúyě rò kayă tahe htecuõmyá lahyă. Èthı hyătuõ dõ Jesü o rò a myáhtye lahyă kayăphě dõ khiné tahe htecuõkyă dõ lükü nuôtôprè théplòtẹ kăkhyě hó rò a onyăo bí Jesü khăshyé rò a kũthyáhtya ryá lõ khyěthyá ahyeca. Èthı myáhtye lü rò a théisě lõplı cõ lülé. ³⁶ Kayă dõ a myáhtye Jesü zasımé kăkhyě khiné mebě lü yětôprè ná ané rò a mekryá~ phútėnuô, a dõnyăplõ pẹ ü. ³⁷ Tèmehtuõané phúnuôrò, lõ~ kayă dõ a o tavıtava bí Gerasene kẹ htı nuõtahe théisě talwósúlü akhu-akhyě èthı kwıthézò Jesü ná a ki htecuõ taphăkyă ná èthı bínuô. Rò Jesü htecuõhtyanuõ

dố thòklyěků rò a htekaķyă dố Galilea kẹ.

³⁸ Kayăphẻ dố khĩné htecuõkyă htuõhỏ dố lữkũ yětôprẻnuô a kwĩthẻzỏ Jesũ, “Ékrwỏcuõ pẻkuỏrẻ vă,” manároz Jesũ cũ lữ to, rò a hé kaķhyẻsũ lữ, ³⁹ “Cỏmarya mẻ tẻprotẻprẻyạ kryá tẻadu-azặ dố nẻgnẻ phứtẻnuô, ka dố nẻhi nuô rò kaķẻsỏluỏ pẻ kuỏ ừruô tahe nỉ.” Rỏ kayăphẻ yětỏprẻ kanuỏ dố vỉkũ rò Jesũ mẻ pẻ kryá lữ phứtẻnuô, a cuỏlẻ dyásỏluỏ pẻ lỏplỉ ừ.

*Jairus Aphủprẻmỏ Nỏ Prẻmỏ Dố A Tỏbẻ Jesũ
Aạ Tỏprẻ
(Matteo 9:18-26, Marko 5:21-43)*

⁴⁰ Bỉ Jesũ kaķhyẻ khyẻthyá dố htyẻòdu bẻrẻ tỏkyẻ akhẻnuô, kayă bẻmựyẻ yỏ opỏmyásủ lỏplỉ hó lữ akhu-akhyẻ, ẻthỉ ẻmỏsũ lữ. ⁴¹ Htuỏrỏ tẻcỏbẻhỏ khukỏlỏdu dố amwỉ nỏ Jairus hé yětỏprẻ hyátuỏ dố Jesũ o rò a hyả dỏngủlyạ dố lữ khả-duỏshẻyẻ, rò a kwĩthẻzỏ Jesũ nỏ a ki krwỏkaķuỏ dố lữhi. ⁴² Mẻtẻhẻrỏ a phủprẻmỏ oprẻ tỏprẻ- tuỏ rò atẻ na ohỏ shyẻnyẻna yětỏprẻ kỉrẻ thyẻtalỉ lảhỏ akhu-akhyẻ, a cuỏ ẻka Jesũ dố ahi prẻ.

Bỉ Jesũ krwỏkaķuỏ lữ dố klyỏlỏ akhẻ, kayă krwỏ tadwítashya pluphẻbỉlỏ ẻ đỉkhỏđỉnyẻ cỏ. ⁴³ Prẻmỏ dố a khyỏbẻ tẻsẻthwitặ dố anyẻ cỏhỏ shyẻnyẻna nuô a o tỏprẻ. Manároz ừ zasỉmẻbẻ pẻ

lũnuô, a o tôprê~ to.* 44 A hyãnuô dố kayă oróóé klě rò a krwôcuôkuô dố Jesũ khyěkhu, rò a hyă tôbè Jesũ çakyăkhămí, rò a tềsẻthwitặ yẽnuô a okuô tôphuố okuốkyă có.

45 Jesũ sudyă ử, “Ủpẻ tôbè vặ pẻ?”

Ủ othuôtakrứ lồplỉ pwỏ~ tôprê rò Petru hếsu lủ, “Thárá, ử hyădwítashya lồ nyă nệ nuố.”

46 Maná rô Jesũ hếsu, “Kayă hyătôbẻkhò nyădủ vặ tôprê, metẻhẻrò vặ tẻprỏtẻprạ htecuốkyă dố vặlỏ nuô vặ thẻgnẻ.”

47 Yẻtôphuớ rô prẻmò yẻtôprẻ thẻgnẻhỏ ná a o tadvỏủbỉ cyặ pặ to akhẻnuô, a hyădángủlyạ tanyặtadẻặ dố Jesũ nyẻhyă. A cuốhyătôbẻ tuố Jesũ metẻnuô, a hếsolủ pẻlỏ ử dố kayă pwỏ~ tôprẻ a mẻthẻnyẻ, htuốto a hếsolủnỉ pẻ pỏ ử ná a tôbẻtuố lủ rò atẻsẻ sỉmẻ tôphuố sỉmẻ có.

48 Rò Jesũ hé lủ, “Phủmỏ~, nẻ tẻzủ yẻnuô, a zasỉmẻ kyăhỏ nẻ tẻsẻhỏ, kạmỏmỏ kạryáryạ dủnỉ~.”

49 Bỉ Jesũ hẻbẻpảprẻ akhẻnuô, kayă tôprẻ o dố Jairus dố a htwỏ tẻcỏbẻhỏ khuklỏ yẻtôprẻ ahi hyă, rò a hyăhẻso pẻ Jairus, “Nẻphủmỏ thyẻhỏ, mẻdỉdyặ pặ tặ Thárá tằmẻ.”

50 Jesũ nỉhuố tẻyẻ rò a hé Jairus, “Bẻzỏ tằmẻ, tarủ zủẻ vặ nuô nỉ~, nẻphủmỏ ki ryặ kạkhyẻ khyẻthyặ dủ pặ.”

* 8:43 8:43 Liphá mú~ nukẻ táhẻhẻnuô, a rảnuốtỏ nỉ, “Thyặphủ atẻsẻ ki lamẻ agẻnuô, a éza tẻkhuthárá rò tặtẻ dố a o ná lủ tahenuô a lỏ cỏhỏ.”

51 Bí a cuõtuõ dĩ hi akhẽnuõ, a dyẽnuõ ù dĩ hidõkũ tõprẽ~ to, a ẽnuõnĩ tũprẽ Petru, Giovanni, Jakomo ná pacẽmuõ yẽtõprẽ amuõaphẽ prẽ. 52 Kayã o bĩnuõ tahe nguõhẽ nĩdyẽlõ pacẽmuõphũ yẽtõprẽ. Manárõ Jesũ hé ẽthĩ, “Nguõ lahyã tãmé. Pacẽmuõphũ yẽtõprẽnuõ, a thyẽ mato, a omyẽnĩ sõtapa prẽ!”

53 Ẽthĩ thẽgnẽ lahyã ná pacẽmuõphũ yẽtõprẽnuõ a thyẽhõ akhu-akhyẽ, ẽthĩ nyẽkruõ lõplĩ lũ. 54 Manárõ Jesũ pũ pacẽmuõphũ yẽtõprẽ atakhu rò a hé lũ, “Phúmõ~ ihtõ mõ~!” 55 A thẽhtwõprẽ kakanuõ khyẽthyã rò a ihtõ tõphuõ ihtõ cõ. Rõ Jesũ hé ẽthĩ ná dyẽe pẽ lũ sèe tõcõcõ nuõ. 56 Amuõaphẽ khyẽthukhyẽthẽ lõplĩ cõ, manárõ Jesũ mekyã ẽthĩ ngõ ná vã mẽ phuyẽ nuõ cuõ hẽso pẽ tã ù tõprẽ~ tãmé nĩ~.

9

Jesũ Plwõcuõ Prẽdõnyãphũ Shyẽthẽnyẽ (Matteo 10:5-15, Marko 6:7-13)

1 Jesũ ẽhyã plõlõ a khõpacẽ shyẽthẽnyẽ rò thyãphũ prẽdõnyãphũ yẽtahe ki vẽhtekyãbẽ lõ khĩnẽtahe rò a ki zasĩmẽbẽ lõ tẽswitẽsẽ tahe agnẽnuõrõ, a dyẽ pẽ ẽthĩ tẽprõtẽprya ná tẽtaryẽshyosõ tahe. 2 Htuõrõ a plwõcuõ ẽthĩ dĩ a ki cuõ hẽsodõnyã pẽ ù ná Cõmarya ahtyẽakẽ, rò a ki zasĩmẽ pẽ kayãswĩkayãsẽ tahe. 3 Jesũ hé ẽthĩ, “Thĩ cuõklyã rò phyẽcuõnĩ tã tõcõ~ tãmé

ní~, ihtyábõ bèbè, pyě bèbè, sèe bèbè, rŭhtě bèbè phyéní tǎmế. Phyécuõlõphyécuõklõ tǎ cạ tốpũ~ tǎmế. ⁴ Otadũkuõ bí hi dõ a émosũ thĩ nuõtômế akũ tuõdõ thĩ htecuõkyǎ bí vĭkũnuõ pǎnĩ~. ⁵ Ũ ki émosũ thĩ tốpho~ to hénuô, thuõttǎkyǎ hemũ dõ thĩ khǎduõlõ nuõtahe rò htecuõkyǎ dõ vĭnuõ tõvĭ akũ ní~. Thĩ ki mềphũnuõ héma athyáná thĩ dyéluõkyǎhõ tèmátèdyǎ tởcõ dõ Cỏmarya ki cirya èthĩ pǎ nuõhõ.” ⁶ Prẻdỏnyǎphũ tahe htecuõ rò a cuõnuõ tởdõ htuõ tởdõ rò a cuõ hẻsodỏnyǎ pẻ ũ tẻthẻkrũmĩla, rò a cuõ zasĩmế pẻ ũ tẻswítẻsẻ dõ khǎlẻ pwõ~ tốpho.

*Jesũ Ma Ũpẻ Nuõ Khwĩ Herodẻ Tanẻplỏ To
(Matteo 14:1-12, Marko 6:14-29)*

⁷ Bĩnuõakhẻ Galilea kẻ a Khwĩ Herodẻ nĩhuõ ná Jesũ mẻtẻ yẻtahe, rò a sủsǎ lỏ lủ thẻplỏ, mẻtẻhẻrỏ, kayǎ tahehe hé ná Giovanni Baptista thyẻihtỏkakhẻ hỏ. ⁸ Tahe kuõke rò a hé ná Elia hyǎoluõhtya khyẻthyǎhỏ, tahehe rò a hé kuõke ná prẻprỏ dỏ~ nyẻnu aklẻ tỏprẻprẻ htwỏprẻ kakhẻ khyẻthyǎ hỏ. ⁹ Rỏ Khwĩ Herodẻ hé, “Vǎ nõpǎttũkyǎ htuõhỏ Giovanni akhuklỏ hỏ rò kayǎ dõ vǎ nĩhuõ ari-akyǎ yẻtỏprẻ nuõma ũpẻpẻ ẻ?” Rỏ, “Vǎ ki myǎhtye cyǎ Jesũ phũtẻtẻ,” a tanẻ phũnuõ.

*Jesũ Buỏebuỏỏ Kayǎ Nyǎrĩ
(Matteo 14:13-21, Marko 6:30-44, Giovanni 6:1-14)*

10 Prèdônyăphú tahe kăkhyě rò kăhésô pélô Jesŭ ná lỏ- èthỉ mệtuôhỏ tẻnuôtahe ari-akyă. Jesŭ éní èthỉ rò a htecuố túdủ lahyă đố vặtvặ đố ử é ná Bethsaida nuôtỏvặ. 11 Bí kayă bẻmụ nặhuố ná Byacẻ Jesŭ ná a khỏpacẻ tahe cuốhỏ đố vặ nuôtỏvặ akhẻ, èthỉ krwỏcuốkuố lahyă bínủ. Jesŭ émosủ èthỉ rò hẻsodỏnyă pẻ èthỉ ná Cỏmarya ahtyẻkẻ ari-akyă rò a zasẻmẻ pẻ kayă tahe a tẻswítẻsẻ.

12 Bí mỏ kẻrẻ tặ hó akhẻnuô, a khỏpacẻ shyẻthẻnyẻẻ hyă đố lủo rò a hyăhẻ lủ, “Thyáphú èthỉ ki cuố myápủ myápủỏ, ki cuốmyápủ nặdyẻ lahyă dủ èthỉ lẻomyẻ khảlẻkhảbya agnẻnuôrỏ, nỏkăkyă mỏ èthỉ đố đỏkủsỏkủ đố a o tavítavặ bẻyẻ tỏphỏ nuô, mẻtẻhẻrỏ khảlẻ bẻyẻtỏphỏma đố ophủ tỏđỏ- to.”

13 Manárỏ Jesŭ hẻ èthỉ, “Myá dyẻedyẻỏ pẻ èthỉ tỏcỏcỏ nuô.”

Rỏ èthỉ hẻsủ, “Pẻtẻ o prẻtủ khỏmủ nyắk-lỏ ná tẻphủ nyẻbẻ prẻ. Ma nẻ thẻzủ nỏ cuốiprẻ pẻ sẻsẻỏ đố kayă bẻmụ yẻtahe agnẻẻ?” 14 Dyáshủshủỏprẻ prẻkhủdu yẻtahenuô a phủ-odủ nyắrẻ cỏ.

Rỏ Jesŭ hẻtặ a khỏpacẻ tahe, “Kayă bẻmụ yẻtahenuô, nỏonyă oplỏ èthỉ tỏmụ ná prẻnyắshyẻ, tỏmụ ná prẻnyắshyẻ nuô.” 15 A khỏpacẻ tahe nỏonyăỏ kayă bẻmụ phủ a hẻtặ èthỉ nuô. 16 Rỏ Jesŭ phẻ khỏmủnuô nyắklỏ ná tẻphủnuô nyẻbẻ

rò a túhtya dǒ mǒlě rò a hébwíhétaryěhtya Cómarya. Htuòrò a ibikyě khómũ ná tǝphúyě rò a dyétǝ ná a khǝpacě nuôtahe. Rò a khǝpacě tahe zútǝ pǝ ná kayǝ bémũ yětahe. ¹⁷ Èthĩ e pòepòò ekóòbǎ lõplĩ có pwǝ~ tǝprǝ có rò a khǝpacě tahe phyédwópló khyěthyá khómũ ná tǝphú dǒ a ibikyě rò a okyǎlǒ tahenuô a obǎ pǎ có ná krĩnuô shyényěmě có.

*Petru Héhte Ná Jesũ Ma Krĩstu
(Matteo 16:13-19, Marko 8:27-29)*

¹⁸ Tǝnyěkhě bí Jesũ kwícóbě túdũ tǝprǝ akhěnuô, a khǝpacě tahe ophũ ná lõ rò Byacè sudyǎ èthĩ, “Kayǎ bémũ tahe hékryá lahyǎ vǎ ná vǎ maũpě?”

¹⁹ Rò èthĩ hésũ, “Taheherò a hé nǝ ná Giovanni Baptista, tahehe kuǝkerò a hé ná Prǝprǝ Elia, taheherò a hé ná prǝprǝ dǒ~ nyénu tahe aklě tǝprǝprǝ ihtǝhtwǝprǝ kǎkhyě prǝ,” a hé lahyǎ phũnuô.

²⁰ Rò Jesũ sudyǎke èthĩ, rò a hé èthĩ, “Thĩ kuǝkelé~, thĩ hé vǎ ná ũpě?”

Rò Petru hésũ lõ, “Nǝ ma Krĩstu dǒ Cómarya nwóhtya è ná a ki mǝlwóhteka prǝluhekhu phũ yětahe nuôtǝprǝ hó.”

²¹ Rò Jesũ mekyǎ tǝtǝkyǎ angǝ rò a hé èthĩ ná thĩ bè cuǝ hésoluǝnĩ pǝ ũ tǝprǝ~ to ní~.

Jesů Hésoluõ A Tèkhyácýěkhyácû Ari-akýã Ná Atèthyě Ari-akýã

(Matteo 16:20-28, Marko 8:30-9:1)

²² Htuõrò a hé pè pò èthĩ, “Prèlu aphúkhũ má vãyě, a bè khyábè nyã tẹcyětẹcû émyěécô pã, rò Judaphú aplóamu akhukló tahe ná bwídukhu tahe ná prèithyó tẹthyótẹthya athará tahe ki ců vã to, a ki thótanákyã vã pã. Ů mẹthyěkyã vã pã rò thuõnyětõnyě pãnuô Cómarya ki mẹhtwõprè kakhýě khyěthya vã pã.”

²³ Htuõrò Jesů heso pè èthĩ pwõ- tõprè, “Kayã tõprèprè ki thézũ krwõ vakhýě hénuô, a tõbè mẹ phú vã thézũnõmẹ lũ nuõtahe, a mẹ ců- dû athé-plò ma anĩ to. A bè záhtya nĩdyédũ a krusu pwõ- tõnyě rò a bè krwõ vakhýě. ²⁴ Mẹtèhèrò kayã dõ a thézũ mẹlwõhteka nĩdyé a théplõhtwõprè tõprèprè nuô, a théplõhtwõprè ki lamékyã pã. Manárò dõ vakhuvakhýě rò kayã tõprèprè ki dyélyakýã a théplõhtwõprè nĩdũ hénuô, a ki nĩbè théhtwõprè tacúprè pã. ²⁵ Kayã tõprèprè ki nĩbè lõ có hekhusĩba a tẹduzáhtyathè tahe có tadũrò a ki lacúkyã a théhtwõprè tacúprè yě hénuô abwío dõ lůgně ítě? ²⁶ Kayã tõprèprè dõ a thétarě vã ná vãlãvãngó yětahe tõprèprè nuô, shyé- prèlukayã aphúkhũ máhó vãyě ki hyãhó ná a taryědutaryěhtũ ná aphe a taryědutaryěhtũ ná tanémókhuphú sãšě tahe a taryědutaryěhtũ hópã akhěnuô, vã ki thétarě kuõke lũ pã. ²⁷ Vã

hé málakö có thì, kayă dö a ihtòo bí thĩklěyě tahe-
henuô, bí èthĩ thyě tyahí tokhě, èthĩ ki myáhtyenó
lahyă Cómarya hyă pöhtyěpöké pă.”

*Jesů Někľö Htulya Khókyă Ari-akyă
(Matteo 17:1-8, Marko 9:2-8)*

²⁸ Bí Jesů hébèhtuô phúyě dőkhyě a phũ báhó
nyělŵĩthyó akhěnuô, a éní Petru, Giovanni ná
Jakomo rò a cuóhtya dö so tòmě aľò rò Byacè
Jesů kírě cuókwícóbě bínuô. ²⁹ Bí a kwícóbě
akhěnuô, amèthè htulyahtya khólö rò a hyeçą
tahenuô abũplyatakhěhtya löplĩ có. ³⁰ Kayă hyă
oluóhtyakhyé bínuô thényě rò a hébè ná Jesů.
Èthĩ ma Mosè ná Prèpro Elia. ³¹ Rò a oluóhtya
tö ná mókhu a tělítětakhě tahe rò a hébè ná
Jesů. Èthĩ hébè nídyélũ ná nyětyato pãnuô Jesů ki
mëlóměbãhtya Cómarya a tètaze-one yěnuô pã,
rò a ki thyěkyă bí vĩ Jerusalem akũnuô pã ari-
akyă. ³² Petru ná a khöbóthyó tahe omyěníšě
tadúro bí èthĩ théněhtya akhěnuô, a myáhtye
Jesů a taryědutaryěhtũ tahe htuóná kayă thényě
ihtò otökuô ná ľũ. ³³ Bí Mosè ná Prèpro Elia
htecuókyă hó akhěnuô, Petru hé Jesů, “Byacè~,
khălě bíyě tópho rò atwó moryá ľă. Pè ki isópé thĩ
lěthũ thuómě, tòměro něgně, tòměro Mosè agně,
tòměro Prèpro Elia agně.” (A hé phúyě tadúro a
hékryá~ ítěnuô a thégně nídyé to.)

34 Bí Petru hébè pǎpré akhěnuô, óluõ tōba hyǎ oluõhtya rò a lapò tǎbíkyǎ èthĩ. Bí óluõ lapòbí èthĩ akhěnuô, a khõpacě tahe théisě lõplĩ cõ. 35 Rò ngõprahte dõ óluõ akũ rò a hé, “È ma vǎphúkhũ dõ vǎ nwóhtya htuõhó è tōprè. Nĩdǎ lahyǎ angõ ní~.” 36 Bí ngõpra okuõhó akhěnuô, a khõpacě yěthěthuõ myáhtye ná Jesũ okyǎ túdũpré tōprè pré. Lõ~ tẹritẹkyǎ dõ èthĩ myáhtye a htwõhtya yětahenuô a hėsoluõ pẹ ù tōprè~ to, bĩnuõkhě èthĩ othuõtakrũ nĩdyé lõplĩ pré.

Jesũ Zasĩmė Pacě Prěkhũphũ Dõ Khĩnékhĩnõ Měbè Lũ Tōprè

(Matteo 17:14-18, Marko 9:14-27)

37 Dõkhyětõnyě, bí èthĩ o dõ sokhu hĩtǎ akhěnuô, kayǎ bémũdu hyǎmyásũ cõ èthĩ tōplutõphè. 38 Dõ kayǎ bémũ aklě tōprènuô a èhtõ, “Thará~! Vǎ kwĩthézò nẹ, nẹ myámõ vǎphúkhũ yélé. Vǎphúkhũ opré tōprè~ tuõ pré. 39 Khĩnékhĩnõ mẽbè lũ rò a èhtõhtyakhyé. Htuõrò a mẽtaryé lũ rò akyǎkũ bóbéhte. Khĩnékhĩnõ yětõduõnuô, pwõphuõphuõ~ a mẽbè lũ rò a hte-cuõ zũnyé to, a mẽcyẹmęcũ mẽ thépráladyǎ lõ lũ. 40 Vǎ kwĩthézò nẹ khõpacě tahe ki vẹhtekyǎ pẹ lũ khĩnékhĩnyě tadúro èthĩ vẹhtekyǎ bétõ.”

41 Byacè Jesũ hé èthĩ, “Thĩ tẹzũtẹnyǎ oto, thĩ khǎlèduõ nyacõ! Vǎ bè onyẹ tõkuõpǎ ná thĩ bátě pǎ? Vǎ tǒbè khyáthédõ nyẹpẹkuõpǎ thĩ bátě?”

A héhtuõ phúnuô rô a héke kayăphě nuôtôprě,
“Ěhyă ně phúkhu bíyě.”

⁴² Bí pacěphě yětôprě hyă akhěnuô, khínékhĩnõ
melakhútă lů dõ hekhu rò a metaryé lů. Rò
Jesũ thěprwõ khĩnéyě, rò a zasiměkyă pě lů, rò
a dyékaḡhyě khyěthyá ná aphě. ⁴³ Kayă o bínuô
pwõ- tōprě khyéthukhyéthě lõplĩ có Cómarya a
tèprotèprya shyosõ yěnuô có.

*Jesũ Hébě Põ Atěthyě Ari-akyă
(Matteo 17:22-23, Marko 9:30-32)*

Bĩ ũ pwõ- tōprě khyéthukhyéthě lõpăprě lõ-
Jesũ mē tèprotèprya yětahe akhěnuô, Jesũ hé-
soluõ pě a khõpacě tahe, ⁴⁴ “Nĩdă tătę lahyă
ngõ dõ vă ki hésoluõ pě thĩ khõnyă yětahe nĩ-
Prělukayă aphúkhu máhó văyě, ũ ki isě tăkyă è
dõ prělukayă a takhukũ pă.” ⁴⁵ Manárò a khõpacě
tahe thěgněplõ lů tẹhébè yětômũ angõlasá to.
Thyáphú èthĩ ki thěgně tãmé nuô, ũ beuõbebíkyă
angõlasá prě. Èthĩ sudyăbũ Byacè Jesũ tōprě- to.

*Ůpě Htwõdulõ Ů Păpě?
(Matteo 18:1-5, Marko 9:33-37)*

⁴⁶ Byacè a khõpacě tahe krékryă nĩdyělũ ná dõ
èthĩ aklěnuô, ũpě ki htwõdulõ ũ păpě, phúnuô.
⁴⁷ Jesũ thěgně èthĩ atětane dõ a thěplõkũ tahe
akhu-akhyě a éhyă pacě tōprě rò a nõhyă kahtò
lů dõ akhăshyé, ⁴⁸ rò a hé èthĩ, “Kayă dõ a myă
vămèthè rò a ki émosũ pacěphú thyáná yětôprě

tôprèprènuô a émosû hó vǎ hó. Rò kayǎ tôprèprè
dố a ếsû vǎ nuôma a ếsû prè dố a nõhyǎlyǎ vǎ
yếtôprènuô hó. Mẹtêhêrò, kayǎ dố a tanepati
nidyélố anế dố thỉklế tôprèprè nuôma kayǎ dố a
htwǒdulố ử hó.”

*Kayǎ Dố A Htésû Thỉ To Nuôma, Mặhố Kayǎ Dố
A Pọ Nidyé Thỉ Hố.*

(Marko 9:38-40)

⁴⁹ Giovanni héhte, “Byacè~ pẹ myáhtye kayǎ
tôprè dố a cuố vẹhtekyǎ khỉnékhỉnố tahe ná
nẹmwị. A yỏ otỏkuố dố pẹamụkữ mǎto rò pẹ hé
tặtặkyǎ lữ.”

⁵⁰ Manárò Jesũ hésû Giovanni, “Cuốpữ mẹtặtặ
tǎ ề tǎmế. Mẹtêhêrò kayǎ dố a htésû thỉ to tahe
nuôma kayǎ dố a pọ nidyé thỉ hó.”

Samaria Dồ Tôdồ Dố A Émosû Jesũ To

⁵¹ Bí mọnyẻmộthẻ phủhyǎhố dố ử ki ềhtyahố
Jesũ dố mỏkhu akhẻnuô, a belyǎ athẻplồ ná a ki
cuố dố vị Jerusalem. ⁵² Jesũ nõcuốone rẹ prẻthủ
tẻritẻkyǎ tahe dố nyẻ, rò thyáphủ ềthỉ ki taritaryǎ
one pẹ Byacè agnẻ lỏ~ plỉ nuôrò, ềthỉ htecuố
nủ okuốlá dố Samaria dồtồdồ akủ. ⁵³ Manárò
dồphủsophủ tahe émosû Jesũ to, mẹtêhêrò ềthỉ
thẻgnẻ tặtặhố ná ề ki cuố hó dố vị Jerusalem hó.

⁵⁴ Bí a khỏpacẻ Jakomo ná Giovanni myáhtye ềthỉ
mẹphủyẻ rò, ềthỉ hé Byacè, “Byacè, pẹ étặ mi dố
mỏkhu rò nõhyǎlyǎ ửkyǎ lỏ ềthỉ pǎ nuôma nẹ

théplò o to ẽ?” ⁵⁵ Jesũ tarí kạkhyẽ rò a thêprwỏ ãthĩ. ⁵⁶ Rò ãthĩ htecuỏ plehyã khỏkyã đố aruỏ tồđ.

(Matteo 8:19-22)

⁵⁷ Bí ãthĩ cuỏ đố klyálo akhẽnuô, kayã tồprẽ hé Jesũ, “Nề cuỏ bítẽ~ tồpho bèbè, vã ki krwỏcuỏkuỏ ná nề rò vã htwỏkuỏ nề khỏpacẽ.”

⁵⁸ Rò Jesũ hếsũ ẻ, “Htwimỉ tahe o ná akũ, htuphủ tahe o ná apwỉ, tadũrò prẻlukayã aphủkhủ mặhỏ vặyẻ, bí vã lẻomyẻ kuỏ tabẻthẻprá khặlẻ agnẻ prẻnuô a o tồpho~ to.”

⁵⁹ A hé kuỏke kayã đố aruỏtồprẻ, “Krwỏkuỏ vặkhyẻ rò htwỏkuỏ vặ khỏpacẽ.”

Manỏrò yẻtồprẻ hếsũ lủ, “Byacẻ, dyẻrẻ vã ashuỏkhẻ đố vã ki kạ iluỏrẻ kuỏrẻ vặphẻ ní~.”

⁶⁰ Jesũ hếsũ lủ, “Kayãthyẻ yẻtahenuô, nỏilủ nỏdyẻđủ ná kayã đố a thẻ lahẻ nuỏtahe. Manỏrò nẻyẻ, cuỏ hếsỏđỏnyã pẻrẻ ủ ná Cỏmarya htyẻkẻ ari-akyã.”

⁶¹ Đố aruỏ pỏke tồprẻ rò a hé, “Byacẻ~ vã htwỏkuỏ nề khỏpacẻ, manỏrò plwỏkạ hẻmỏhẻryã kuỏrẻ vã ná vã hiphủphyặphủ tahe.”

⁶² Jesũ hếsũ ẻ, “Kayã tồprẻprẻ đố a pủhtẩtẻ rò a tarí kạkhyẻ nuô, abwítaryẻ o đố Cỏmarya ahtyẻakẻ agnẻ tồcỏ~ to.”

10

Jesũ Plwỏcuỏ Kayã Thuỏthyỏtỏshẻ Nỏ Thẻnyẻ

¹ Htuôrò Byacè Jesũ nwóhtya róé pọ́ hó a khǒ-pacě dǒ aruô thuǒthyótôshyě ná thényě* rò a nõcuố ethĩ tôpho ná thényě. Rò a nõ cuố rẹ lǒ ethĩ dǒ dǒ pwǒtôdǒ akũ, vỉ pwǒtôvỉ akũ ná khǎlẹ pwǒ-tôpho bí khǎlẹ dǒ Byacè kírẹ cuố yěnuô tahe.

² A hé pẹ ethĩ, “Lékébuố akhǎlẹ oělǎ, manárò prẹkébuố opatĩ-nyacó. Rò kwỉ lahyǎ lyábyacè ná a ki nõhyǎ prẹkébuố tahe dǒ alyákhũ yěnuô ní-.” ³ Cuốmǒ! Vǎ plwốcuố hó thĩ phú ỉ plwốcuố thímí tahe dǒ htwymỉ tahe aklěnuô hó. ⁴ Rũpyě bèbè, pyěhó bèbè, khuphá bèbè, phyécuốnỉ tá tôcô-támẹ ní-. Bí thĩ cuố dǒ klyálo akhěnuô, cuố okuố hémọhéryá tá ỉ tôprẹ-támẹ ní-.

⁵ “Bí thĩ cuốnuố dǒ hi tǒměmě akũ khěnuô, hérélǒ, “Tẹthéplò kacúkabé ki o dũ dǒ hiyě tǒmě akũ ní-!” Hé lahyǎ phúnuô ní-. ⁶ Kayǎ dǒ a mọ tẹpẹtẹdwố ki o bínũ tôprẹ hénũma, a ki nỉbè dũ nẹ tẹhémọhéryá a tẹpẹtẹdwố yěnuô pǎ. Kayǎ dǒ a mọ tẹpẹtẹdwố ki oto hénũ, nẹ tẹhémọhéryá tẹpẹtẹdwố yěnuô a ki kǎkhyětǒ khyěthyá dũ dǒ nẹ o pǎ. ⁷ O bí hinũ tǒmě akũ rò hibyacè dyéedyéố thĩ ỉtětě- bèbè, tarú e lahyǎ, mẹtéhérò prẹmetẹphủ tôprẹnuô, a tǒkò nỉbè nyǎ akhwóakè. Cuốlěomyě ũhi tǒmě htuố tǒmě támẹ ní-.

⁸ “Thĩ cuốnuố dǒ vỉ tǒvỉvỉ akũ bíkhětě- bèbè nuô, ỉ ki émosũ thĩ kihérò, ỉ dyée thĩ ỉtětě- bèbè nuô, tarú e lahyǎ. ⁹ Zasĩmẹ pẹ kayǎ dǒ aswíasě bí vỉnuô tǒvỉ akũ nuô. Rò hếso pẹ kayǎ o bínũ

* **10:1** 10:1 Liphá mú- nukhě tahehenuô, a rǎ thuǒthyótôshyě.

tahe, ‘Cómarya kírě pōhtyěpōkě amōnyěmōthě nuô a hyātuōphû hỏ ná thỉ hó.’ ¹⁰ Manárò bí thỉ cuốnuỗ đố vỉ tởvỉvỉ akũ khěnuô, ử ki émosủ thỉ to kihérò, cuố đố klyádukũnuô, rò cuố hé, ¹¹ ‘Thỉ vỉkũ hemủ đố a byáma pẹ khanyělễ yětahenuô, pẹ thuốtặkyả pẹhỏ thỉ hó. Pẹ thẻzủ nỏthẻgnẻ thỉ ná pẹ dyakyáhỏ thỉ hó. Manárò tởma lahyả ná Cómarya kírě pōhtyěpōkě amōnyěmōthě nuô a hyātuōphû hỏ.’ ¹² Vả hé thỉ, shyẻ~ Cómarya cirya prẻlukayả pả akhěnuô, ẻ ki thẻzỏnỉ lỏklỏ pả có vỉ Sodom yẻnuô ná a thẻzỏnỉ vỉyẻ tởvỉnuô pả.

*Vỉ Đố A Zủeto Tahe
(Matteo 11:20-24)*

¹³ “Vỉ Chorazinphủ thỉ~, tẻcirya ki hyảbẻ mảlakỏ có thỉ pả. Thỉ vỉ Bethsaidaphủ tahe bẻbẻ, tẻcirya ki hyảbẻ kuỗ có thỉ pảpả. Tẻprotẻprya đố vả dyẻluỗ pẻ hó thỉ tahenuô, vả ki dyẻluỗ tỏbye đố vỉ Tyre ná vỉ Sido hénuôma, htyẻphủkẻphủ bínuô tahe klyá onyảo đố kỏphẻmủkhu rò ẻthỉ klyá kủthyảhtya hyẻçataprủ đố a dyẻluỗ ná ẻthỉ zỏ nỉđủ khyẻ anẻ hó, ẻthỉ ki mẹ lahyả phủyẻ nyẻlảhỏ. ¹⁴ Shyẻ~ tẻcirya amōnyẻ hyắtủộ pả rò, vỉ Tyrephủ ná vỉ Sidophủ yětahenuô, Cómarya ki thẻzỏnỉklỏ ná thỉ pả. ¹⁵ Vỉ Capernaumphủ thỉ~, thỉ tanẻ dyẻ có lahyả thỉnẻ ná Cómarya dyahtyalỏ tủộ có thỉ đố mỏkhu ẻ? A dyahtyalỏ tủộ ná thỉ to. A ki vỉặkyả thỉ đố Mỏrapỏtya kủ pả!”

16 Jesũ hé a khõpacẽ shyéthényẽ yẽtahe, “Kayã dõ a nĩdã thĩngõ tahe nuõma mãhõ a nĩdã hõ vãngõ hó. Kayã dõ a htésũkyã thĩ tahe nuõma a htésũkyãhõ vã hó. Rò kayã dõ a htésũkyã vã tahe nuõma a htésũkyãhõ kayã dõ a nõhyãlyã vã yẽnuõ tôprẽ hó.”

Kayã Thuõthyótõshyẽ Ná Thényẽ Kakhỹẽ Tuõ

17 Kayã thuõthyótõshyẽ ná thényẽ kakhỹẽtuõ lahyã ná tẽthẽluõphõphũ. Rò èthĩ hé Byacẽ, “Byacẽ, bí pẽ põ ná nẽmwĩ akhẽnuõ, khĩnẽkhĩnõ rò a cũe cõ pẽngõ cõ.”

18 Jesũ hẽsũ èthĩ, “Vã myãhtye Cõmarya mepẽ khĩnẽricyã khuklõ rò a o dõ mókhu latã thyã cõ ná shyelĩbõ nuõ cõ. 19 Nĩdã lahyã! Thyáphũ thĩ ki khẽzĩcuõ dõ rũtahe ná dãmẽtahe akhu pã, rò thĩ ki mepẽkyã khĩnẽricyã khuklõ dõ a thẽhte thĩ yẽtõduõ a tẽprõtẽpryã tahe lõ~ plĩ agnẽ pãnuõ rò, vã dyẽhõ thĩ tẽprõtẽpryã hó. Rò tẽ dõ a ki mẽbẽmesẽ thĩ nuõ a opã tôcõ~ to. 20 Manárõ, khĩnẽkhĩnõ tahe cũe thĩngõ khukhyẽrõ thẽkrũ lahyã tãmẽ ní~. Thẽkrũ lahyã dõ ù rãmã o hõ thĩmwĩ dõ mókhu yẽnuõ.”

Jesũ Thẽkrũthẽlõ

(Matteo 11:25-27, 13:16-17)

21 Bĩnuõkhẽ, dõ Thẽ Sãsẽ Byacẽ akhu-akhyẽrõ Jesũ lõbã ná tẽthẽkrũthẽlõ rò a hé, “Kõ~ mókhu

Byacè, hekhu Byacè, vǎ Phě Cómarya~, vǎ hébwíhétaryě nẹ, tẹ dǎ nẹ dya dǎuóđóđóbí pẹ prèthíphéphú tahe ná prẹpǔthégnètẹphú tahenuô, nẹ dyéluốhtya pẹhó ná kayǎ dǎ a tanepatí nǐdyé anẹ thyáná pacẹphú nuôtahehó akhu-akhyě, vǎ hébwíhétaryěhtya nẹ. Kǎo phě~, nẹ thẹplòo thẹplòtǎ mǎnyǎhó ná a kibè htwốhtyanyǎ phúyěhó akhu-akhyě, vǎ hébwíhétaryě nyacó nẹ.

22 “Vǎphě dyétǎlǎ hó vǎ tẹpwǎ~ tǎcô hó. Phúkhǔ ma ǔpẹnuô ǔ thégně tǎprẹ~ to. Thégně túpré phétǎprẹ pré. Rò phě ma ǔpẹnuô ǔ thégně tǎprẹ~ to, thégně túpré phúkhǔ ná kayǎ dǎ phúkhǔ nwốhtya lǔ dǎ a ki dyéluố pẹ lǔ pǎ nuôtahe pré.”

23 Htuốrò Jesǔ tarí kǎkhyě dǎ a khǎpacẹ tahe a o rò a hếsohuô pẹ èthǐ, “Lǎ~ kayǎ dǎ a myáhtye hó tẹđǎ thǐ myáhtye hó yětahe tahenuô, èthǐ nǐbèhó tẹsǎrisǎbǔ hó. 24 Vǎ hé pẹ thǐ, prẹpro éprẹ ná khwí éprẹ dǎ a ohtwốprẹ đǎ~ nyénu tahenuô, èthǐ thézǔ myáhtyekuố lahyǎ tẹ dǎ thǐ myáhtye yěnuôtahe tadúró èthǐ myáhtyenó kuố to. Htuốto èthǐ thézǔ nǐhuốkuố lahyǎ tẹ dǎ thǐ nǐhuố nuôtahe tadúró èthǐ nǐhuốnó kuố to.”

Samariaphú Đố Aryá Tǎprẹ Atẹdyá Khákhongó

25 Prẹithyó tẹthyótẹthya athará tǎprẹ kahto rò a thézǔ cẹmyámẹmyá Jesǔ a tẹcyátẹdè tahe

rò a sudyã Jesũ, “Thará~, thyáphú vã ki nĩbè thèhtwõprè tacúprè nuô, vã tõbè mẹ phútế?”

26 Jesũ hếsũ è, “Lisãsế a tẹthyótẹthya hé phútế? Nẹ hõbèno rò nẹ thềgnế phútế?”

27 Rò a hếsũ, “Thĩ bè mọ lỏthulỏthế thĩ Byacè Cómarya ná thĩ thềplò sìmẻlỏ, mọ lỏthulỏthế è ná thĩ tẹohtwõprè lỏ~ plĩ, mọ lỏthulỏthế è ná thĩhẻhẻre, mọ lỏthulỏthế è ná thĩ tẹtane lỏ~ plĩ.✧ Thĩ bè mọ nĩdyế thĩhi khảsỏkhảshyế tahe phú thĩ mọlyã nĩdyế thĩnế nuô.’ ”✧

28 Jesũ hếsũ è, “Nẹ tẹhếsũ vã nuôma atỏ hó. Ohtwõprè krwỏ thyáná nẹ hếnuô, rò nẹ ki nĩbè dũ thềhtwõprè tacúprè pã.”

29 Manàrò a thềzũ dyẻluỏ anế phú kayã có tởprẻnuô akhu-akhyế a sudyã Jesũ, “Kayã o đố vãhi khảsỏkhảshyế tahe rò ma ỳpẻpẻ?”

30 Jesũ hếsũ lử, “Bẻtỏphuỏ, kayã o tởprẻ, a o đố vỉ Jerusalem rò a cuỏ đố vỉ Jeriko. Rỏ bí a cuỏ akhẻnuô, a cuỏ tặsũ ná prẻpủphe zẻplẻẻ ỳ tahe, rò ẻthĩ plwỏkyã lỏ lử hẻcạ, mủpỏ lỏ lử rò a phủthyế talỉ có rò a dya-okyã prẻ lử phủnuô prẻ. 31 Bủnuôakhẻ, prẻlủtyã tởprẻ cuỏrwỏklyá nuỏtỏbỏ rò a myảhtye lử tadủrò a cuỏvỏkyã prẻ lử prẻ. 32 Nyẻtyato rò Leviphủ tởprẻ hyảtuỏkuỏ bủnuô hó rò a myảhtye lử tadủrò a cuỏvỏkyã kuỏ prẻprẻ. 33 Manàrò Samariaphủ tởprẻ htecuỏklyá

rò bí a hyätuõ bí kayă bèpyábèsè yětôprè a o akhënuô, a myáhtye lǔ rò a thézòní lǔ. ³⁴ A cuố đố lǔo rò a plố pè lǔnệhtyă yětahenuô ná tẹkhuhtyě, rò a bobí pè lǔ. A mehtuõ phúnuôrò a dyahtyaní lǔ đố a tathílo, rò a cuố thǔ lǔ đố sǐpréléo hitômě akǔ rò a myákhwèní lǔ bínuô. ³⁵ Dốkhyě tónyenuô, a phyéhte rǔzye nyèbè† rò a dyé ná prèopphi yětôprè rò a hé lǔ, ‘Myákhwèní ryá è ní- rò shyé- vǎ katuõ khyěthyá pǎ rò, alố pố bá- tề pǎnuô vǎ ki dyé pố đừ nệ pǎ.’”

³⁶ Rò Jesũ meťadúkyă atedyá rò a sudyă prèithyó tẹthyótẹthya athára yětôprè, “Nề tane myámyá kayă yéthethuõ aklě nuôma, bítètôprè rò a htwõ prèpúphe zéplée ǔ yétahe mǔ lǔ nuôtôprè ahi khăsòkhăshyé pế?”

³⁷ Rò a hésũ Jesũ, “Kayă đố a thézò mecwóní lǔ nuôtôprè prè.”

Rò Jesũ hésũ lǔ, “Cuố mekuõ phúnuô ní-.”

Jesũ Cuốolě Kuõ Martha Ná Maria

³⁸ Bí Jesũ ná a khốpacề tahe cuố plehyă pố klyá đố nyề akhënuô, èthĩ cuốnuõ đố đốtôđố rò prèmò đố amwì ná Martha héyě tồprènuô a émosũ lǔ đố a hidókũ. ³⁹ Apuõprèmò đố amwì ná Maria o tồprè. Rò a onyảo bí Byacè a khăduôshyé rò a nǐđǎ lǔ tẹithyóithya tahe. ⁴⁰ Martha taneşúsá ná a tẹphyétẹmẹ tahe akhu-akhyě, a cuốtố đố Jesũ a o rò a cuố hé lǔ, “Byacè- vǎ puõprèmò mecwókuõ

† 10:35 10:35 Rǔzye denari nyèbè

vã tôcô~ to, vã bèmẹ lờ nĩdyé túdũ pré tôprè pré, rò nẹ hé pẹ kuỗ vã tôcô~ to ẻ? Hé pẹ vã rò nõcuỗ mẹcwộ kuỗ vã to!”

⁴¹ Rò Jesũ hếsũ lữ, “Martha, Martha! Nẹkúnẹkyặ rò nẹ thềplò súsá ná tềmẹ émyếécô có. ⁴² Manàrò tề đố alõnuô a o pré tôcôcô tuỗ pré. Maria nwóphyé htuỗhố tề đố aryáklỗ yếtôcô hó. Ủ phýéphekyặ cyặ pặ ẻ tôprè~ to hó.”

11

Jesũ Ithyó Pẹ Tềkwĩcốbẻ Ari-akyặ (Matteo 6:9-13, 7:7-11)

¹ Tônyẻkhẻ Jesũ kwĩcốbẻ đố khặlẻ tôpho. Bí a kwĩcốbẻ htuỗhố akhẻ, đố a khỗpacẻ tahe akẻ tồprẻnuô a hé lữ, “Byacẻ, ithyó pẹ kuỗ pẹ tềkwĩcốbẻ phú Giovanni ithyó pẹ a khỗpacẻ tahenuô.”

² Jesũ hé ẻthỉ, “Bí thỉ kwĩcốbẻ akhẻnuô, kwĩ lahyặ phýyẻ ní:

‘Kố~ phẻ~ ử ki dyadudyahtữ bezủbenyặ nĩdũ nẹmwị sặsẻ yẻ ní~. Nẹ ki hyặ isỏo nĩdũ nẹhtyẻnẻkẻ ní~.

³ Dyẻpẻ pẹ lẻẻlẻố đố pẹ lobẻ ẻ tồnyẻ ná tồnyẻ agnẻ yẻnuô tahe ní~.

⁴ Plwỗkyặ pẻrẻ pẹ tềthủ tahe ní~. Mẻtẻhẻrò pẹ plwỗkyặ htuỗhố ử tềmẻthủ đố ử mẻthủ pẻ nuôtahe hó. Nỏcuỗnuỗ tặ pẹ đố tẻilo-ilyặ akẻnuô tặmẻ ní~.’ ”

⁵ Htuôrò Jesũ hé a khõpacẽ tahe, “Hékuõrẽ dô thĩklẽ tôprẽprẽnuô a ki cuõ dô a khõbõthyó tôprẽ ahi bí mõnekhẽ rò a ki cuõhé lũ, ‘Khõbõthyó dyélõkuõrẽ vã nẽkhõmũ thuõklõ. ⁶ Vã khõbõthyó tôprẽ a cuõklyá rò a hyãtuõkuõ vã rò vã lẹdyéesũ è sèesèò o pã tôcõ~ to hó.’

⁷ “Rò a khõbõthyó o dô hidõkũ yětõprẽ ki hésũ lũ, ‘Mesúsá pã tả vã tãmé. Vã mẹ mahó vãkadã hó, rò vã ná vãphũ tahe pẹ cuõomyẽ lõ hó. Vã kahtò dyé cyá pã nẹ to.’ ⁸ Phúnuôrò vã hé thĩ, dôkhyẽ rò akhõ yětõprẽ ihtò dyé pẹ lũ khõmũ, manárò dô èthĩ yõ mọ nĩdyé nyacó lũ akhu-akhyẽ yẽnuô mato. A yõ kwĩtadũ lũ akhu-akhyẽ a dyé pẹ lõ lũ lõ~ tẹ dô a lo nuõtahe prẽ.

⁹ “Phúnuô akhu-akhyẽ vã hé thĩ, kwĩ mỗ lahyã, thĩ ki nĩbè pã! Myápũ mỗ lahyã, thĩ ki myáhtye pã. Dòmõ lahyã kadãnuô, Còmarya ki bãmõ pẹdũ thĩ pã. ¹⁰ Mẹtèhèrò lõ~ kayã dô a kwĩtè tahenuô, a ki nĩbè pã, rò lõ~ kayã dô a myápũ tẹ tahenuô, a ki myáhtye pã, rò lõ~ kayã dô a dò kadã tahenuô, Còmarya ki bãmõ pẹ lũ pã.

¹¹ “Thĩ dô a htwõ phẽ tahenuô, thĩphũ ki kwĩe thĩ tẹphũ rò, thĩ dyée è ná rụ nuõma a o nyã tôprẽprẽ ẽ? ¹² Matorò thĩphũ ki kwĩe thĩ shyedye rò thĩ dyée è ná dãmè ẽ? ¹³ Thĩ ma kayã dô a cyëri-cyá taheprẽ tadũrò thĩ thègnẽ dyée thĩphũthĩlye tahe ná tẹdõ aryá tahe có kihèrò, tanemyámõ

lahyã thĩphẽ dõ mókhu yětôprẽnuô, a ki dyé tãtẽ málakõ pẽ cõ kayã dõ a kwĩhtya lũ Thẽ Sãsẽ Byacè yẽnuô pã.”

Jesũ Ná Beelzebul

(Matteo 12:22-30, Marko 3:20-27)

¹⁴ Jesũ vẹhtekyã khĩné dõ a mepẽ ù nuôtô-duõ. Bí khĩné htecuõkyã htuõhó akhẽnuô, kayãpẽ yětôprẽ hébè cyã kakhỹ khyěthyá rò kayã bẽmu tahe khyéthukhyéthẽ nyacó. ¹⁵ Manárò kayã tahehe rò a hé, “A vẹhtekyã cyã khĩné tahe phúyẽ nuôma mápřé khĩné khuklódu Beelzebul dyé lũ tètaryẽproprya přé.” ¹⁶ Kayã dõ aruô tahe hyãkwĩ khákhomyábyeprẽ Jesũ ná a ki dyéluõ pẽ èthĩ tẽprotẽprya dõ a o dõ mókhu hyã tóccô.

¹⁷ Manárò Byacè Jesũ thẽgnẽ èthĩ tètane tahe rò a hé èthĩ, “Kétôké akũnuô akayã tahe kisákipã nídyédũ lũ tãprẽ ná tãprẽ kihérò a lụpruõlụpryãkyã pã. Hiphúphyãphú tãmuõ dõ a krũklẽ nídyé lũ to rò a kiklyékingã nídyé lũ hénuô, a ki lụpruõlụpryãkyã lõ lũ pã. ¹⁸ Phũnuô akhu-akhyẽ, khĩnéricyã khukló ahtyẽaké ki o ná khĩnékhĩnõ dõ a metakhwótakè nídyé khyělũ tãmu ná tãmu hénuô, a oklõsõma cyã to. Mametẽ vã hé phúyẽ hénuõrò, thĩ hé ná vã vẹhtekyã khĩné tahe nuôma mápřé Beelzebul dyé vã tẽproprya akhu-akhyẽ přé, thĩ hé lahyã phũnuô. ¹⁹ Ki vã vẹhtekyã khĩné tahe ná Beelzebul a tẽprotẽprya přé hérò, thĩ khõpacẽ tahe vẹhtekyã khĩnẽtahe ná

ŭpě a tĕpřotĕpřya pĕ? Thĭ hĕbĕ yĕ athŭ prĕ nuô, thĭ khŏpacĕ tahe ki khyáluŏ athĕ pǎ. ²⁰ Manárò, vǎ ki vēhtekyǎ khĭnékhĭňŏ yĕtahe ná Cómarya a tĕpřotĕpřya kihérò yĕnuôma a zŭluŏhŏ ná Cómarya ki hyǎ pŏhtyĕpŏkĕ yĕnuô a hyǎtuŏhŏ dŏ thĭ o hŏ.

²¹ “Bí kayǎ hĕshyoresŏ tŏpřĕ opwŏodwŏ nĭdyĕ ná a takuŏtabĕ rò a opŏ nĭdyĕ ahi akhĕnuô, a tǎmuŏtǎtĕ tahe lamĕ cyǎ to. ²² Manárò, bí kayǎ hĕshyoresŏklŏ ná ě tŏpřĕ hyǎsápĕkyǎ ě akhĕnuô, a ki phyĕphekya lŏ lŭ takuŏtabĕ dŏ a thĕlĕ nĭdyĕ yĕtahe rò a tǎmuŏtǎtĕ yĕtahenuô, a ki ibĕ pĕ lŏ ná akhŏ tahe pǎ.

²³ “Kayǎ tŏpřĕpřĕ dŏ a pŏ nĭdyĕkuŏ vǎ to nuôma, máhŏ kayǎ dŏ a htĕkyǎ hŏ vǎ hŏ. Kayǎ tŏpřĕpřĕ dŏ a ihtuŏplŏ cwŏkuŏ vǎ to nuôma máhŏ kayǎ dŏ a mĕ lŭpřuŏlŭpřya tĕ hŏ.

*Khĭnékhĭňŏ A Kǎkanuŏ Mĕbĕkhyĕ Ŭ
(Matteo 12:43-45)*

²⁴ “Bí khĭnékhĭňŏ tŏduŏ htecuŏkyǎ htuŏhŏ dŏ kayǎ tŏpřĕ akŭ akhĕnuô, a htecuŏ dŏ khǎlĕkrǎkrĕ tŏpho rò a cuŏ myǎpŭ akhǎlĕ lĕokuŏ tabĕthĕprǎ tadŭrò a ki myǎhtye akhǎlĕ tŏpho~ to hérò, a hĕlyǎ nĭdyĕ anĕ, ‘Vǎ ki kǎkhyĕ khyĕthyǎ dŏ vǎhi dŏ vǎ lĕhtecuŏkyǎ ě nuŏtŏmĕ hĕni,’ a hĕ phúnuô. ²⁵ Rò bí a kǎtuŏ khyĕthyǎ dŏ kayǎ nuŏtŏpřĕ a o akhĕnuô, a kǎmyǎhtye dŏ akhǎlĕ lŭ yĕnuô, aplĭaphuŏ ryǎ, a o tanǎtashuŏ twŏryǎ lŏplĭ cŏ

pwõtôcô. ²⁶ Rò a htecuố ékạnị pố akhố đố a cyëricyá lốklố có ná lủnuô thuốthyótôduố có rò èthỉ kạkanuố o lahyă bínuô. Rò kayă nuôtôprề ki cyë lốklố có ná a khălếlye nuô có pả.”

Tềsởri Mạlakố

²⁷ Bí Jesũ hébèhtuố ngồ phúyể akhếnuô, prèmò tồprề o đố kayă orốoế aklế rò a éhtốcuố Jesũ, “Prèmò đố a phúo nỉdyế nệ rò a dyếõnú nỉdyế nệ nuôtồprề nuôma mặhố prèmò đố a nỉbề tềsởri hố.”

²⁸ Manárò Jesũ hésủ lủ, “Kayă đố a nỉbề mạlakố tềsởri nuôma mặhố kayă đố a nỉhuố Cómarya alặangố rò a cữe nuôtahe prề.”

Ủ Kwĩmyá Tềprồtềprya Tôcô (Matteo 12:38-42, Marko 8:12)

²⁹ Bí kayă bémụ hyặplu ná hyặplu đố Jesũ o akhếnuô, Jesũ hé èthỉ, “Kayă yếtồhtủ tahe acyếaricyá nyacố. Èthỉ cuốkwĩmyá tuố vặ tềmề tềprồtềprya tôcô manárò vặ ki dyếluố pếtúprề èthỉ tềprồtềprya tôcô đố athyáná Prềprồ Jona nuô pả prề. ³⁰ Phú Jona htwốhtya tềmátệdyă tôcô đố Ninevephú tahe agnếnuô, prềlukayă aphúkhủ mặhố vặyể a ki mặ kuốđủ tềmátệdyă tôcô đố kayă khốnyáyể tồhtủ tahe agnế pả. ³¹ Tềciryá amộnyể pả tồnyếnuô, kẹ đố cỉlyá tồkyể akhwĩmuố Sheba ki ihtò tồkuố ná kayă đố a htwồprề khốnyáyể tồhtủ tahe pả rò a ki betềthủ đố èthỉ yếtahe alồ pả,

mẹtềhéro thyáphú a nỉhuônố kuồ Khwí Solomo a tềithyóithya đố a lốbả ná tềthíphé yềtahe agnềnuôrò, a o có đố kẹyẹ đố aruô tôkẹ tadúrò a hyả có. Rò và hé thỉ, kayả đố aduklồlố có ná Khwí Solomo nuô a o bíyể tôprề. ³² Shyé~ tềcirya amỏnyể pả tồnyềnuô, vỉ Ninevephú tahe ki ihtò rò betềthú đố kayả khỏnyạ yềtồntủ tahe alo pả, mẹtềhéro bí èthỉ nỉhuồbề Jona hếsodồnyả pẹ èthỉ akhềnuô, èthỉ zạ nỉđủ kyălố. Rò và hé thỉ, kayả đố aduklồlố ná Jona nuô, a o bíyể tôprề.

Nềklố Atềlỉ
(Matteo 5:15, 6:22-23)

³³ “Ủ isỉlỉ htuồ mi rò ừ dyauồbỉ lủ takhyá~ to, kimátorò ừ dya lủ đố cồlể takhyá~ to. Thyáphú a ki lỉ pẹ kayả đố a hyảnuồ tahe agnề rò, ừ dyahtya è đố mikồrềkhu. ³⁴ Thỉ mềthềplò tahe nuôma athyaná mikồ tồmể đố thỉ nềklố agnề yềnuồhồ. Thỉ mềthềplò ki lỉséryá hếrò, thỉ nềklố sỉprềlố luồlỉphó ryălố hó, manárò thỉ mềthề ki khí hếrò, thỉ nềklố sỉprềlố a khỉlồplỉ hó. ³⁵ Mềphúnuôrò tềlỉ o đố thỉkủ yềnuô, thyáphú a ki htwồ tả tềkhítềlồ tằmềnuô, rồnỉ lahỷả thỉnề nỉ~. ³⁶ Phúnuôrò thỉ nềklố sỉprề ki lốbả ná tềlỉ, rò a ki o đố tềkhítềlồ akủ to hếnuô, a ki lỉtakhềrasồ lố thỉ nềsỉprề thyáná mikồ tồmể lỉ takhềrasồhtya đố thỉgnềnuô pả.”

Jesů Betèthú Dố Pharisěophú Ná Prèithyó Tèthyótèthya Athára Tahe Alo

(Matteo 23:1-36, Marko 12:38-40, Luka 20:45-47)

³⁷ Bí Jesů hébèhtuố akhěnuô, Pharisěophú tôprè ée lủ dĩ rò a krwốcuốkuố dố lủhi. Èthỉ kírẻ e lahyả hó dĩ rò a cuố onyảo lahyả dố đỉrẻ khắshyẻ.

³⁸ Jesů kírẻ esẻ akhěnuô, a sỉplỉ kuốủ atakhu to rò Pharisěophú dố a kremyả lủ yẻtôprẻnuô, a khyẻthukhyẻthẻ kanố to, mẻtẻhẻrỏ Judaphú alẻklỏ o ná bí ủ e tyahỉ sẻ tonuô ủ tẻbẻ sỉplỉrẻ takhu.

³⁹ Phúnuô akhu-akhyẻ Byacẻ Jesů hẻsủ lủ, “Pharisěophú thỉ, thỉ sỉplỉ ryả nyacỏ bẻlỏ ná đỉbẻ dố aklỏ nuôtỏkyẻ có. Manárỏ dố thỉ thẻplỏkủnuô, a lỏbả có ná tẻkỏvẻkỏpra e nỉdyẻnyẻ ná tẻmủmyảricyả thỉtahe có. ⁴⁰ Kayả olỏoklỏ thỉ, Cỏmarya dố a byảlyả tẻaklỏ yẻtôprẻnuô, akủ nuôma a byảlyảlyả, mậto ẻ? ⁴¹ Tẻ dố a o dố thỉ bẻlỏkủ ná thỉ đỉbẻkủ nuôtahenuô, dyẻkyả ná kayả sỏphásỏryaphú nuô túma tẻlỏ plỉ ki mwỏplỉ lỏ dố thỉgnẻ prẻ.

⁴² “Pharisěophú thỉ tẻcỉrya ki bẻ mảlakỏ có thỉ pả, mẻtẻhẻrỏ thỉ phẻ lỏvẻyảlẻ, bỏkhẻlẻ ná lỏ thỏtỏbyảlẻ yẻtahenuỏrỏ thỉ lủtyả ná Cỏmarya pwỉshẻyẻtỏpwỉ. Manárỏ thỉ myả bẻkhtặphủkủyảhỏ tẻcỏtẻtẻ ná tẻmỏ Cỏmarya tahe hó. Thỉ dyẻ pwỉshẻyẻtỏpwỉ nuôma amả hó. Túnuỏh-

tuõto, thĩ tõbè dyakyãní tètótètè ná tèmọ Cómarya yènuõtahe to.

43 “Pharisèophú thĩ~, tètìcìrya ki bè málakõ có thĩ pǎ, mètèhèrò thĩ thézũ onyǎo lahyǎ khǎlè htyalõ dõ ù bezũbenyǎ è dõ tètóbèhõkũ nuõtahe, htuõto dõ klékũ nuõbèbè thĩ thézũ nõhébè bezũ nĩ ù ná thĩné.

44 “Tètìcìrya ki bè málakõ có thĩ pǎ, mètèhèrò thĩ thyáná luõkhu dõ ù mèmámèdyǎ lũ to tahe, rò kayǎ tahe cuõ dõ lũkhu tadũrò ù thégñè ná luõkhu mátõ.”

45 Prèithyó tètìhyótètèhya athará tòprè hé Byacè, “Thárá~, nè hé ngọ yètômũ nuõma nè hé takhwótakè hé mũmyáricyǎ prè pè vǎ.”

46 Rò Jesũ hésũ è, “Prèithyó tètìhyótètèhya athará thĩ~, tètìcìrya ki bè málakõ kuõ có thĩ pǎpǎ, mètèhèrò thĩ dyahtya tètìhyótètèhya dõ ùlọ dõ athyaná tètìtèzǎ dõ ùviũzǎ zũ è to tahe, manárò thĩ rò, thĩ ki cõtewọ pèkuõũ tètìtèzǎ yètahe agnènuõ, thĩ ki cõtìtyacwọ kuõ prè ná thĩ kanõ tòmè prènuõ, thĩ hyǎtòbè to.

47 “Thĩ bèbè, Cómarya ki cìrya málakõ có thĩ pǎ, mètèhèrò thĩ byǎ pé prèprọ dõ thĩphyèthĩphuõ mètìhyè èthĩ mú~ nukhè nuõtahe aluõkũ ná lọ nuõ. 48 Phúnuòrò thĩ dyèluõ líphó cóhó thĩné ná thĩ thèplò oícũ tọkuõ, thĩ thèplò thyákuõhó ná thĩphyèthĩphuõ dõ~ nyènu tahe mètèthú nuõtahe hó. Mètèhènuõ thĩphyèthĩphuõ tahe rò a

yõ męthyě prępro nuõtahe, thì rò thì yõ byá pę prępro nuõtahe aluõkũ a yõ męnuõ. ⁴⁹ Dõ tẹritẹkyã yětõcõ akhu-akhyě, Cómarya o ná a tẹthíphé rò a hé, ‘Vã ki nõhyã pę èthĩ prępro tahe, ná prẹdõnyãphú tahe pã, rò èthĩ ki męthyěkyã tahehe pã, taheherò èthĩ ki męcyẽmęcũ lũ pã.’ ⁵⁰ Phúnuõ akhu-akhyě cáhtya dõ hekhuhtwõlú mókhuhtwõthě akhě, lõ~ kayã dõ a męthyě prępro tahe a tẹthúnuõ, Cómarya ki cirya dõ kayã yětõhtũ yętahe pã. ⁵¹ Vã hé thì~, cáhtya bí Adam aphú męthyě nĩdyé apuõ Abělè nuõrò tuõhyã dõ ù męthyě Zekaria dõ tẹlũtyã akhãlẹ ná tẹkhãlésãsě aplẹkũnuõ, Cómarya ki cirya málakõ có dõ thì yětõhtũ tahe pã.

⁵² “Prẹithyó tẹthyótẹthya athára thì~, tẹcirya ki bè málakõ có thì pã, mętẹhérò thóhti dõ ù lẹvĩmõ tẹthíphé ahi akadá yěnuõ, thì phyécuõkyã. Thĩnẹ nĩdũ rò thì nuõ toto, kayã dõ a thézũ cuõnuõ tahe rò thì mętãtũ èthĩ thì.”

⁵³ Bí Jesũ htecuõkyã htuõhõ èthĩ khãlẹ akhěnuõ, prẹithyó tẹthyótẹthya athára tahe ná Pharisěophú tahenuõ, a mętakhwótakè nyacó lũ rò pũ sudyãhtõsudyãlyã élã lũ ngõ tahe. ⁵⁴ Thyãphú èthĩ ki pũnĩ lũ tẹhébèthũ tahenuõrò, èthĩ opõ nĩdã lũ tẹhébè tahe.

*Tèdyèrò Kayă Cyézócòtẹ Byepréanẹ Tahe Ari-
akyă*

¹ Bínuôkhě kayă bémụ dǒ aríkũ hyă oplóoplu bătápí lǒ có, a tuǒ có dǒ tôprẹ ná tôprẹ zĩbè khyě có lǔ akhěnuô, Jesũ heso-one a khǒpacẹ tahe, “Ròní lahyă thĩnẹ ná Pharisěophú tahe ahuǒmũ dǒ èthĩ cyézócòtẹ byepré anẹ nuôtahe ari-akyă. ² Lǒ- tẹ dǒuǒdóbí tahenuô, Cómarya ki bámǒhtya luǒlǒ è pǎ, rò lǒ- tẹmẹhuômẹthwé tahenuô, Cómarya ki mẹhteluǒlǒ è pǎ. ³ Phúnuô akhu-akhyě ngó dǒ nẹ hébè dǒ mǒkhí tahenuô, ǔ ki nĩhuǒke è dǒ mǒsěklě pǎ. Htuǒrò ngó dǒ nẹ hébèhuôhébèthwé è dǒ hidókũ tahenuô, ǔ ki htya éhtǒluǒ è dǒ hikhuklwókhu pǎ.

*Kayă Dǒ Pẹ Tǒbè Thěisě Ē
(Matteo 10:28-31)*

⁴ “Vă khǒbóthyó thĩ-, vă hé thĩ, kayă dǒ a mẹthyě cyă thĩ nẹklǒ tadúrò dǒkhyěnuô, a mẹ-cyẹmẹcũ cyă pǎ thĩ to tahenuô, thěisě tă è tǎmẹ. ⁵ Thĩ tǒbè thěisě ǔpẹ nuô, vă ki dyéluǒ péré thĩ. Thěisě lahyă Cómarya dǒ a mẹthyě cyă thĩ nẹklǒ rò dǒkhyěnuô a o pǎ ná a tẹprǒtẹprya dǒ a ki vĩtǎ thĩ dǒ Mǒrapòtya kũ pǎ yěnuô tôprẹ ní-. Vă ki hé pǒ khyěthyá thĩ ná thěisě lahyă è ní-. ⁶ Htuprẹphú nyăbènuô ǔ isě prẹ lǔ ná rǔzye nyămyé prẹ vǎhéto? Manárò Cómarya sǒtapa èthĩ tǒbè- to. ⁷ Lǒ- thĩ khuluô dǒ thĩ khuklǒlǒ nuôtahe córò,

Cómarya dyábè one htuõlõplĩ cóhó. Thèisě tãmé!
Thĩ ngũdupřidu klõlõ có ná htupřéphú nuô tô-
plutôphè có.

Tèõlyạ Phyésû Ná Tệhtébísũkhyế Krístu
(Matteo 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

⁸ “Vả hé thĩ, ùpěpě~ bèbè a ki ólyạ ná Jesũ Krístu ma vả Byacè dĩ kayã éprè a mệthènyế hénuô, prèlu aphúkhũ máhó vãyế, vả ki ólyạkuõđũ è phúnuô dĩ Cómarya a tanémókhuphú tahe a mệthènyế pã. ⁹ Manárò ùpěpě~ bèbè a ki htésũbíkyã* vả ná a zũe vả to dĩ kayã éprè a mệthènyế hénuô, prèlu aphúkhũ máhó vãyế, vả ki htésũbíkyã kuõ è dĩ Cómarya a tanémókhuphú tahe a mệthènyế pã. ¹⁰ Lõ~ kayã dĩ a héthú prèlukayã aphúkhũ máhó vả yẻnuô, Cómarya ki plwỏkyã lữtệthú prè. Manárò kayã dĩ a héthú Thệ Sặế Byacè nuô, Cómarya plwỏkyã cyạ pã èthĩ tệthú to.

¹¹ “Shyé~ ù pủthũcuõ thĩ dĩ tệcóbẻhỏkũ pã akhẻnuô bèbè, dĩ khwĩdu tahe anyẻhyã pãnuô bèbè, ná dĩ prẹpỏhtyẻpỏkẻ tahe a mệthènyế akhẻpãnuô bèbè, nệ tẻbẻ hébẻ takẻbí nĩdyẻ nẻnẻ phứtẻ rò nệ tẻbẻ hẻsủ phứtẻnuô bẻkủbẻkyã tằmẻ ní. ¹² Mệtẻhẻrò shyẻ~ nệ tẻ hébẻhỏ ashuỏakhẻ pãnuô, Thệ Sặế Byacè ki ithyỏtặ dĩ nệ ná nệ tẻbẻ hébẻ phứtẻ pã nuỏ pã.”

* **12:9** 12:9 Tahehe nuô a hé ná sumwó

*Tèhébèkhákho Kayăduzá Dõ Athéplò Plõphé
Kuõũ To Tôprè*

¹³ Dõ kayă éprè aklè tôprènuô a hé Byacè Jesũ, “Thará~ hé pèkuõ vǎ vyáprèkhũ ná a ki ibě pèkuõ vǎ ucětazě dõ pèphě bekyă pè pènuô tahe.”

¹⁴ Rò Jesũ hésû è, “Ma ũpě dyahtya vǎ ná vǎ ki htwõ pè thĩ prècirya tẹ, mǎtorò prè ibě pè thĩ ucětazě dõ thĩ thényě aplèkũ nuô pě.” ¹⁵ Htuõrò a hé pọ ethĩ, “Oròoryě lahyă, cuõvò khěvòkyă lahyă tẹmyápũ kóvèkópra e nídyé dũgně† nuôtahe ní~, mètèhèrò kayă tôprènuô, a duzáhtyathě cóbátè~ bèbè, a tẹduzáhtyathě yènuô a meryá cwócyá lũ tẹohtwõprè tóco~ to.”

¹⁶ Htuõrò Jesũ hé ethĩ ná ngókhákho tòmũ, “Bètôphuõnuô kayă duzáhtyathě o tôprè, rò a o nídyé ná apré tólẹ rò a tẹmõtèbõ tahenuô, a thètwołthèryá nyacó. ¹⁷ Rò a tanẹ nídyé anẹ, ‘Vǎ lẹklõplõ vǎ thòthèvèphõ yètahe agnènuô, a khǎlèkhǎbya o pǎ to hó, rò vǎ bè mẹ phútě?’

¹⁸ “Yètôphuõrò a hé, ‘Vǎ ki mẹphúyě pǎ hénì, vǎ ki mẹpruókýă vǎ cyă yètahe rò vǎ ki isóhtyadu isóhtyalyá taple klõ ná yètahe, rò vǎ ki klõ-plódyaplõ lõ ná vǎ thòthèvèphõ, vǎbuõvǎhuõ ná vǎ tǎmuõtǎtẹ tahe bínuô pǎ hénì. ¹⁹ Htuõrò vǎ ki hélyá nídyé vǎnẹ, Phěbwíryá, nẹ dya-oplõ lõ hó

† **12:15** 12:15 Kayă tahehe rò a hé ná “lõphǎ” thyáná myangó nuô. Mǎtorò “Thélõ ùtẹ.”

tèpwõ~ tôcô dô nẹ ki eõnı nyẹ nıdyé có è énaélé có pã. Omyě ná emõ, ekóõbã, okacúkabé mõ.’ ”

²⁰ “Manárò Cómarya hé lữ, ‘Phẻolóoklõ, yẻtỏthẻ pã ma vã ki phyẻhtekyã hó nẻ thẻhtwỏprẻ pã. Phúnuỏrỏ lỏ~ tẻ dô nẻ beplỏ one dô nẻgnẻ yẻta-henuỏ ủaẻ tỏprẻ ki nủbẻ pã pẻ?’ ”

²¹ Rỏ Jesũ hé, “Kayã tỏprẻprẻ dô a beplỏ nıdyédủ a tẻduzảhtyathẻ dô agnẻ, manárỏ dô Cómarya a mẻthẻnyẻnuỏ, a ki sỏphảsỏryã hénuỏ a ki htwỏhtyã thyáphủ yẻnuỏ pã.”

Tẻzủenı Cómarya
(Matteo 6:25-34)

²² Htuỏrỏ Jesũ hé a khỏpacẻ tahe, “Phúnuỏ akhu-akhyẻ vã hé thỉ, bẻkủbẻkyã tã dô thỉ tẻohtwỏprẻ agnẻnuỏ tằmẻ. Thỉ loe loỏ agnẻ bẻbẻ, thỉ lokủlothyã bínã thỉ nẻklỏ agnẻ bẻbẻ, bẻkủbẻkyã tã lahyã tằmẻ nı. ²³ Mẻtẻhẻrỏ thỉ tẻohtwỏprẻ nuỏ a lodulỏklỏ pã có ná thỉ lẻelẻỏ có, rỏ thỉ nẻklỏ yẻnuỏ a lodulỏklỏ pã có ná thỉ lẻkủlẻthyã tahe có.

²⁴ Tanẻmyã lahyã cóvẻ tahenuỏ,ẻthỉ isỏiplủ kuỏũ tẻklwỉtẻlwỉ to, a kẻplỏbedwỏ kuỏũ tẻthẻtẻphỏ to. A lẻbeplỏ lẻelẻỏ khẻlẻẻ o kuỏũ to, a lẻbeplỏ buỏcyã o kuỏũ to tadủrỏ Cómarya buỏebuỏẻẻthỉ. Phúnuỏrỏ, thỉ yẻtahenuỏ, thỉ ngủduprỉdu lỏklỏ có ná htu yẻtahe có. ²⁵ Dỏ thỉkủthỉkyã akhu-akhyẻrỏ, thỉ cwihtủhyãẻhtyã cyã nıdyẻklỏ pỏ thỉ mỏnyẻmỏthẻ takiphủ prẻnuỏ a o tỏprẻ~ to.

²⁶ Cwihtủhyã pỏ mỏnyẻ phủyẻ takiphủ prẻ rỏ, thỉ

ki meçyáto hénuô thĩ cuố békúbèkyă tuố tề đố aruô tahe mețế?

27 “Tềphốtềkỉ nuôtahe a phềtyaphốhtya lahyă phútềnuô, taņ myámố lahyă. Èthĩ erylă kuốũ tôcô~ to, a ihĩ kuốũ taphyă to tadúró vă hé thĩ~, Khwĩ Solomo đố a o có ná a tềduzắhtyathề lố~ plĩ có yếtôprềnuô, a hyeca đố atwố krủnyălế ná tềphố nuôtôphố prềnuô a o tôba~ to. 28 Kố~ kayă tềzúpátĩ thĩ~, mịmố tahenuô, yếtônyề a o lahyă đố nyekhu, parốpă ừ isủnuốkyă è đố mikủ prề tadúró Cómarya dyékủdyéthýá è kihérò a ki dyékủdyéthýá ryă lốklố pă có thĩ ná nuô pă. 29 Phủnuô akhu-akhyề, békúbèkyă bềzòbềthĩ tắ lahyă tắme. Tồ ekryă pắ ítề, tồ ókryă pắ ítềnuô, taņ tắ lahyă tắme nĩ. 30 Mețếhérò, kayă đố a zủenyăe kuốũ Cómarya to tahenuô, akủakyă, a myápủmyávyắ lahyă phủnuôhố. Tề đố thĩ lo tahenuô thĩ phề thềgnềdủ hó. 31 Bềzòbềthĩ tắ lahyă phủnuô tắme! Myápủ lahyă tề đố a lodu đố Cómarya ahtyềakềkủ nuôtahe rò lố~ tềđố thĩ lo yếtahenuô, Cómarya ki dyề kuốpốđủ thĩ pắ.

Tềduzắhtyathề Đố Mốkhu
(Matteo 6:19-21)

32 “Kố~ thímỉmủ patípủ thĩ~, thềisề tắme nĩ~, mețếhérò thĩphề thềplồo đố a ki dyề thĩ ná ahtyềakề hó. 33 Isềkyă thĩ tắmuốtắtề tahe rò mełủ ná kayă sồphásoryaphủ nuôtahe. Thĩ ki mephủnuô hérò thĩ benuố oplố lahyă hó thĩ

tèduzáhtyathě dõ rûpyě dõ a lazě pèto yěnuôtahe akũ hõ. Dõ thĩ dyé kayã sõphásõryaphú tahe phúnuô khukhyě, a ki htwõhtya pè thĩ tẽduzáhtyathě dõ mòkhu pã. Thĩ ki dya-oplõ dõ mòkhu hénuôma, thĩ tẽduzáhtyathě yětahenuô a yokalya tocyã tôphuõ to, prẽhuôehí tahe ehuôcyãto, akréahtwo mepýé cyã to akhu-akhyě dya-oplõ lahyã dõ mòkhunuô. ³⁴ Mẽtẽhèrò, thĩ tẽduzáhtyathě obítě tôphonuô, thĩ thèplò otõkuõ bínuô.

*Lulé Dõ A Thãklyã Tahe
(Matteo 24:45-51)*

³⁵ “Otaritaryã one lahyã thĩné dõ thĩ ki mẽ tẽmẽ agně, rò nyãhtya one lahyã thĩnyãhtõ, sũĩ one lahyã thĩmi tahe. ³⁶ Mẽ lahyã phú hıbyacè o dõ pwě kãşõmẽşõdya kã rò alulé tahe opõsũnı lũnuô. Bí a kã dõnuõ kadã akhẽnuô, alulé tahe bãmõ pè lũ kadã tôphuõtuõ. ³⁷ Lulé dõ abyacè kãmyãhtye èthĩ ná a othãklyã, a otaritaryã one lahyã ané tahenuô, a nıbè lahyã tẽşõri. Vã hé málakõ có thĩ, Byacè yětõprẽnuô a ki kũhtyathyãhtya prẽmẽtèphú ahyeca rò a ki nõonyãõ èthĩ thyánã sıprẽ tahenuô pã, rò a ki buõebuõõ èthĩ pã. ³⁸ A ki kã dõ mõnẽkhẽ bèbè, mátorò dõ mõlĩromú ù omyẽpã akhẽ bèbè, a ki kãmyãhtye ná èthĩ otaritaryã one ané hénuôma, èthĩ ki nıbè málakõ có tẽşõri pã. ³⁹ Manárò thẽnẽhtyabè lahyã vã ki hé pè thĩ yěnuô ní. Hıbyacè ki thègnẽ ná prẽhuô kırıe hyã ashuõakhẽ hénuôma

a ki opósû rò prèehuô hyănuôbû to. ⁴⁰ Rò thĩ yětahenuô bèbè, otaritaryă one kuô lahyă thĩné ní~, mețehérò shuôkhě bí thĩ tanetuô to pănuô, prèlukayă aphúkhũ máhó văyě ki hyă pă.”

Lulé Dố A Thèplòcố Ná Lulé Dố Athéplò Takạ

⁴¹ Petru hé, “Byacè~ nè hé ngókhákhò yěnuôma dố pègně ẻ? Mătoma, kayă pwỏ~ tởprẻ agnẻ ẻ?”

⁴² Byacè hếsủ lủ, “Phúnuôrò, a htwỏ lulékhuklố dố acố rò a o ná tẻthíphẻ tởprẻma ửpẻ? Lulékhuklố dố acố yẻtởprẻ nuôma máhó kayă tởprẻ dố abyacẻ ki dyẻtặ lỏ alulé aruôtahe dố lủ takhukủ rò a ki nỏmyánỏkhwẻnỉ lủ ná ẻthỉ, rò ẻ ki dyẻetỏdyẻỏbẻ pẻ ử ashuỏakhẻ tỏphuỏ ná tỏphuỏ nuôtỏprẻ pả máto ẻ? ⁴³ Abyacẻ ki kạmyáhtye ná a lulékhuklố yẻtỏprẻ mẻ tẻmẻ kihérò a ki dyẻ lủ tẻmẻnỉkhwỏkẻ pả. ⁴⁴ Vả hẻcốcố~ cố thỉ, Byacẻ yẻtỏprẻ a tặmuỏtặtẻ lỏ~ plỉnuô a ki dyẻtặlỏ dố lủ khadăkủ pả rò a ki nỏmyánỏkhwẻ nỉ ná lủ pả. ⁴⁵ Manárò lulékhuklố yẻtỏprẻ ki hẻlyạ nỉdyẻ anẻ, ‘Phủ~ ná vảbyacẻ kạkhyẻma anyẻ~ lả pả kỏle,’ a hé rò amủapỏnỉ lulẻ prẻmỏprẻkhủ tahe, htuỏrò a emủỏprẻyả. ⁴⁶ Rỏ shuỏkhẻ bí a tanẻ tuỏto rò a ẻ sỏtapạ tỏnyẻnuô, abyacẻ ki kạkhyẻtỏ bínuô tỏnyẻ pả. Abyacẻ ki cỉryacyẻ cỉryacủ lủ pả rò a ki dyanuỏ tỏkyả lủ ná kayă dố a zủe kuỏ Cỏmarya to nuôtahe pả.

47 “Lulékhukló dǎ a thégñěhǎ abyacè a tětěžǎ tǎdǎrǎ a ki o taritaryǎ one ané to, htuǎto a ki mǎphǎ abyacè a tětěžǎ nuǎ to hénuǎ, abyacè ki cirya plísě nyacǎ lǎ pǎ. 48 Manárǎ lulékhukló dǎ a thégñě abyacè a tětěžǎ to tǎprǎnuǎ, ki a mǎthǎ tǎ tǎcǎcǎ dǎ a tǎkǎ plí lǎ hénuǎ, abyacè ki cirya plísě yakhyeklǎ lǎ pǎ. Kayǎ dǎ a nǎbè é tǎcyǎtǎdǎ tǎprǎprǎnuǎ, Cǎmarya myásǎnǎ lǎ dǎ a ki bǎmǎ é lǎklǎ ná ũ. Kayǎ dǎ Cǎmarya zǎnǎ lǎ rǎ a dyé é lǎklǎ lǎ tǎprǎnuǎ, Cǎmarya kwǎ éklǎlǎ lǎ pǎ.

*Jesǎ Dyé Htwǎhtya Tǎsipruǎsipryǎ
(Matteo 10:34-36)*

49 “Vǎ hyǎ vǎtǎ tǎcirya mi dǎ hekhuyě hó. Vǎ thǎžǎ nǎhǎhtya lǎ hó lǎ. 50 Manárǎ tǎplwǎhtyě dǎ vǎ lo plwǎ nuǎ a opǎ tǎcǎ. Tǎmǎ yǎtǎcǎ ki htuǎtalwǎ híto rǎ vǎ thǎplǎ bǎkǎbǎkyǎ nyacǎ. 51 Ma thǎ tanǎ ná vǎ phyéhyǎ tǎpǎtǎdwǎ dǎ hekhuyǎnuǎ ě? Vǎ hé thǎ, vǎ phyéhyǎ tǎpǎtǎdwǎ mǎto. Vǎ hyǎlyǎ mǎpruǎmǎpryǎ tǎ prǎ. 52 Cǎhtya khǎnyǎyě tǎplehyǎ nuǎ, kayǎ tǎmuǎ rǎ a ki o thǎnyǎ hénuǎ thǎthuǎ rǎ a ki o tǎkyě pǎ, dǎ yě thégñě rǎ a ki o tǎkyě pǎ rǎ èthǎ ná èthǎ ki thǎtǎthǎ nǎdyé khyédǎ lǎ pǎ. 53 Èthǎ ná èthǎ ki lǎ sipruǎsipryǎ lǎ lǎ pǎ. Phǎ tahe ki thǎtǎ nǎdyé a phǎprǎkhǎ tahe pǎ, rǎ phǎprǎkhǎ tahe ki thǎtǎ nǎdyé aphǎ tahe pǎ. Muǎ tahe ki thǎtǎ nǎdyé phǎmǎ tahe pǎ, rǎ phǎmǎ tahe ki thǎtǎ nǎdyé amuǎ tahe pǎ, prǎprǎmǎ tahe ki thǎtǎ

nıdyé adya tahe pã, rò adya tahe ki thêhte nıdyé a prèprèmò tahe pã.”

*Thégně Těshuótěkhě.
(Matteo 16:2-3, 5:25-26)*

⁵⁴ Jesũ hé pẹ kayã bémụ tahe, “Bí thĩ myáhtye óluõtaha htya dõ cínuõ tũkyě akhěnuõ, tũphuõtũ thĩ hé dũ, ‘Kẹ kírẹ cũ hõ,’ rò kẹcũ málakõ cõ. ⁵⁵ Rò bí kẹlathé hyã dõ cílya tũkyě akhěnuõ, thĩ hé, ‘Kẹkũ hõ pã,’ rò kẹkũ málakõ cõ. ⁵⁶ Prẹ cyézócõtẹ byepré ané thĩ, thĩ myá hekhu ná mólẹ rò tẹ ki htwõhtya phútẹ pãnuõ thĩ myálwó thégněone rẹ cõ tadũrò Cómarya męhtwõhtya tẹ khõnyáyě tahe angólasãnuõ, thĩ myálwó thégněone rẹ cyãto mętẹ?

Mẹkrũklě Nẹnẹ Ná Prẹ Dõ A Thêhte Nẹ Tahe

⁵⁷ “Tẹ dõ a kòmẹ ná a kòmẹto nuõ, thĩ bè sudyãlya nıdyédũ thĩ thẹplò. ⁵⁸ Bí kayã dõ a thêhte nẹ tũprẹ ẹhtya nẹ dõ pokáhi akhěnuõ, yácũ mękrũmeklě pryãrélẹkyã è dõ klyálonuõ. Pãma a ki ẹhtya nẹ dõ pokáhi rò prẹciryatẹ ki dyétã dítũ nẹ dõ prẹmẹtẹphú a takhukũ pã rò a ki dõnuõkyã nẹ dõ htõkũ pã. ⁵⁹ Vã hé thĩ, nẹ ki plálilõbẹ nẹsu yěnuõ to hénuõma, nẹ htebé to.”

13

Thĩ Ki Zã Nĩ Thĩnẹ Toma Thĩ Thyě Pã

1 Bínuôkhê kayă tahe hyă hêsoluô Jesŭ ná bí Galileaphú tahe lŭtyăhtya akhênuô, Roma Khwí Pilato aklyêphú tahe mêthyê êthĩ. 2 Rò Jesŭ hêsû êthĩ, “Ũ mêthyê Galileaphú tahe phúyê rò thĩ tane ná êthĩ ma a têtthùtèora tahe mũmyáricyáklô ná lŭ Galileaphú dŭ aruôtahe phúnuô ẽ? 3 Vă hé thĩ, êthĩ mũmyáricyáklô ná thĩ mato. Thĩ bèbè, thĩ ki za nĩdũkuô lahyă thĩnè to hénuôma, thĩ ki thyê kuô lŭ pwŭ- tŭprè pã. 4 Bí Siloa hihtyalŭ nuôtômè latãprò thyê kayă shyélwŭthyó akhênuô, thĩ tane ná êthĩ ma a têtthùtèora o êklô ná lŭ- kayă aruô dŭ a o lahyă dŭ vŭ Jerusalem akũ nuôtahe ẽ? 5 Amato, vă hé thĩ, thĩ yêtahe bèbè, thĩ ki za nĩdũ lahyă thĩnè to hénuôma, thĩ ki thyêkuô lŭ pwŭ- tŭprè pã.”

Tèdônyă Khákho Kadwímŭ Dŭ Athè Kuôũ To Tômŭ Ari-akyă

6 Htuôrò Jesŭ dŭnyă pè êthĩ ná ngŭkhákho tŭtŭ rò a hé, “Bètŭphuô, kayă o tŭprè, rò dŭ a thòthèphè lèkhunuô, a isóo nĩdyé kuô a kadwímŭ tŭmŭ. Rò a cuô myápũ ba-e nĩdyé a kadwíthè, manárò a myáhtye athè o tŭplò- to. 7 Rò, a hé prèmyákhwèní thòthèphè yènuô, ‘Vă hyă myápũ ba-e kadwímŭ nuô tŭthò athènuô a bãhó thuôna hó tadúró vă myáhtye athè tŭplò- to. Ikwŭ khúkyă è nuô, a o dídyăkyädè pré hekhu pré.’

8 “Manárò prèmyákhwè thòthèphè yètŭprè hêsû lŭ, ‘Byacè-, myá pŭ kuŭrè pré yètŭna

nuôpré. Vă ivě tava ré akhăshyé pã rò vă sunuô ná asè pã. ⁹ Nabè pã ma a klyá thèryá nyă dû pã. A ki thèto hé pã rò vă ikwõkyă dû è pã.’”

Jesů Zasímě Prēmònyádákhõ Tôprè Bí Judaphú Mõnyěduô Akhě

¹⁰ Bí Judaphú Mõnyěduô bè tònýěkhěnuô, Jesů ithyóithyatã ù dõ tètõbèhõ tòmě akũ. ¹¹ Bí tètõbèhõkũ nuô, prēmò dõ khiné mẽbè lũ rò aswí nyádákhõ otyá o tôprè. A khyábè phúyěnuô anyě cõhó ana shyélwĩthyó có hõ. ¹² Bí Jesů myáhtye lũ akhě a éhyã lũ dõ nyě rò a hé lũ, “Mòmuõ-, nè tètõ símě hõ.” ¹³ Rò a dyahtya atakhu dõ lũlõ rò tõphuõtuõ anyã cóhtyakhyě rò a htuthéhtya Cómarya.

¹⁴ Manárò Jesů zasímě pè ù tètswítètõ dõ Judaphú a Mõnyěduô akhu-akhyě tètõbèhõ khuklõ yětõprè thèplòdu, rò a hé kayã bémũ tahe, “Mõnyēmõthě dõ pè tõkò mẽ tèphyétèmẽ nuô, a o nyěthuõthyó có. Hyã zasímě lahyã thĩ tètswí bí mõnyě thuõthyóyě akũnuô. Mõnyěduô rò hyãza tã lahyã thĩnẽ tãmẽ.”

¹⁵ Rò Byacè hésũ kakhýě lũ, “Prè cyézócõte byepré ané thĩ- thĩ pwõ- tôprè ilyě lahyã thĩ pũplye, matorò thĩ tathĩplye dõ apõkũ rò thĩ cwihtecuõ buõ ahtyě bí Judaphú Mõnyěduô akhěnuô mato ẽ? ¹⁶ Khõnyárò Abraham aklwĩlyã mòmũõ dõ khínéricyã khuklõ nõcõklõma khínékhĩnõ ná

lũ yě, a onyě cớhó ana shyélwĩthyó nuô a obíyě tởprẻ. Rò ilyẻhte siplẻkyả pẻ ẻ ná khĩnẻrcyả khuklỏ cỏklỏma lũ yẻ bĩ Judaphủ a Mỏnyẻduỏ yẻnuỏma, a kỏ nyỏto ẻ?”

¹⁷ Bĩ Jesủ hẻsủ ngỏ yẻtỏmủ akhẻnuỏ, lỏ~ kayả đỏ a pủ lũ tẻthủ nuỏtahe thẻtarẻ lya nẻdyẻ lỏplẻ anẻ. Manỏrỏ Jesủ mẻ tẻprỏtẻprỏya lỏplẻ yẻ akhu-akhyẻ, kayả bẻmủ thẻplỏmỏ lỏplẻ cỏ pwỏ~ tởprẻ.

*Tẻdỏnyả Khỏkho Ná Taplẻplỏ Ari-akyả
(Matteo 13:31-33, Marko 4:30-32)*

¹⁸ Htuỏrỏ Jesủ hẻ, “Cỏmarya htyẻlẻkẻkẻkủ nuỏma athyỏnỏ matẻ? Vả ki talỏ byỏbủmyả pẻ thỉ nỏ maỉẻ? ¹⁹ Cỏmarya htyẻlẻkẻkẻkủ nuỏma athyỏnỏ kayả tởprẻ iluỏdyả taplẻplỏ tỏplỏ đỏ aprẻkhu nuỏhỏ. A phẻhtya rỏ a duhtyahtủhtya thỏnỏ thỏmỏnuỏ, rỏ tuỏ cỏ đỏ htuphủzuỏphủ tahe hyảmẻ lahyả apwỉ đỏ aphyả tahe ỏlỏ cỏ.”

Tẻdỏnyả Khỏkho Ná Huỏmủ Ari-akyả

²⁰ Rỏ Jesủ hẻ pỏ, “Cỏmarya htyẻlẻkẻkẻkủ nuỏma vả ki talỏ byỏbủmyả pẻ thỉ nỏ maỉẻ? ²¹ Cỏmarya htyẻlẻkẻkẻkủ nuỏma athyỏnỏ prẻmỏ tởprẻ phynẻnẻ huỏmủ rỏ a cimủ lwítỏ đỏ đỉphẻ tỏplutỏphẻ akẻ rỏ athẻ taphỏ htyỏlỏplẻ đỉphẻ yẻnuỏhỏ.”

*Kadả I
(Matteo 7:13-14, 7:21-23)*

²² Bĩ Jesủ cuỏ đỏ vỉ Jerusalem akẻ, a ithyỏithya cuỏ rwỏ ử đỏ klyỏlỏ, tỏvỉ htuỏ tỏvỉ, tỏđỏhtuỏ tỏđỏ

có. ²³ Htuõrò kayă tôprè sudyă lǔ, “Byacè~ kayă dǒ a nǐbè tèmèlwóhteka tahenuôma, a o patíprè pré ề?”

Rò Jesũ hésũ èthĩ, ²⁴ “Yácú cuópũnuõ lahyă dǒ kadă a-i nuôtôkũ, mẹtêhèrò, kayă tahe yácú cuópũnuõ rónyaco tadúrò a nuõbé lahyă to. ²⁵ Hibyacè ki kahtò mębíkyăphe thĩ kadă tôphuõ pă. Bínuôakhè pă thĩ ki kahtò o dǒ aklǒ pă rò thĩ ki dò kadă pă. Rò thĩ ki hé, ‘Byacè~ bámõ pèkuõřé pè kadă.’

“Rò a ki hésũ thĩ, ‘Thĩ ma kayă bítè nuô, vă thégñèno thĩ to.’

²⁶ “Bínuôakhè, thĩ ki hésũ è, ‘Pè eõtõ htuõhó ná nẹ, nẹ ithyóithyată htuõpéhó pè dǒ pè vǐkũ nuô vă.’

²⁷ “Manárò a ki hésũ pọ thĩ, ‘Thĩ ma kayă bítè nuô vă thégñèno thĩ to. Lǒ~ thĩ yétahe nuôma kayă dǒ a mẹ tèmũmyáricyă nuôtahe pré, htecuõ taphăkyă yẹ lahyă ná vă nuô.’

²⁸ “Dǒ Cómarya htyělékékũ nuô, thĩ myáhtye ná Abraham, Isaac, Jacob ná prèpro lǒ~ plĩ nuôtahe hyă nuõlǒ bínuô tadúrò thĩ nẹbyacè nídũ rò ừ ki vèhtekyă thĩ dǒ aklǒ pă. Tèkhălè bí thĩ ki cuõ o yètôpho pãnuô, thĩ ki cuõ nguõplyànguõrya rò thĩ ki ạtakrũ nídýe lǒ có thĩ khukhyè pă. ²⁹ Kayă o dǒ cínuõ, cíhte, cíhtya, cílya tahe ki hyă pă rò èthĩ ki hyãnuõ onyăphyé lahyă akhălè dǒ Cómarya ahtyèakékũ nuô pă. ³⁰ Bínuô akhèpă nuô, kayă

o dǒkhyě tahe ki hyätuõ rěló dǒ nyě pǎ, rò kayǎ o dǒ nyě tahenuô, a ki hyǎ tǎnokyǎ dǒkhyě pǎ.”

*Jesů Moní Vĭ Jerusalemphú Tahe
(Matteo 23:37-39)*

³¹ Bínuôakhě, Pharisěophú tahe hyǎ dǒ Jesů o rò a hyǎ hé lǔ, “Ně tǒ htecuõ taphǎkyǎ dǒ aruô tôpho, meťehéro Khwí Herodè thézǔ meťhyě ně.”

³² Rò Jesů hēsũ èthĩ, “Cuóheso pé htwimĩnuô, ‘Yětônyě ná parõ pǎnuô, vǎ ki vĕhtekyǎ khĩnékhĩnǒ tahe pǎ, htuõrò vǎ ki zasímé tĕswítĕsĕ tahe pǎ. Thuõnyětônyě pǎnuô, vǎ ki meťtuõkyǎ vǎ tĕphyétĕme pǎ.’ ³³ Manáro yětônyě ná parõ ná sǒví pǎnuô, vǎ tǒbè htecuõ plehyǎ tadũpǎ klyá. Vǎ máhó Cómarya aprĕpřo yĕ bè cuóthyě nyǎ dǒ vĭ Jerusalem akũnuô pǎ hó, meťehéro khǎlé bínuôtôpho ma khǎlé dǒ ũ lĕmeťhyě Cómarya aprĕpřo tahe hó.

³⁴ “Kǒ~ vĭ Jerusalem, vĭ Jerusalem~ přĕpřo dǒ ũ nõhyǎ èthĩ dǒ nĕo tahenuô, taheherò ně meťhyĕkyǎ èthĩ, taheherò ně tǎ èthĩ ná lǒ. Phú shyĕmuõ takótakĕbí nídyé aphú dǒ adálĕ nuô, vǎ yácú takótakĕbínĩ tamõmǒ cǒ ně tadũrò ně thézǔ nõtakĕbí ní vǎ ná nĕnĕ to. ³⁵ Myámǒ lahyǎ~ Cómarya ki dya-okryákyǎ túdũ thĩ tĕlũhõdu yĕnuô pǎ. Rò vǎ hé thĩ, thĩ ki myáhtye tadũ přé vǎ ná shyĕ~ thĩ héhó, ‘Kayǎ dǒ a hyǎ dǒ Cómarya amwĩkũ yĕtôpřĕnuô, a ki nĭbè dũhó tĕsõri

ní~.’ Thĩ héhtuôhó phúnuôpãrò thĩ ki myáhtye khyěthyá no vã pã.”[☆]

14

Jesů Zasímé Kayăswí Tôprè

¹ Bètôphuố bí Judaphú Mộngyêduô bè akhěnuô, Jesů cuố đố Phariseophú khuklô tôprè ahi. Bí a kírè esè akhěnuô, kayă bínuô tahe myácồhuô lữ.

² Đố Jesů anyěhyă nuô kayă yábuốtộhtyế o tôprè.

³ Rò Jesů sudyă prệithyó tệthyótệthya athára tahe ná Phariseophú tahe rò a hé ethĩ, “Đố pẹ lisăế tệthyótệthya akũnuô, zasímé kayă bí Judaphú a Mộngyêduô akhě nuôma anĩ nyă ế? Ma anĩ to ế?”

⁴ Manárò ethĩ hếsủ lữ tôcồ~ to. Jesů behtya atakhu đố kayă yếtôprè alo rò a zasímé pẹkyă lữ, rò a plwố kạkyă lữ.

⁵ Htuôrò Jesů hé ethĩ, “Bí Judaphú a Mộngyêduô bè akhěnuô, thĩ phúkhữ tôprèprè kimátorò thĩ pự tôduốđuố ki latặ đố htyếklủkủ henuô, thĩ ki cuốphyếthya có lữ tôphuốphyếthya có pã ế? Ma to ế?” ⁶ Manárò ethĩ hếkạkhyếsủ lữ tôcồ~ to.

Tềmốsủ Sỉpré Ná Tệshyalyathế

⁷ Bí sỉpré đố Phariseophú khuklô yếtôprè éhyăe ethĩ đĩ yếtahe hyănuố akhěnuô, a hyănwóphyế lahyă akhălế đố aryá. Jesů myáhtye ethĩ mephúnuôrò a hếkhonỉ pẹ ethĩ ná ngốkhákhồ tồtộ. ⁸ “Bí ử mehyăemehyăố nệ đố kayă tôprèprè

☆ 13:35 13:35 Li Htuthếthya 118:26

a pwèkhòmě akhènuô, nwó onyã phyé tă khălě dố aryá tãmé, mệtềhèrò kayã dố a htwỗ khuklố dố aduklố ná nệ nuô, taryã~ ma ù mehyãeỗ nỉ cyã kuố è. ⁹ Ki ù mehyã tỗkuố è hèrò hibyacè ki hé nệ, ‘Dyéonyão pẻrẻ nệ khălě yẻnuô ná èyẻ nỉ,’ rò bínuôkhẻ pã, nệ bè cuốonyãkyã dố khălě larủlố tồpho pã rò nệ ki thétarẻkyã pã. ¹⁰ Aryálốma, ki ù mehyã nệ hèrò cuốonyã dố khălě larủlố nuôtồpho. Nệ ki mephúnuô hèrò, hibyacè ki hyã hé nệ, ‘Khỗbồthyó, htya-onyão dố akhu nuôtồpho,’ rò bínuôkhẻpã, nệ ki mềthèo dố ù pwộtồprẻ anyẻhyã pã. ¹¹ Mệtềhèrò kayã tồprẻprẻ dố a phyédu anẻnuô, ù ki shyatã è pã, rò kayã tồprẻprẻ dố a shyalyã athẻ nuô, ù ki dyahtyalố è pã.”

¹² Htuờrò Jesũ hé kuốke hibyacè, “Bỉ nệ tari-taryã mộhtuô sềsềỗ akhẻ bèbẻ, kimátorò mộhé sềsềỗ akhẻnuô bèbẻ, nệ khỗbồthyó tahe bèbẻ, nẻpuộnẻvyã tahe bèbẻ, nẻklwỉnẻlyã tahe bèbẻ, nẻhi khãsốkhãshyẻ dố a duzãhtyathẻ tahenuô bèbẻ, é tă èthỉ tãmé. Nệ ki ée èthỉ phúnuô hèrò èthỉ ki ée kạkhyẻsủ ke nệ pã rò thỉ mẻlyẻmekẻ dyẻ prẻ lủ prẻ. ¹³ Manárò bí nệ mẹpwẻ akhẻnuô, taritaryã sềsềỗ rò é pẻ kayã dố a sỏphásỏryã nuôtahe, kayãdátarủ nuôtahe, kayã khãduôdá nuôtahe ná kayã mềthẻkhỉ nuôtahe nỉ~. ¹⁴ Rò nệ ki ée kayã phúyẻ tahe hẻnuô, nệ ki nỉbẻ tẻsỏrỉ pã, mệtềhèrò èthỉ ée kạkhyẻsủbẻ kuố nệ tồcồ~ to. Bí

kayăcôte tahe ihtòhtwöprè kăkhyě dố tềthyě akhề pănũ, Còmarya ki dyékhyě nề tềbwítetaryě pã.”

Tềdôngyă Khákhô Ná Pwềồdu
(Matteo 22:1-10)

15 Kayă onyăo kuố ná Jesũ bí lẹe đỉrềkhăshyề nuôtahe aklề tồprềnuô, a nỉhuố tềhébèyề rò a hé Jesũ, “Kayă dố a onyă eồnố dố Còmarya ahtyềakềkủ pã tahenuô, a ki nỉbề mắlakố có tềsờri pã có!”

16 Rồ Jesũ hé è, “Bètồphuố, kayă tồprề mềpwềdu rò a buôebuồ ừ, rò a mehyăehyăố ényacố kayă có. 17 Bí pwềồ ashuốakhề hyătuồhố akhềnuô, a nồcuồhếso alulé tồprề ná kayă dố a mehyăehyăố htuồhố lủ nuôtahe, rò a luléyề cuố hé, ‘Hyăehyăố lahyă mỗ hénũồ~, ừ taritaryă one lồplỉ hỏ.’

18 “Manàrồ tồprề tồcồcồ~ a kềhtồkềlyă nỉdyề lồplỉ ná alề to. Arềlố tồprề rò a hé alulé yềnuô, ‘Vă iprỉ lyă tồlề rò vă tồbề cuốmyă nỉdyề è. Rồ khyáthềđồ rề vă ní~.’

19 “Aruồ tồprề ke rò a hé, ‘Vă iprỉ pủ nyăsề rò vă tồbề cuố nồemyă nỉdyề è khồnyă. Rồ khyáthềđồ rề vă ní~.’

20 “Dố aruồtồprề rò a hékuồke, ‘Vă khồmềh-tuồthề mópăprề rò vă hyăbề to.’

21 “Lulé yềtồprề kăkhyề khyềthyă rò a kăhếso pề abyacề ná lỏ~ tềritềkyă yềtahe. Rồ hibyacề yềtồprề thềplồdu rò a hé alulé, ‘Htecuố pryăpryă có dố klyádukủ nuô ná dố klyáphủ nuôtahe akủ,

rò éka lahyă kayă sôphásöryaphú, kayădátaru, kayă mètèkhí, ná kayă khăđuôdá nuôtahe ní~.’

22 “Alulé kațuôkhyě rò a hé abyacè, ‘Byacè~ và cuômèhtuô lồhồ phú nệ hétặ nệngồ nuôtahe hó, manàrò khălệ odấpả tahe.’

23 “Phúnuô akhu-akhyě Byacè hé alulé, ‘Cuố kuôke đố đốphúsophú nuôtahe akủ rò nộhyă obả lồ đố và hikỷế. 24 Và hé thỉ, kayă đố và mehyă è tahenuô, a hyă enố kuố và pwêeồduyế tôprề-to!’ ”

Htwôhtya A Khôpacế Tôprề Akhwóakè
(Matteo 10:37-38)

25 Tônyế akhênuô, kayă krwồ cuốrốế kuồlả Jesũ rò a tarí myákakhyế èthỉ rò a hé, 26 “Kayă đố a thézủ htwồ và khôpacế tôprềprềnuô, amuồaphế bệbề, aphúamế bệbề, apuồavyă, ná anệbyacè nỉđứ cồ bệbề, a ki mọ lồklồ cồ ná a mọ và hênuôma a htwôhtya cyă và khôpacế to. 27 Kayă tôprềprề đố a krusu rò a zá nỉđýédứ toto, vắkhyế rò a krwồ toto tôprềnuô, a htwôhtya cyă và khôpacế to.

28 “Hékuốrế, đố thỉklề tôprềprề nuô, a ki tanề-onehồ ná a ki byáhtya hihtyalồ tồmế kihérò, a ki lồ bá~ tề pả nuô a bệ onyă dyámyă rế. Tuồđồ a mệhtuồmềplủ lồ hi yếtồmế nuôma, arủ ki pồ pả ể ma a pồto ể nuô a bệ thềgnế rế. 29 A ki mềrế phúnuôto, rò a ki byáhtyarế ahi khăđuô, rò a ki mệhtya htuồplủbề ahi yênuô to hênuô, lồ~ kayă đố a myáhtye è mềtarềhtya okyă ahi yếtahenuô,

a ki nyëkruõ lõ lǔ pǎ. ³⁰ Èthi ki hé lahyǎ, ‘Kayǎ yëtôprë isóhtya nídyé ahi rò a meplúmëhtuõbë nídyé to vǎ.’

³¹ “Kimátorò, hékuõrë, khwí tôprë ki htecuõ nídyé ná aklyëphú aprë tóthó, rò a kírë cuósásû ná khwí dõ aruôtôprë dõ a o nídyé ná aklyëphú aprë nyëthó tôprë yënuô, a ki sásû ná khwí yëtôprë nuôma, a pë dè pǎ ẽ, ma a pë dè to ẽ nuô, a bè onyǎo tanë myá kuõrë. ³² Ki aryá pë dè to kihérò, bí a oye pǎ ná lǔ akhënuô, a bè nõcuõ ré akayǎ tahe dõ a ki cuõ hépëhédwõ ré. ³³ Phúnuô akhu-akhyë, lõ~ tèt dõ a o ná thǐ lõ~ plǐ tahenuô, thǐ ki dyakya to kihérò, thǐ htwóhtya cyǎ vǎ khõpacë tôprë~ to.

Ithè Ngukò

(Matteo 5:13, Marko 9:50)

³⁴ “Ithè nuôma aryá prë tadúró ithè a tèsũhë yënuô a ki lamékyǎ hérò, ù cuõ mësũhë kǎkhyë cyǎ pǎ è phútë? ³⁵ Ithè dõ asũhë pǎtonuô, dõ hekhu agnë bèbè, dõ thòmó lénĩhëñire agnë bèbè, abwítaryë o pǎ tótcô~ to. Rò ù víkyǎ kyǎ prë è prë.”

“Kayǎ dõ a o ná akhǎlè dõ a nĩhuõ cyǎ teta-henuô a tóbè níďǎ lahyǎ.”

15

Thímí Dõ A Lamé Tôduõ

(Matteo 18:12-14)

¹ Bètôphuõ prëkwĩamo-arǎ tahe ná prëoraphú tahe hyǎ oplu tava níďǎ lahyǎ Jesũ a tètônýǎhébè

tahe. ² Phariseophú tahe ná prèithyó tèt̃hyótèt̃hya athará tahe tamwõt̃alě n̄lòdũ Jesũ zo, “Kayã yět̃opr̃e émosũ pr̃eorphú tahe, rò a cuõ et̃õt̃ot̃kuõ có ná èthĩ vã-!”

³ Phúnũ akhu-akhyě, Jesũ dyá p̃e èthĩ ná ngók̃hákho t̃ot̃ rò a hé, ⁴ “Hékuõr̃e kayã t̃opr̃epr̃e d̃o th̃ikl̃enuô, athímí o aduõ t̃oz̃e rò a ki lamékyã p̃e lũ t̃oduõ hénuô, a ki m̃ephút̃e? A ki dyakyã thímí lw̃ĩthyót̃shyě ná lw̃ĩthyó t̃oduõ yěnuô d̃o asèekhu rò a ki cuõmyáp̃ũ a lamé yět̃oduõ htú a myáhtye k̃akhyě khyěthyá è pã máto ě? ⁵ Bí a myáhtye k̃akhyě khyěthyá hó lũ akh̃enuô, a ki thékr̃ũthél̃o rò a ki dyahtya lũ d̃o apl̃akhu pã. ⁶ Rò a ki hóka n̄idyé lũ d̃o hi pã. Rò a ki mehyã plónĩ a kh̃obóthyó ná ahi kh̃sòkh̃shyě tahe rò a ki hé èthĩ, ‘Vã myáhtye k̃akhyě khyěthyá hó vã thímí d̃o a lamé yěnuô t̃oduõ hó, rò vã thékr̃ũ nyacó, rò hyã thékr̃ũthél̃o r̃okuõ lahyã ná vã.’ ⁷ A thyã kuõdũ phúnũohó, vã hé thĩ, pr̃eorphú t̃opr̃e za n̄idũ khyěthyá hó ané akhu-akhyě d̃o mókhunuô ũ ki thékr̃ũthél̃o l̃okl̃o pã có ná kayácókayãte lw̃ĩthyót̃shyě ná lw̃ĩthyót̃opr̃e d̃o a lo za n̄idũ ané hó to yěnuô tahe có.

Rũzye D̃o A Lamé T̃obè

⁸ “Tomaná, hékuõr̃e pr̃emò t̃opr̃e d̃o arũzye o abèshyě rò ki a lamé p̃ekyã lũ t̃obè hénuõma a ki m̃ephút̃e? A ki isĩlĩ mi, htuõrò a ki d̃ũpl̃id̃ulã ahi,

rò a myápŭtă myápŭtę htú a myáhtye có văhéto. ⁹ Bí a myáhtye kăkhyě khyěthyá hó akhěnuô, a ki mehyăpló a khǒbóthyó ná ahi khăšǒkhăshyě tahe rò a ki hésoluǒ pę èthĩ, ‘Vă myáhtye kăkhyě khyěthyá hó vărŭzye dǒ a lamékyă yětôbè akhu-akhyě vă thékrŭ nyacó rò hyă thékrŭthélǒ rǒkuǒ lahyă ná vă.’ ¹⁰ Phúnuôhó, vă hé thĩ~, pręo-raphú tôprę za ní hó akhu-akhyě, Cómarya a tanémókhuphú tahe thékrŭthélǒ nyacó.”

Phúkhŭ Dǒ A Lamé Tôprę

¹¹ Jesŭ hé pǒ, “Bètôphuǒ kayă otôprę, a phúprękhŭ o thényě. ¹² Apuǒ tôprę ka hé apહે, ‘Phě~ ucětazě dǒ vă tǒbè nĭbè è tahenuô, dyémǒhó vă khǒnyă.’ Phúnuô akhu-akhyě apહે ibětă pękyă aphú yéthényě ucětazě yětahe.

¹³ “Nyětyato rò apuǒ yětôpręnuô, a phyénĭ lǒlǒ~ a ucětazě dǒ apહે dyé è yětahe rò a htecuǒkyă dǒ kéyę tǒké. Rò a cuǒ męlǒkyădě lǒ arŭ ná a tẹmŭǒpryă, atẹlŭ prẹmòthémě tahe. ¹⁴ Bí a mę lǒkyă lǒ hó arŭahtě dǒ a o ná è tahe akhěnuô, tẹovĭokǒ ohtya dǒ ké bínuôtǒké akŭ, rò tǒcǒ-opă ná lŭ to. ¹⁵ Phúnuô akhu-akhyě a cuǒkwĭ mękuǒ tẹmę dǒ htyěphúkẹphú bínuô tôprę a o rò a nǒcuǒkyě lŭ htyă dǒ a pręlyăkhu tôpho. ¹⁶ Yětôphuǒrò a ladyă théethěǒ rò a tuǒ có dǒ a thézŭ e kuǒ nyacó kǒbĭthè dǒ htyă yětahe e yěnuô tadŭrò ũ dyée pę lŭ lée tôprę~ to.

17 “Dõkhyẽnuô, a thẽnẽlyạ nĩdyé anế rò a hé, ‘Lõ~ prẽmẹtẹphủ dĩ vấphẻ ahikũ nuõtahema, a ekóõbả lõ lahyã, htuõto a olókyã pluphẻ có nyã hỏ, vã rò vã kírẻ cuố ovịokỏ thỷẻ có bíyẻ có hỏ.

18 Vã tở ihtò kạkhyẻ khyẻthyá dĩ vấphẻ o rò vã tởbẻ kạ hé vấphẻ, “Phẻ~ vã mẹthủhỏ Cómaryạ ná nẻ hỏ. 19 Ủ ki ẻ vã ná nẻ phứprẻkhũ tởprẻnuô a kò pả to hỏ. Dya vã phứ nẻ prẽmẹtẹphủ dĩ a hyãdakẻ prẻ dĩ aklẻkũ yẻnuô tởprẻ prẻ.”’

20 Phứnuôrò a ihtỏkạ khyẻthyá dĩ aphẻ o.

“Bí aphẻ myáhtyecuốlỏ a phứprẻkhũ o dĩ aye kạ akhẻnuô, a thẻzỏnỉ nyacỏ lử rò a klyacuố phýanuộmủsủ nĩdyé aphủ.

21 “Aphứprẻkhũ hẻsủ lử, ‘Phẻ~ vã mẹthủhỏ Cómaryạ ná nẻ hỏ, ủ ki ẻ vã ná nẻphủkhũ tởprẻ nuỏ~ a kò pả có to hỏ.’

22 “Manárò aphẻ hé alulẻ tahe, ‘Mẹpryãpryã, phýẻhyã cạcwỏ dĩ aryálorỏ nuõtỏpủ, rò thýáhtyạ pẻ lahyã ná ẻ yẻ, rò taplwỏ nuỏ pẻ ẻ cóta-plwỏ tỏmẻ dĩ a kanỏkũnuô, rò dyẻ sidyạ pẻ ẻ khuphá nuô. 23 Htuỏrò cuốcwihyã pủphủ dĩ pẻ buỏbủ katủlorỏ nĩdyẻ ẻ nuõtỏduỏ rò mẹthyẻ ẻ nuô. Pẻ ki mẹpwẻmẻla, rò takruỏetakruỏỏ rỏlorỏ lử pỏ~. 24 Mẻtẻhẻrỏ ẻ ma athýáná vấphủkhũ dĩ a thỷẻhtủỏhỏ tởprẻ, rò a htwỏprẻ kạkhyẻ khyẻthyá yẻtỏnyẻ tởprẻnuô hỏ. ẻ ma athýáná vấphủkhũ dĩ a lamẻ rò myáhtyẻ kạkhyẻ khyẻthyá hỏ ẻ yẻtỏnyẻ

tôprè nuôhó.’ Phúnuôrò èthĩ cáhtya mepwêmela, takruôtakré eỏ rỏlỏ lủ.

²⁵ “Bínuôkhẻ a phúprẻkhủ đố adu tôprẻ o đố lyákhủ. Rò bí a kaphủhỏ ná hi akhẻnuô, a nỉhuỏ ử dòhtỏdỏmỏ rỏ ilẻprẻilẻmya prarủprẻtẻ lỏ đố lủhi. ²⁶ Phúnuôrò a é lulẻ tôprẻ rỏ a sudyả lủ, ‘Mamẻtẻrỏ ử cuỏmẻ prarủprẻtẻ lỏplỉ phủnuô mẻtẻ?’ ²⁷ Rỏ alulẻ hẻsủ lủ, ‘Nẻ puỏprẻrẻkhủ kạtuỏmỏ kạtuỏryả khyẻ đố hi akhủ-akhẻ, nẻphẻ mẻthyẻ pẻ è pủphủ đố pẻ buỏbủkatú nỉdyẻ è nuỏ tôduỏ nuỏ.’

²⁸ “Yẻtỏphủỏrỏ a vyảprẻrẻkhủdu yẻtỏprẻ thẻplỏdu rỏ a kạkanủ pả đố hikủ to. Rỏ aphẻ hte ilỏkanủ lủ đố hidỏkủ. ²⁹ Manárỏ a hẻsủ aphẻ, ‘Phẻ~ nẻ myámỏ kỏkỏ, vẻevảrya pẻ nẻ phủ cú tỏprẻnuỏ đố anana đố alẻlẻkủ cỏ, vảnhẻvỏtaỏyả sủnỏ ná nẻngỏ tỏmủ~ to. Nẻ dyẻnỏ pẻ hó vả maỉtẻ? Thyáphủ vả ki mẻpwẻ, vả ki erỏỏrỏ kuỏ ná vả khỏbỏthyỏ tahe agnẻnuỏ, bí pẻphủ tôduỏ prẻnuỏ nẻ dyẻ nỏ pẻnỏhỉ vả tỏphủỏ~ to. ³⁰ Manárỏ bí nẻphủkhủ yẻtỏprẻ cuỏ mẻlỏ kyảdẻ nẻ ucẻtẻzẻ, cuỏlủ prẻmỏthẻmẻ kạtuỏ khyẻthyả rỏ, nẻ mẻthyẻ pẻ cỏ è pủphủ đố pẻ buỏbủkatú nỉdyẻ lủ nuỏtỏduỏ cỏcỏ!’

³¹ “Rỏ aphẻ hẻsủ lủ, ‘Phủkhủ~, nẻ o đố vả khỏduỏshẻyẻ pwỏ~ tỏphủỏ rỏ tẻ đố a o ná vả lỏ~ plỉ tahe nuỏma nẻtẻ lỏ hó. ³² Manárỏ nẻ puỏprẻrẻkhủ yẻnuỏ athẻánỏ a thyẻhtủỏhỏ rỏ

khõnyáyě a htwõprè kạkhyě nuôhó, athyaná a lamé rò myáhtye kạkhyě khyěthyá è yětõnyě nuôhó akhu-akhyě, pẹ tǒbè mẹpwẹmẹla nıdyé è, rò pẹ tǒkò thèkrùthèlò eróórólù kǒkǒ.’ ”

16

Prẹmyákhwè Tǎmuõtǎtẹ Dǒ A Limyǎ Tǒprè

¹ Jesũ hé a khǒpacě tahe, “Bètõphuõ kayǎ duzǎhtyathě o tǒprè. Rò a o nıdyé ná prẹmyákhwènı a tǎmuõtǎtẹ tǒprè. Û héluõ pé lǘ ná a melǒ kyǎdě lǒ abyacè tǎmuõtǎtẹ pwǒ-tǒcǒ. ² Kayǎ duzǎ yětõprè éhyǎ aprẹ myákhwè tǎmuõtǎtẹ yětõprè rò a hé lǘ, ‘Nẹrinẹkyǎ dǒ vǎ nıhuõ yěnuõma phútě tǒcǒtě? Nẹ bè dyahtyaluõ nẹ rǎmáradyǎ, nẹ myákhwènı vǎ tǎmuõtǎtẹ nuõtahe ari-akyǎ, metèhèrò vǎ nõ htwõ cyǎ pǎ nẹ ná prẹmyákhwè vǎ tǎmuõtǎtẹ tǒprè pǎto hó.’

³ “Prẹmyákhwè tǎmuõtǎtẹ yětõprè hélyǎ nıdyédũ ané, ‘Vǎbyacè nõhtekyǎhó vǎ dǒ a tẹmekũ hó rò vǎ bèmẹ phútě? Vǎ ki iphuõivě e hekũ hérò, vǎhěvǎre lǒbǎ toto, vǎ ki kwıesè hérò, vǎ thétarẹ lǎlǎ. ⁴ Bí vǎ tẹmẹ o pǎ to yěakhěnuõ, thyáphú vǎ ki o kuõná vǎ khǒbóthyó dǒ a ki émosũ kuõ vǎ dǒ èthı hikũ pǎnuõ rò, khõnyáyě vǎ tǒbè mẹphútě nuõ, vǎ thégne hó.’

5 “Phúnuô akhu-akhyě, a éhya lõ~ kayă dĩ a su-o abyacè nuôtahe tôprè htuõ tôprè. Rò a sudyă a hyă rěłõ nuôtôprè, ‘Nè su-o văbyacè bátě?’

6 “A hésû lõ, ‘Vă su-o lõ olivahtyě akõdu tôzè.’

“Rò prèmyákhwè tãmuõttătè yětôprè hé lõ, ‘Phyé nè lirãmárădyă nuôtôba rò onyă rătă mỗ, rò rãnuõ pré nyăshyě nuô.’

7 “A sudyă pỏ dĩ aruôtôprè, ‘Nèlè~ nèsu o lõ bátě?’

“Rò a hésû lõ, ‘Văsu o lõ buõkũlă akhwótôzè.’ Prèmyákhwè tãmuõttătè yětôprè hé lõ, ‘Phyé nè lirãmárădyă nuôtôba rò rãnuõ pré shyělwĩthyó nuô.’

8 “Prèmyákhwè tãmuõttătè dĩ acóate to yětôprènuô, abyacè htuthé nĩdyé nyacó lõ, mệtéhèrò a mệlimyă tề. Prèluhekhuphú yětahenuô a limyă lahõlahya nĩdyé khyědũ lõ, rò a dèlõklõ pã có ná kayă o dĩ tềlĩkũ nuôtahe có.”

9 Htuõrò Jesũ hé, “Phúnuô akhu-akhyě vă heso thĩ, thyáphú nè ki nĩbè é nèkhõnệthyó tahe dĩ a ki htwõ nệtề nuô, nõe nệhekhu tềduzãhtyathề yětahenuô. Phúnuôrò shyé~ nè tềduzãhtyathề lõhỏ pãnuô, ử ki ếsũ dũ nè dĩ tềhtwõprè tacủprè dĩ mỗkhu ahtyěakékũ nuô pã.

10 “Kayă dĩ ử zũenĩ cyă è dĩ tềpatíp hú pré akũ tôprènuô, tềadu-azã kũnuõ~ ma ử ki zũenĩ cyă è pã. Manàrò kayă dĩ ử zũenĩ cyă è dĩ tềpatíp hú akũ to tôprènuô, tềadu-azã kũnuõ~ ma ử zũenĩ

cyá lữ toto. ¹¹ Ki mephúnuô hérò, thĩ ki còtẹ ná tẹmyákhwè hekhu a tẹduzáhtyathě to hérò, mókhu tẹduzáhtyathě málakò yěnuô, ử zúe cyá thĩ to. ¹² Rò thĩ ki còtẹ ná ửruô tặmuốtặtẹ to kihérò ử ki dyé thĩ tặtẹ dố a ki htwố nẹ tẹnuô a o tồprẹ~ to.

¹³ “Lulé tồprẹ mẹcyá tẹmẹ dố Byacè thényẻ atẹnỏ alẹnuô a o tồprẹ~ to. A ki thẻhtekyả nỉdyẻ tồprẹ pả, rò a ki mọ nỉdyẻ tồprẹ pả. Mặtorò a ki thẻplỏicủ nỉdyẻ tồprẹ pả, rò a ki mặtakhwótakẻ sủkyả nỉdyẻ tồprẹ pả. Thĩ mẹpẻlỏ Cómarya agnẻgnẻ, rủ agnẻgnẻ nyẻcỏlỏ nuô, anỉ to.”

Jesủ Hẻbẻ Ngỏkhỏkho Tahe

(Matteo 11:12-13, 5:31-32, Marko 10:11-12)

¹⁴ Pharisẻophủ dố a mọnỉ rủhtẻ nuỏtahe nỉhuố ngỏyẻ akhẻnuô, a nyẻkruố lahyả Jesủ. ¹⁵ Jesủ héẻthỉ, “Thỉ ma kayả dố a cyẻzỏcỏtẹ prẻ anẻ dố kayả a mẻthẻnyẻ nuỏtahe prẻ, manárò Cómarya thẻgnẻ lỏplỉ hó thỉ thẻplỏkủ. Mẻtẻhẻrò, tẻ dố kayả tanẻ ná angủduprỉdulỏ ử tahenuô, dố Cómarya mẻthẻnyẻ nuỏma mả prẻ tẹmủmyảricyả dố ử lẻthẻzỏthẻryảẻẻ nuỏtahe prẻ.

¹⁶ “Mosẻ tẻthẻyỏtẻthẻya ná prẻprỏ a tẻrỏkyả tahenuô, ử hẻsỏdỏnyả tuố tadủẻẻ bỉ Giovanni Bap-tista a hủkẻhẻ nuỏprẻ. Dỏkẻhyẻẻẻ vả hẻsỏdỏnyả pẻ ử ná Cómarya hẻyẻlẻkẻkẻkủ tẻthẻkrủmỉla ari-akyả rò ử yỏcủ nuỏpẻhẻ lỏ cỏ lữ pwỏ~ tồprẻ cỏ.

¹⁷ Manárò phủ~ ná Cómarya a tẻthẻyỏtẻthẻya dố

a patíló tôplò kírě pyékyă agněnuô, mókhu ná hekhu pyékyă zůklóló pã cò.

¹⁸ “Prèkhũ tôprèprè dố a okyă amě rò a ki cuố-phyé taple ná prèmò dố aruô tôprèprè hénuôma a cuốthúhó ná prèmò nuôtôprè hó. Rò prèkhũ tôprèprè dố a phyé prèmò dố a vè okyă lữ yětôprè nuôma a cuốthúhó ná prèmò nuôtôprè hó.

Kayă Duzăhtyathě Tôprè Ná Lazarú

¹⁹ “Bètôphuốnuô, kayă duzăhtyathě otôprè. Akũathyá shuốshuố có hyeca dố angudulố tahe, rò a eviốsũ, mèmọ nĩdyé anế pwố~ tónyě cò. ²⁰ Kayă sỏphásoryaphú otôprè. Rò amwị ná Lazarú. Avă htelồ nếsỉprè cò, rò ử cộhyă dya omyẻkhủ lữ bí kayă duzăhtyathě yětôprè a lỏkadădu shyé nuô. ²¹ A opố myásũmyátú e kuố prế kayăduză yětôprè asề tặkuốtặvẻ dố a đỉrẻlẻ nuôtahe prế. Htuồto htwitahẻ hyăilyẻ lỏplỉ lữvả nuôtahe.

²² “Bí kayă sỏphásoryaphú yětôprè thyẻ akhẻnuô, tanémỏkhuphú tahe cộhtya ẻ dố Abraham akhảshyẻ. Kayă duzăhtyathě yětôprẻnuô, a thyẻkuốke rò ử cuố iluốkyă lữ. ²³ Bí a khyábẻ nyacó tặcyẻ dố ngarakủ akhẻnuô, a myáhtya dố mókhu rò a myáhtye htyacuốlỏ Abraham, rò Lazarú okuố dố lữ khảshyẻ. ²⁴ Rò a ẻhtỏhtya, ‘Kố~ Abraham~! Thẻzờrẻ vả ní~, nỏcyẻnuờrẻ Lazarú a kanỏkhyẻ dố htyẻkủ rò

nỏcyatǎmě kacú péré vǎ pliyě ní~, meťehérò vǎ khyábè tề đố mikũ yěnuô acyếacủ nyacó vǎ hó.’

25 “Manárò Abraham hészũ lữ, ‘Vǎphúkhũ~ tanehtyabè tuốkhyě bí nề ohtwốprề pǎ ashuốkhếnuô, nề o ná tề đố a memomephwĩ nề nuôtahe, manárò Lazarú yěnuô, a nỉbè lỏplỉ tềcyếtềcủ tahe, tadúrò khốnyáyě, è nỉbè kuốke hó tềomỏ-opề khǎlề bíyề hó, rò nề rò nề khyábè kuốke tềcyếtềcủ hó. 26 Túnuôhtuốto, pề ná thỉ acòkũ yěnuô, lyặặđu~ nyacó o tồbỏ rò kayǎ đố a o bíyề tahenuô, a thềzủ cuố đố thỉ o tadúrò a cuố cyǎ to, htuốto kayǎ đố thỉ o tahenuô, a thềzủ hyǎ bí pề o yề tadúrò a hyǎ cyǎ to.’

27 “Rò kayǎ duzặhtyathề yếtồprề hészũ, ‘Ki mephúnuô hérò, Abraham~, vǎ kwithềzò nề, nỏkạrề Lazarú đố vǎphề ahi nuô. 28 Vǎ puốvỷǎ prềkhũ okyǎ pǎ có thềnyǎ có. Thyáphủ a ki hyǎ~ tuốkuố tǎ bí tềcyếtềcủ akhǎlề yếtồphỏ tǎmề nuô, plwỏkạ péré vǎ Lazarú nuô, rò nỏkạ dyéròdyéryề péré ná ethỉ nuôtahe.’

29 “Abraham hészũ lữ, ‘Mosè ná prềprồ tahe one dú hó đố a ki dyéròdyéryề pề nề puốvỷǎ prềkhũ nuôtahe hó. Ethỉ tồkò nỉdǎ dủhố ethỉngỏ pǎ.’

30 “Rò kayǎ duzặhtyathề yếtồprề hészũ, ‘Abraham~ túyềnuô rò a lỏbǎ hító. Kayǎthề tồprề ki ihtồhtwốprề kạkhyề, rò a ki kạkhyề dyáso pề ethỉ túma a zạ nỉ no prề anề prề.’

31 “Manárò Abraham hésû lû, ‘Èthĩ ki krwõmę kuõ phú Mosè ná prèprõ räkyã nuõtahe to hérò, kayã tôprèprè ki ihtòhtwõprè kaxhyě pẹ có èthĩ có ma, a zũe pẹ ná nẹ to.’ ”

17

Tètú

(Matteo 18:6-7, 21-22, Marko 9:42)

1 Jesũ hé a khõpacẽ tahe, “Tèilo-ilyáthú ù tahenuô a bè ohtya nyã pã tadúro kayã dõ a mę-ohtwõhtya tẽilo-ilyá thú ù yětõprẽnuô, tęcýětęcú ki bè nyacõ lũ pã. 2 Kayã phúnuô tôprẽnuô phũ ná a kírę mę-ohtwõhtya tẹ dõ kayã patílõ dõ ùklẽ tôprèprè ki mẹtethú phúyẽ nuôro, cõ lõdu dõ a kyãbõlõnuô rò tãtãkyã è dõ htyẽdutavakũ nuõma aryáklõ pã có dõ lũgně có. 3 Rõnĩ lahyã thĩnẹ ní~.

“Thĩ puõvyã dõ a zũe Jesũ tôprè ki mẹtethú hérò, bè ithyóithya è. A ki zã nĩ hó anẹ hérò plwõkyã lũ tètú ní~. 4 Tõnyě akũ, a ki mětú nẹ thuõthyótõphuõ hérò, a ki hyãtõ khyěthyá nẹ thuõthyótõphuõ rò a ki hyã hé, ‘Vã zã nĩdũ hó vãnẹ’ henuô, nẹ bè plwõkyã lũ tètú.”

Tèzũe

5 Prẽdõnyãphú tahe heso Byacè, “Męsõhtya pẹ pẹ tẹzũ.”

6 Rò Byacè hésû èthĩ, “Thĩ tẹzũ ki o tí~ taplèplò tôplò nuõprẽ tadúro thĩ ki hé thòmõdu yětõmõ,

‘Cúhte nẹrwínuô, rò cuõisóo nẹnẹ dô htyědutava akũnuô,’ thĩ ki hé è nuô, a ki cűe thĩngó prẹ.

Tẹmẹlyabè Lulé Tôprẹ

⁷ “Hékuõré, kayă dô thĩklẹ tôprẹprẹnuô, a ki o nidyé ná alulé dô a hyăhtá prẹ tôprẹ, matorò prẹkyěthímíphú tôprẹ hébyenuô. Bí alulé o dô prẹkhu kațuõkhẹ, tôphuõtuõ thĩ éno sálẹ, ‘Hyă onyă epryă mỗ dĩyě,’ a hé phúyě nuôma a o nyă tôprẹprẹ ẻ? ⁸ Thĩ ki hé è, ‘Phõe mỗ dĩ, htulya taple mỗ nẹ hyecanuô rò khwóe pẹ vă dĩ rò opomyákhwẹ buôebuõõnĩ vă bíyě, vă ehtuõpă rò eno dókhyě pă.’ ⁹ Lulé tôprẹ mẹphú abyacè hé lữ nuô tadừò abyacè lo hébwíhétaryě lữ to. ¹⁰ Thĩ bèbè thyáphúnuô hó. Bí thĩ mẹhtuõlõhỏ lỏ- tẹ dô ử nõ thĩ nuôtahe akhẽnuô, thĩ tỏ hé, ‘Pẹ ma lulé tahe dô a mẹhtuõkyă cócú prẹ tẹmẹ dô a lyabè pẹ yěnuôtahe prẹ.’ ”

Jesũ Zasĩmẹ Kayă Prẹshyé Dỏ A Tẹswímũmyá Dỏ Phálo Tahe

¹¹ Bí Jesũ cuõ dô vỉ Jerusalem akhẽnuô, a cuõrwó bí Samaria kẹ ná Galilea kẹ kẹkủplẹ lữ nuô. ¹² A cuõnuõ dô dỏtỏdỏ akũ rò a myáhtye tặsủ ná kayáphẹ prẹshyé dô a nỉbè lahyă tẹswímũmyá dô phálo tahe. Èthĩ ihtò tapháye rò, ¹³ a ẻhtỏcuõ, “Kỏ- Byacè Jesũ! Thẻzỏ kuõrẹ pẹ ní-!”

14 Jesŭ myáhtye èthĩ rò a hé èthĩ, “Cuố dyéluố myá lahyă thĩnế đố bwídu tahe a o nuô.” Bí èthĩ cuố đố klyálo akhế, èthĩ tềsế sìmékyă lồplĩ cồ.

15 Đố èthĩ aklế tôprệnuô, a myáhtyethégnế ná Jesŭ zasímékyă hó è akhu-akhyế, a kạkhyế rò a éhtồhtuthéhtya Cómarya. 16 Htuồrò a dằngủcồbếlyạ đố Jesŭ a khắduôshyé rò a héb-wihétaryếhtya lữ. È ma Samariaphú tôprề.

17 Rò Jesŭ hé lữ, “Kayă đố vắ zasímế pế lữ tahe nuôma a o prệshyé vắhétó! Lwỉthyótôprề pắ lế~ a otồ bítế? 18 Mamẹtềrò a kạkhyế héb-wihétaryế htuthéhtya khyếhtyá Cómarya túprề myếcôruôphú yếtôprềprề ròma phútế?” 19 Htuồrò Jesŭ hé è, “Ihtồcuốmồ, nề tềzủ zasímékyă pế hó nề tềsế hó.”

*Cómarya Htyếkế Ki Hyăisóo Pắ
(Matteo 24:23-28, 24:37-41)*

20 Pharisềophú tahe sudyă Jesŭ ná Cómarya ahtyếakế ki hyătuố bikhếtế pắ. Rò a hếsủ èthĩ, “Cómarya ahtyếakế hyăisóo nuô ừ myáhtye cyạ phúnuô mắto. 21 Tôprề~ ma ừ hé, ‘Myámồ báyế,’ ‘Myámồ đốnuô,’ phúnuô tôprề~ to, mẹtềhềrò Cómarya ahtyếakế yếnuô a hyăisóo hó đố thĩ thềplồkủ nuôhồ.”

22 Htuồrò Jesŭ hé a khồpacế tahe, “Prềlukayă aphúkhủ mắhồ vắyế amộnyếmộthế đố thĩ thềzủ myáhtye nyacồ yếnuô, a ki hyătuố tồnyếnyế pắ, manárò thĩ myáhtye cyạ è to. 23 Ừ ki hếso pế thĩ,

‘Myámồ dĩ nuô’ mǎtorò ‘Myámồ bíyě’ phúnúô pǎ! Tǎdúró cuốkrwố zúe kuô tǎ èthĩ tǎmế. ²⁴ Vǎ cuốhétuộ thĩ phúyế mệtềhéro, bí prẹlu aphúkhũ mǎhố vǎyế ki hyǎ khyếthyǎ pǎ akhềnuô, ử pwố~ tồprề ki myáhtye è pǎ. A ki thyáná shyelibố dĩ mốlế rò a ki sátakhế rasố cuố lố mốlếsĩba pǎ. ²⁵ Manárorò vǎ ki khyábề élốklố rế có tẹcyệtẹcủ pǎ, rò kayǎ yếtồhtũ zúe vǎ to.

²⁶ “Prẹlukayǎ aphúkhũ mǎhố vǎyế ki hyǎpǎ akhềnuô, a ki htwốhtya thyákuốđũ phú Noah htũkhế nuô pǎ. ²⁷ Bínuôkhế kayǎ tahe eỏ lahyǎ, nỉphúnỉmế tuộ lahyǎ có bí Noah nuố dĩ thòklyế-dukũ nuồtồnyế có. Rò htyếduhtya thyếkyǎ lồplỉ kayǎ okyǎ dĩ aklồ nuồtahe.

²⁸ “Bỉ vǎ hyǎ khyếthyǎ akhềpǎnuô, a ki thyáná kayǎ dĩ Abraham aphúdu Lot htũkhế nuô pǎ. Kayǎ bínuô tồhtũ tahenuô, ae-aỏ lahyǎ, iprỉ-isế, isốiplủ rò số lahyǎ ahi-aphyǎ. ²⁹ Manárorò bí Lot htecuố taphǎkyǎ ná vỉ Sodom nuồtồnyế akhềnuô, Cómarya nồcủtǎ kẹ ná mi ná lỏmiủ dĩ mốkhu rò miủ thyếkyǎ lố èthĩ pwố~ tồprề.

³⁰ “Shyế~ prẹlukayǎ aphúkhũ mǎhố vǎyế kírế hyǎhố pǎ akhềnuô, a ki htwốhtya thyákuốđũ phúyếnuô pǎ. ³¹ Mỏnyế bínuô tồnyế pǎ ma, kayǎ o dĩ a hikhuklwố tabyekhu tahenuô bè hítǎ nuố phyéni a tǎmuốđtặ tahe dĩ hidốkũ tồcồ~ to! Kayǎ o dĩ lyǎkhu tồprềprề nuô a bè klyǎ kǎkhyế phyéni

atătè dĩ ahi to. ³² Tanehtyatuõ bèkhyě lahyã dĩ Lot amě nuô.* ³³ Mětěhèrò kayã dĩ a thézũ mëlwohteka nıdyé a théhtwõprè tõprèprènuô, a théhtwõprè ki sımékyã pã. Manárò kayã dĩ a dyélyakyã a théhtwõprè dĩ vãkhuvãkhyě tõprèprènuô, a ki nıbè théhtwõprè tacıprè pã. ³⁴ Vã hé thı, bı nuôtõthě pãma, kayã thényě ki omyětõlũ dĩ lémyěkhu tõphotuõ pã. Rò Cómarya ki ékakyã pã tõprè, tõprèrò a ki dya-okyã lũ pã. ³⁵ Prèmò thényě ki isátũsũ lũ buõe pã. Rò Cómarya ki ékakyã lũ pã tõprè, rò a ki dya-okyã lũ tõprè pã. ³⁶ Prèkhũ o dĩ lyákhu thényěnuô, tõprèrò Cómarya ki ékakyã lũ pã, tõprènuô Cómarya ki dyakyã lũ pã.”†

³⁷ Jesũ a khõpacě tahe sudyã lũ, “Byacè, a ki htwõhtya tõ bıtě tõphotě pã?”

Rò Jesũ hékãkhyèsũ pè èthı nõgõ tõmũ, “Tèthõ otõ bıtě~ nuô, latya ki oplõlũ bınuô pã.”

18

Dyákhákho Prèmòokryá Ná Prèciryatè

¹ Htuõrò Jesũ thézũ ná a khõpacě tahe ki kwıcõbě lahyã pwõ~ tõphuõ, rò èthı ki thèplõpyé tã taki~ tãmé nuõrò, a dyákhákho pè a khõpacě tahe ná nõgõ tõmũ. ² Jesũ dyá pè èthı phútě

* **17:32** 17:32 Bí Cómarya cırya vı Sodom akhěnuô, Lot amě myákãkhyě dĩ vıkũ rò a htwõhtyakyã ithèklõ. † **17:36** 17:36 Ũ rá liphá mú~ nukhě tahehenuô, ũ myáhtye lisãsě yětõmã opatõkuõ to.

hérò, “Dó vřtòvř akũnuô, prèciryatè otòprè. Kayã tôprènuô a thèisě bezũbenyã kuõũ Còmarya toto, a bezũbenyã kuõũ prèlu kayã toto. ³ Bí vř nuôtòvř akũ nuòprè, prèmòokryã o tôprè. Rò a hyã kwĩthézò tamòmò prèciryatè yètòprè, ‘Mecwó pèrè vã rò ciryacócó pèrè vã ná prè dó a thèhte vã yènuô.’

⁴ “A cũkuõ prèmòokryã yètòprè to tadùrò dõkhyènuô a tanelyã nřdyé ané, ‘Vã ma kayã dó a thèisě kuõũ Còmarya to, bezũbenyã kuõũ kayã to tadùrò, ⁵ prèmòokryã yètòprènuô, a yõ hyãmesúsã tamõtãmò vã rò vã ki myã taritaryã pèkyã è pã. Vã ki mephũnuô to héma, a hyã mesúsã tamõtãmò vã pã rò tadũ~ tadũ ma vã ladyáladã kyãdè prè.’ ”

⁶ Htuòrò Byacè hé, “Thř nřdã myámyã prèciryatè còteto yètòprè hé ngò yètòmũ nuô. ⁷ Kayã dó Còmarya nwóhtya è tahenuô, ki a kwĩ tèmecwó pwõnyèpwõthě hénuô, Còmarya ciryã còtè pè èthř toma a ocyã nyã ě? Thyáphú a ki mecwó pè ũ agně nuòrò a ki mekhòmèzò pã ě? ⁸ Vã hé thř, Còmarya ki ciryã còtè pryãpryã pè èthř pã. Manàrò bí prèlu aphúkhũ mähó vãyě hyã pã akhènuô, dó hekhuyě pã vã myáhtye pũ kayã tahe ki opã lahyã ná tètũtènyã pã ě?”

*Dyákhákhonř Phariseophú Tôprè Ná
Prèkwĩamo-arã Tôprè*

⁹ Kayă dõ a zũe nĩdyé ané ná acóate rò a taneṭ-patí ũruô tahenuô, Jesũ dyá pé èthĩ ná ngókhákho tótó. ¹⁰ “Kayă thényě cuõhtya kwícóbě dõ tẽlũtyă hõkũ. Tôprẽ rò Pharisěophú, dõ aruôtôprẽ rò prẽkwĩamo-ară. ¹¹ Pharisěophú tôprẽ cuõ ihtòo kwícóbě rò a hé, ‘Kõ- Cómarya, vă hébwíhétaryě nè, meṭěhéro phú ũruô tahe cuópúphe zéplẽ e ùtẽ, lahõlahya ù, cuõthú ùphúũmẽ nuô vă menó kuõũ to. Vă thyákuõ ná prẽkwĩe amo-ară nuôtôprẽ to akhu-akhyě vă hébwíhétaryě nyacó nè. ¹² Thuõthyótõnyě akũnuô, vă duõe sèesèõ nyěnyě pwõ- tôphuõ có, htuõrò lõ- vă nĩbè tẽ tahenuô, vă dyé kạkhyě có nè pwĩshyétôpwĩ có.’

¹³ “Manárò prẽkwĩamo-ară yětôprẽnuô, a cuõkahtòo lõ dõ aye, rò a túhtya bú có amèthè dõ mókhu to. A thẽplẽ rò a htõlyạ nĩdyé ataõ rò a hé, ‘Kõ- Cómarya- thézònĩré vă. Vă ma prẽoraphú tôprẽ.’”

¹⁴ Rò Jesũ hé èthĩ, “Vă hé thĩ, kayă dõ acóate dõ Cómarya a mèthènyě nuõma Pharisěophú yětôprẽnuô mậto. Prẽkwĩamo-ară yětôprẽnuô, bí a kạ dõ ahi akhẽ, acóate dõ Cómarya a mèthènyě hó, meṭěhéro kayă dõ a phyéhtyalõ ané tôprẽnuô, Cómarya ki shyalyạ è pả rò kayă dõ ashalyạ-athẽ tôprẽnuô, Cómarya ki dyahtyalõ è pả.”

*Jesũ Sòri Pacềpatíphú Tahe
(Matteo 19:13-15, Marko 10:13-16)*

15 Kayă tahe éhyă aphúpatí tahe dõ Jesũ a o rò a thézũ nõdyahtya Jesũ takhu dõ pacěphú yětahe alo, manárò a khõpacě tahe myáhtye rò a theprwõsũ èthĩ. 16 Manárò Jesũ éhyă pacěphú thĩtahe dõ a o rò a hé, “Plwõhyă pacěphú nuõtahe dõ văoyě, mětätũ tă èthĩ tãmé, mětěhèrò Cómarya ahtyěaké nuõma kayă dõ a shyalya athéplò thyáná pacěphú yěnuõtahe atèhó. 17 Vă hécócó thĩ, thĩ ki nõpõ thĩnè ná Cómarya phú pacěphú tahe nõpõnĩ ané nuõto hénuõ, thĩ nuõ nĩ cyá dõ Cómarya htyělékékũ takhyá~ to.”

*Kayă Duzáhtyathě Tôprè
(Matteo 19:16-30, Marko 10:17-31)*

18 Kayă htwõ khukló tôprè sudyă Jesũ, “Kõ~ tháráryá~ thyáphú vă ki nĩbè kuõũ théhtwõprè tacúprè talèkré nuõrò, vă tõbè mękryá~ maĩtě?”

19 Jesũ sudyă lũ, “Nè cuóé tuõ vă ná tháráryá mětě? Kayăryá o tôprè~ to, a o prétũ Cómarya tôprèpré. 20 Nè thégně Cómarya mekyăngó tahe hé, ‘Cuóthũ tă ùphúũmě tãmé, męthyě tă kayă tãmé, ehuõehĩ tă ùtè tãmé, khyá lahõlahya tă tề tãmé, bezũnyă nệmuõnèphě.’”✧

21 Rò kayăphě yětôprè hésũ lũ, “Lõ~ yětahenuõ vă tõnĩ htuõlõhò rò vă krwõmẹ htuõlõhó dõ vă pacěkhě nuõ pã cóhó.”

✧ 18:20 18:20 Li Hteka 20:12-16, Li Dõnyă 5:16-20

22 Bí Jesů nřhuo a hé phúyě akhěnuo, a hé lů, “Tě dō ně lome nuo a opā tōcō, ka isěkyālō ně tāmũtātē nuotahe rò zůtā pě lō ná kayā sōphāsōryaphú nuotahe. Ně ki mephúnuo hērō ně ki nřbē tēduzāhtyathě dō mókhu pā. Kamehtuō phúnuo rò hyā krwōkuō vākhyě.”

23 Kayāphě yětōprēnuo, a yō duzā tǎpōtǎpě có akhu-akhyě bí a nřhuo ngō yětōmũ akhěnuo, a thěplě nyacó. 24 Jesů myátātā~ htuō lů rò a hé, “Kayā duzāhtyathě tahe kirě nuō dō Cómarya ahtyěakěkũ nuo, apyā nyacó dō èthigně có! 25 Tathībuođu tōduō kirě plyēnuō dō htékhǎlíkũnuo azũ klōpā có ná kayā duzāhtyathě tōprē kirě nuō dō mókhu htyělékěkũ nuo có.”

26 Kayā dō a nřhuo Jesů tēhébē yětahenuo, a sudyā lů, “Ki mephúnuorō ůpě tōprē kirě nřbē cyāpā tēmēlwóhteka pě?”

27 Rò Jesů hēsũ, “Tě dō kayā mēcyātonuo, Cómarya mēcyā prě.”

28 Petru hé, “Myámō, pē dyakyā lō có hó pēhipēphyā tahe rò pē krwōkuōhó někhyě hó.”

29 Rò Jesů hé èthĩ, “Vā hēlakō có thĩ có, dō Cómarya ahtyěaké agnērō, kayā tōprēprē ki dyakyā ahi-aphyā bēbē, aphúamě bēbē, apuōavyā tahe bēbē, amuōaphě bēbē hēnuoma, 30 Cómarya ki dyēpludyéphē élōklō pā có thĩ ná yětōhtũnuo pā, htuoto shyē~ nopā tōhtũnuo, Cómarya ki dyē lů thěhtwōprē tacúprē talèkré pā.”

*Jesů Hěluů Khyěthyá Atěthyě Ari-akyá
(Matteo 20:17-19, Marko 10:32-34)*

³¹ Jesů ến̄huô tũ pr̄ed̄onyăphú shyéth̄enyě, rò a hé èth̄ĩ, “P̄è ki h̄tya l̄ỏ dĩ v̄ĩ Jerusalem. Rò l̄ỏ- t̄èr̄it̄ekyă dĩ pr̄ep̄r̄o tahe rã onekyă pr̄elukayă aphúkhũ ari-akyă yětahenuô, a ki l̄ỏhtyabăhtya pã. ³² V̄ĩ Jerusalemp̄hú tahe ki dyétăkyă vã dĩ Judaphú m̄áto tahe a takhukũ pã, rò èth̄ĩ ki pacȳe nyěkruỏ l̄ỏ vã rò htuplã l̄ỏ vã ná pl̄ĩhtyě pã. ³³ Èth̄ĩ ki pl̄ĩ vã rò m̄ethyě vã pã tadúrò thuỏnyě t̄onyě pã nuô, vã iht̄otwỏpr̄e k̄akhyě khyěthyá pã.”

³⁴ Manárò a khỏpac̄e tahe th̄egn̄pl̄ỏ lũ t̄eh̄eb̄e yět̄omũ- to. T̄eh̄eb̄eyě anḡolasá ȳenuô, ử dya d̄ouđd̄óbĩ p̄e èth̄ĩ akhu-akhyě, èth̄ĩ th̄egn̄pl̄ỏ lahyă a hé p̄e èth̄ĩ ȳenuô to.

*Jesů Zasĩm̄e K̄akhyě P̄e Pr̄ekw̄ies̄e D̄ỏ A
M̄eth̄ek̄hĩ T̄opr̄e
(Matteo 20:29-34, Marko 10:46-52)*

³⁵ Bí Jesů hyătuỏph̄uhỏ ná v̄ĩ Jeriko akh̄enuô, kayă m̄eth̄ek̄hĩ kw̄ies̄e onyăo dĩ klyăhtũ t̄opr̄e. ³⁶ Bí a n̄ĩhuỏ kayă b̄emũ cuỏ bí lũkhăshȳe akh̄enuô, a sudyă ử, “Ủ m̄e kryă- ỉt̄e?” ³⁷ Rò èth̄ĩ h̄eso p̄e lũ, “V̄ĩ Nazarephú Jesů hyănuỏ cuỏ- plúrwo bí v̄ĩkũyě pr̄e.”

³⁸ Rò a ẻt̄ohtya, “Kỏ- Davi aklw̄ĩalyă Jesũ- th̄ez̄on̄ĩr̄e vã ní!”

³⁹ Kayã cuõ rě dõ nyě tahenuô a théprwõ lů rò, a nõ thuõthuô- o lů tadúro a lé éhtõ prashyo ryáryá, “Kõ- Davi aphúkhũ Jesũ, thézõní kuõrě vã ní-.”

⁴⁰ Phúnuô akhu-akhyě, Jesũ okuõ rò a nõéhyã ũ ná kayã mètèkhí yěnuô tôprě dõ a o. Bí a hyãtuõhó akhěnuô, Jesũ sudyã lů, ⁴¹ “Nè thézũ nõmẹ vã maĩtě?”

Rò a hésũ lů, “Byacè, vã thézũ myáhtye cyã kuõũ.”

⁴² Jesũ hé è, “Mètè, lĩ mỗ-. Nè tẹzũ zasímehó nẹ hó.” ⁴³ Tôphuõtuõ a myáhtye cyã rò a krwõkuõ Jesũ akhyě, rò a hébwíhétaryě Cómarya. Rò bí kayã bémụ myáhtye tẹmẹhtwõhtya phúyě akhěnuô, a htuthéhtya lõplĩ cõ Cómarya pwõ- tôprě cõ.

19

Jesũ Ná Zakeũ

¹ Bí Jesũ nuõcuõluplú rwó vĩ Jeriko akũ akhěnuô, ² kayã htwõ prẹkwĩamo-arã khukló dõ amwĩ ná Zakeũ o tôprě, rò a duzã nyacõ. ³ Jesũ ma ũpě nuô a thézũ myáhtye kuõ tadúro a yõ tapó dûgně, htuõrò kayã yõ orõoésũlũ akhu-akhyě a myáhtyehtwó kuõũ Jesũ to. ⁴ Phúnuô akhu-akhyě, thyáphú a ki tũhtwó kuõũ Jesũ rò, a klyacuõ rě dõ kayã bémụ anyěhyã bí Jesũ lẹcuõ plehyã klyã yěnuô tỗbõ rò a cuõhtya dõ kadwímõ tòmõ alo.

⁵ Bí Jesů hyātuŏ bí lůkhăshyě akhěnuô, a tũhtya lů rò a hé lů, “Zakeů, hítăpryă mŏ, mětěhéro yětônyě pănuô, vă bè cuoolěo kuŏ đố nệhi pă.”
⁶ Zakeů hítă tapluŏtaplyě rò a thêkrũthêlŏ émosũ có Jesů.

⁷ Lŏ~ kayă đố a myáhtye Jesů cuŏ kuŏ đố Zakeů ahi tahenuô, a tamwŏtalě lŏ lahyă rò a hé, “Kayă yětôprê cuoolě tŏkuŏ tuŏđố prèoraphú ahi.”

⁸ Zakeů ihtò rò a hé Byacè, “Byacè, myámŏ, khŏnyáyě vă ucětazě đố a o ná vă taklăměnuô, vă ki dyétăkyă ná kayă sŏphăsoryaphú tahe. Htuŏto ki vă etũŏplè ũkhu tŏprêprê kihéro, vă ki dyékaŏkhyě khyěthyă è lwĩpwĩ pă.”

⁹ Rò Jesů hé è, “Yětônyě, tèmewóhteka hyātuŏ đố hiyě tŏmê akũhó mětěhéro kayă yětôprê ma mắkuŏđũ hó Abraham aklwĩalwĩ hó! ¹⁰ Mětěhéro prèlu aphúkhũ máhó văyě, vă hyă myápũ melwóhteka kayă đố a lamé tahe.”

*Dŏnyă Khákhô Htêba Tahe Ari-akyă
 (Matteo 25:14-30)*

¹¹ Bí kayă éprê níđă Jesů tềhébè yě akhěnuô, a hé pẹ pŏ èthĩ ná ngŏkhákhô tŏmũ, mětěhéro Jesů hyātuŏ phũ hó ná vĩ Jerusalem hó khukhyě, Cŏmarya ki cáhtya pŏ tŏphuŏ pŏ cóhó htyěké hó, èthĩ tanethũ lŏ lahyă phũnuô. ¹² Phũnuô akhuakhyě a dyă pẹ èthĩ, “Bètŏphuŏ kayă htwŏdu otôprê. Thyáphú ũ ki dyahtya lů ná khwĩ rò

a ki htwõ pẹ ù khwí dõ ahtyëakékũ níđú agnënuôrò, a htecuõ dõ htyëruôkéklò tôba, htuôrò a kakhÿë khyëthyá dõ aké. ¹³ Bí a htecuõ tyahító akhënuô, a épló alulé prëshyé, rò a dyé èthí htëba tôprè tôba, rò a hé èthí, ‘Bí vã oto yëakhënuô, cuõ mëkuõmëkhá lahyã, memyéhte nídyé lahyã tuõdõ vã kakhÿë pã nuô ní,’ a hékyã èthí phúnuô.

¹⁴ “Manárò, a htyëphúképhú thëhtethéhã nídyé lǔ rò èthí nõcuõ lẹ prëthũ tètítèkyã tôprè dõ khwí o, rò a nõhé lǔ, ‘Kayã yëtôprënuô, pẹ thézú nõhtwõ è ná pèkhwí to.’

¹⁵ “Manárò kayã htwõdu yëtôprënuô, ù nõhtwõ è ná khwí rò a katuõ khyëthyá. Thyáphú èthí ki hyã dyéluõhtya lahyã ná èthí mephúhteé tọ bá-të agnënuôrò, a katuõ rò a éhyã alulé dõ a dyékyã èthí htëba yëtahe dõ a o.

¹⁶ “Aréló tôprè hyã dõ a mètènyë rò a hé lǔ, ‘Byacè, dõ vã nõè htëba dõ nẹ dyékyã vã yëtôba akhu-akhyë vã nìbè èhtyalõpọ hò abashyé hò.’

¹⁷ “Rò a hé lǔ, ‘Aryá nyacó! Nẹ ma lulé dõ aryá tôprè! Nẹ có ná vã dyé nẹ tẹpatíphú yëtahe akhu-akhyë, vã ki nõpõ nẹ ná vị avịshyé pã.’

¹⁸ “Lulé nyëprè tôprè hyã dõ a mètènyë rò a hé lǔ, ‘Byacè, vã nõè htëba dõ nẹ dyé vã yëtôba akhu-akhyë, vã nìbè èhtyalõpọ hò htënyãba hò.’

¹⁹ “Rò a hé alulé yëtôprè, ‘Vã ki nõpõ nẹ vị nyãvị pã.’

20 “Rò lulé thuõprè tõtprè hyã dõ a mètènyě rò a hyãhé lǔ, ‘Byacè, yě lé~ nẹ htěba dõ nẹ dyékyã vãnuô. Vã bedwouõ è dõ zěkrikũ. 21 Vã théisě nẹlẹ, mětèhèrò nẹ ma kayã dõ apyã nyacó tõtprè. Nètè mǎto tahenuô, nẹ cuõ phyé dũgně. Htuõto nẹ isóiplũnó kuõ to rò nẹ cuõ kékapló dũ nẹgněnuõ.’

22 “Rò a hé lǔ, ‘Cũcyěcũcũ, vã ki cirya nẹ phú nẹ hébèhte nĩdyé nengó yěnuõtahe pã. Nẹ thègněhó ná vã ma kayã dõ apyã nyacó tõtprè. Vãtè mǎto tahenuô vã cuõphyé dũgně. Vã isóiplũtãnó kuõ to rò vã cuõké kã dũgně tõtprè vãhé! 23 Phũnuõrò mamètèrò nẹ cuõsunuõ vã htěbayě dõ ù lébe-opló ù léplwõbò rǔ hidukũ nuô to mětè? Nẹ ki mephũnuô hèrò, shyé~ vã kãtuõ khyěthyá pã nuô, vã ki nĩbè kãkhyěkũ aphúphú amuõmuõ pã kőkõ.’

24 “Htuõrò a hé kayã ihtò bĩnuô tahe, ‘Phyé kãkhyědwó khyěthyá htěbanuô rò dyékyã ná kayã dõ ahtěba o abashyé yěnuô tõtprè.’

25 “Manárò èthĩ hēsũ lǔ, ‘Byacè, ahtěba onehtuõ dũ hó abashyé hó!’

26 “Rò khwĩ hēsũ èthĩ, ‘Vã hé thĩ, lõ~ kayã dõ atèone lõ cóhó nuõtahe bèbè, ù lédyé éhtya pèpó có lǔ pã, manárò kayã dõ atè o to tõtprènuô, atè opré takiphúpré bèbè, ù ki phyéphekyãphe lõ pó lǔtè pã. 27 Htuõrò, kayã dõ a thèhte vã rò a

thézũ nõhtwõ vǎ khwí to tahenuô, éhyǎ lõ býě rò methýěkyǎ lõ èthĩ dõ vǎ mèthènyě yènuô! ”

Jesũ Hyǎnuõ Dõ Vĩ Jerusalem Akũ
(*Matteo 21:1-11, Marko 11:1-11, Giovanni 12:12-19*)

²⁸ Jesũ héhtuõ phúnuôrò, a htya dõ vĩ Jerusalem rò a htecuõ ré a khõpacẽ dõ nyě. ²⁹ Bí a hyǎphũhó ná dõ Bethphage ná dõ Bethania dõ a ophũ ná Oliva so yètôdõ akhẽnuô, Jesũ nõhyǎ ré a khõpacẽ thényě. ³⁰ Rò a mecuõnĩ èthĩ ngõ, “Hyǎnuõrẽ lahyǎ dõ dõ nyènuô tôdõ, thĩ hyǎ nuõnuõ ná thĩ ki myáhtye tathíphú tôduõ dõ ù sidyánya nõhĩ lũ tôphuõ~ to tôduõ pǎ. Rò thĩ ki myáhtye ù cõklò o è pǎ, rò ilyě è rò cwika è býě ní~. ³¹ Kayǎ tôprẽprẽ ki sudyǎ thĩ, ‘Thĩ cuõ ilyěkyǎtuõ tathíphú plye metě?’ A ki hérò, ‘Byacè lo è,’ hèsũ è phúnuô ní~.”

³² Èthĩ cuõ rò a myáhtye lõplĩ phú a héone pẽ èthĩnuô tahe. ³³ Bí èthĩ ilyě tathíphú plye akhẽnuô, anẽbyacè tahe hé èthĩ, “Thĩ cuõilyě tuõ tathíphúplye metě?”

³⁴ Rò èthĩ hèsũ, “Byacè lo è.”

³⁵ Rò èthĩ cwikanĩ tathíphú yènuô dõ Jesũ a o. Htuõrò èthĩ idèhtya lahyǎ acałkõ dõ tathĩ nyǎkhu rò a nõhtyasidyǎ Jesũ. ³⁶ Bí Jesũ sidyǎ tathíphú rò a htecuõ akhẽnuô, kayǎ tahe dẽtǎ ré lahyǎ acałkõ tahe dõ klyáděkũ.

³⁷ Bí a hyǎphũhó ná vĩ Jerusalem, bí klyǎ o dõ Oliva sokhu rò a talwõtǎ nuõhó dõ vĩkũ

yě akhěnuô, lõ a khõpacě dõ a krwõ lõ lů nuôtõmu cáhtya èhtõhtuthě kékõhtya lõ Cómarya, meťehérò èthĩ yõ myáhtye lõ tẹ̀přetẹ̀přya tahe akhu-akhyě, a èhtõ lahyã phúnuô. ³⁸ Èthĩ htuthěhtya,

“Cómarya ki sõridũ khwí dõ a hyã ná Byacè amwĩ yětõprẹ ní!”^{*}

Tẹ̀přetẹ̀dwõ ki o kuõdũ dõ mókhu rò tẹ̀taryědu taryěhtũ ki o kuõdũ ná Cómarya dõ a o dõ mókhu akhălẹ htyalõlõ yětõprẹ ní!”

³⁹ Htuõrò Pharisěophú o dõ kayã bémũ aklě nuõtahe hé Jesũ, “Thará, nõothuõkyã nẹ khõpacě yětahenuô, nõehtõ pã tã lahyã èthĩ tãmẹ.”

⁴⁰ Rò Jesũ hésũ èthĩ, “Vã hé thĩ, èthĩ ki othuõtakrúkyã hénuõma, lõ tahe ki èhtõhtya kuõke pã.”

Vĩ Jerusalem Akhu-akhyěrò Jesũ Mèthěhtyětã

⁴¹ Bí a hyãphũhõ ná vĩ Jerusalem rò a myáhtye vĩyě akhěnuô, a mèthěhtyětã. ⁴² Rò a hé,

“Yětõnyě, nẹ ki thěgně bye ná ỹ phyéhyã pẹ nẹ tẹ̀přetẹ̀dwõ hénuõma aryá nyacó, manárò khõnyáyě nẹ myáhtye cyã kuõũ to. ⁴³ Tõnyěnyě pãnuô, shuõkhě ki hyãtuõ dõ přethěhte nẹ tahe ki hyã byáhtya bítava lõ nẹ ná vĩũ htyalõ pã, rò èthĩ ki bõtãtũ tavabí lõ nẹklyá pwõ- tõbõ cõ pã.

⁴⁴ Htuõpãrò èthĩ ki mepyékyã lõ nẹ ná lõ- kayã o dõ nẹ vĩkũ nuõtahe pã. Bí lõtõmě pré nuô a

^{*} **19:38** 19:38 Li Htuthěhtya 118:26

ki oícũ ma pã có lũ to pã, meṭěherò Cómarya ki hyã meḷwóhteka nè agněnuô, nè dyathudyathé lũ tẹshuótẹkhě to akhu-akhyě, a ki meḥtwöhtya phúnuô pã.”

Jesũ Cuõnuõ Dõ Tẹlũtyã Hõkũ

(Matteo 21:12-17, Marko 11:15-19, Giovanni 2:13-22)

⁴⁵ Htuõrò Jesũ cuõnuõ dõ tẹlũtyã hõkũ rò a cuõnuõ vẹhtekyã kayã ipri-isětẹ bínuô tahe. ⁴⁶ Rò a hé èthĩ, “Cómarya alǎangó hé, ‘Vãhi ma ù ki é è ná tẹcóbě ahi,’[☆] manárò thĩ cuõnõ htwöhtya lõhó è ná ‘Prẹhuôehí léowóo akhálé hõ.’ ”

⁴⁷ Jesũ ithyóithyatã ù dõ tẹlũtyã hõkũ pwõ-tõnyě có. Bwídukhu tahe, prẹithyó tẹthyótẹthya athará tahe, ná prẹ htwõ kayã bémũ a khuk-lókhuklyã tahe thézũ pũmẹthyě lũ. ⁴⁸ Manárò èthĩ tóbè mẹ lũ phútěnuô, a thěgně lahyã aklyáaklõ to, meṭěherò kayã bémũ tahenuô a nídãthyěnídão có lũ tẹhébè, rò a plwõ latũ pã có lũ to.

20

Ů Sudyã Jesũ A Taryěshyosõ Ari-akyã

(Matteo 21:23-27, Marko 11:27-33)

¹ Tõnyěkhě, Jesũ o dõ tẹlũtyã hõkũ rò a ithyóithyatã kayã éprẹ, rò a hėsodõnyã pẹ ù ná tẹthėkrũmila. Rò bínuôkhě, prẹlũtyã khuklõ tahe

[☆] **19:46** 19:46 Isaia 56:7

ná prèithyò tèthyótèthya athará tahe, ná Judaphú aplóamụ khuklòkhuklyă tahe hyă dố lữ. ² Rò a hé lữ, “Hésoluố pẹ myá pẹ, nẹ mẹtè yètahe nuôma nẹ cuốme ná ụpẹ a taryëshyosố pẹ? Ừpẹ nỏme nẹ pẹ?”

³ Rò Jesũ hếsũ èthĩ, “Ki héphúnuôrò, vă sudyă kuố thĩ ngố tồmũ, rò héluố pẹ kuố vă. ⁴ Giovanni Baptista plwố pẹ ừ htyề yềnuôma Cómarya dyé lữ taryëshyosố ể? Mặtorò prèlukayă dyé lữ ể?”

⁵ Èthĩ dôn्या nỉdyé khyềlữ, “Pẹ tồ hếsũ è phútề? Pẹ ki hé, ‘Cómarya dyé lữ’ kihérò, a klyá sudyă nyă hó pẹ, ‘Kihéphúnuôrò thĩ zừe lữ to mẹtề?’ A klyá hé nyă hó. ⁶ Mặtorò, ‘Prèlukayă dyé lữ,’ pẹ ki hé rò lỏ- kayă bémụ báyề tahe yố zừe ná Giovanni ma prềpồ tồprề akhu-akhyề, èthĩ ki táthyề pẹ ná lỏ pă.”

⁷ Phúnuôrò èthĩ hếsũ, “Ừpẹ dyé Giovanni taryëshyosố dố a ki plwố pẹ ừ htyề yềnuô, pẹ thềgnềto.”

⁸ Rò Jesũ hếsũ èthĩ, “Kihéphúnuôrò vă mẹtề yètahe ná ụpẹ taryëshyosố pẹ nuô vă hếsoluố pẹ thĩ toto.”

Hé Khákho Pẹ Ná Prềkhyă Thòbithềphề Tahe Ari-akyă

(Matteo 21:33-46, Marko 12:1-12)

⁹ Rò Jesũ hếsoluố pẹ kayă éprề ná ngốkhákho tồmũ rò a hé, “Bètôphuố kayă o tồprề, rò aprề dố a isóiplữ nỉdyé ná thòbithềmố tahenuô a o tồlề

rò a plwõkhyäekyã ná prëkhyäepré tahe. Htuõrò a htecuõ onyëkyã dõ kéaruõ tóké. ¹⁰ Bí thòbìthè mĩhõ akhënuõ, thyáphú a ki nĩbèkuõ thòbìthè dõ a tókò nĩbèkuõ nuõtaherò thòbìthèphè byacè yě a nõhyäkuõ a prëmetèphú tõtprè dõ prëkhyäepré nuõtaha a o. Manárò prëkhyäepré yětahenuõ, a mũsúpòsũhtuõ lũlulé yětõtprè rò a plwõka kazuõklíkyã pré lũ pré. ¹¹ Phúnuõ akhu-akhyě, a nõhyã tapleke alulé dõ aruõ tõtprè tadúro prëkhyäepré yětaha mũsũ khyěpõ lũ, a mętarëkyã htuõ lũ rò a plwõka kazuõklí kuõpõkhyě lũlũ. ¹² Htuõrò a plwõhyã põ alulé thuõpřè tõtprè, rò prëkhyäe thòbìthèphè yětahenuõ, a mũtapõlõthõ, mũcumũhtyãsũ lõ lũ rò vëhtekyã lũ dõ prëklõ.

¹³ “Rò thòbìthèphè byacè hé, ‘Vã tõbè mę phútě? Vã ki nõhyã ná vã phúprëkhũ dõ vã mõ nĩdyélõ lũ yětõtprè ma èthĩ ki dyaduzũnyã klõ lũ pã kõle,’ a hé phúnuõ.

¹⁴ “Manárò bí prëkhyäepré yětaha myáhtye lũ phúprëkhũ hyã akhënuõ, èthĩ hé nĩdyé khyělũ, ‘Yětõtprè ma prébyacè aphúkhũ dõ a tõ nĩbè phúcětazě nuõtõtprè hó. Cuõ! Cuõmęthyëkyã lũ pó~! Rò a ucětazě yětaha nuõ a ki htwõ lõ pětè pã!’ ¹⁵ Phúnuõ akhu-akhyě, èthĩ cwitarũ htekyã lũ dõ prëklõ rò męthyëkyã lũ.

“Ki męphúnuõrò prébyacè ki mę prëkhyäepré yětaha phútě pã? ¹⁶ A ki hyã męthyëkyã lõ~ kayã

nuôtahe rò a ki plwökyäe tapleke thòbithèphè yènuô ná kayä dö aruô tahe pä.”

Bí kayä éprè nìhuö tètèbéyè akhènuô, èthì hé lahyä, “Pè thézù nõhtwöhtya è phúnuô to!”

¹⁷ Jesù myácuötö èthì rò a sudyä èthì, “Ki-héphúnuô rò lisäsè héone vārivākyä, ‘Kayä mehtya hi rò lõ dö èthì vīkyä lū nuôtômènuô, a htwöhtya lõ dö a tahtwóma lõ có hitômè có,’[☆] a hé phúyè rò angólasá ma ítě?” A sudyä ũ phúnuô.

¹⁸ “Lõ- kayä dö a latä dö lõ nuôtômè alo tahenuô, akrwí ki laké pré pä, manárò lõ nuôtômè ki latä dö èthì alo pä nuô, akrwíakrwó ki mú kaprì lõ có pä.”

¹⁹ Prèithyó tètthyótèthya athará tahe ná bwí-dukhu tahe thègnè ná Jesù hékho èthì khukhyè tô-phuötüö a thézù pú có hó Jesù bínuô hó. Manárò èthì théisè kayä bémü nuôtahe alé.

*Ũ Sudyä Jesù Ná Tökò Dyé Romakhwí Amo-arä Ě? Ma To Ě?
(Matteo 22:15-22, Marko 12:13-17)*

²⁰ Phúnuô akhu-akhyè, thyáphú èthì ki púnì Jesù tètèbéthungó tahe, htuôto thyáphú èthì ki púthũcuökyä lū dö Romakhwí dö a o ná a taryëshyosò ná a tètprètèprya yètòprè a takhukũ agnènuô, èthì opómyá shuökhè tătötäbè rò a nõcuö prèhtúmyá tahe ki cyémekho ané phú

[☆] **20:17** 20:17 Li Htuthéhtya 118:22

kayăcócú tahenuô rò èthĩ ki sudyă kho lahyă Jesŭ ngó tahe. ²¹ Kayă prèhtúmyá yětahe sudyă Jesŭ, “Thará~, pè thégne ná nè tètéhébèhésŭ tahe ná nè tètithyóithya tahe nuôma acóate, htuôto nè myádumyápatí kuôŭ to. Nè ithyóithya ũ phú ató ná Cómarya aklyáaklô a tèmátècô nuôtahe pré. ²² Phúnuôro heso pemyá pè, ma pè tóbè dyé Romakhwí amo-ară ě? Ma to ě?”

²³ Manáro Jesŭ yô thégne ná èthĩ pŭpŭ lŭ tètéhèbèthú akhu-akhyě, a hêsú èthĩ, ²⁴ “Dyéluô pé myá vă thírŭzye tóbè. Dó rŭzyelo yěnuôma ũpě khuklózăzô ná ũpě mwĭ opě?” ²⁵ Rò èthĩ hêsú lŭ, “Roma Khwí Caesare azăzô ná amwĭ o.”

Rò a hêsú èthĩ, “Ki mephúnuôro, Khwídu Caesare atè hérò dyé ná khwídu nuô, Cómarya atè kihérò dyé ná Cómarya nuô.”

²⁶ Rò èthĩ pŭnĭ lŭ tètéhèbèthú dŭ ũ éprè anyěhyă tŏmŭ~ to. Jesŭ hêsú èthĩ phúyě akhu-akhyě a htetapa lŭplĭ có èthĩ rò a o thuôkrúkyă lŭ pré.

*Ŭ Sudyă Jesŭ Ná Tètethyě Ihtòkăkhyě Ari-akyă
(Matteo 22:23-33, Marko 12:18-27)*

²⁷ Saducěophú dŭ a zŭe ná kayăthyě ihtòhtwŭprè kăkhyě to nuôtahe hyă dŭ Jesŭ o rò hyă sudyă lŭ ngó tŏmŭ, ²⁸ “Tharádu~, Mosè răkyă tètethyótèthya tŏmŭ dŭ pègne rò a hé, kayă tŏprèprè ki thyěkyă amělé, rò aphú ki okyă tŏprè~ to henuô, thyáphú aklwĭalyă ki okyă nuôro, a puŭprèkhŭ bè phyédwó akhĩ

okyäyě, a hé phúnuô. ☆ 29 Khönyárò puõ ná vyá prèkhũ o thuõthyótòprè. A vyáprèlõ tòprè phyé amě rò dõkhyěnuô a thyěkyä amě khälé, rò aphú okyä tòprè~ to akhu-akhyě apuõ dõkhyě tòprè bèphyédwó akhĩ okyä yětòprè. 30 Rò a puõprèkhũ nyèprètòprè phyédwó khyěthyá akhĩyě. 31 Htuõrò a puõprèkhũ thuõprètòprè tuõdõ thuõthyótòprè yěnuô thyěkyä thyákuõ phúnuô, rò aphú okyä lahyä tòprè~ to. 32 Dõkhyě rò prèmò yětòprè thyěkyä kuõ. 33 Phúnuòrò shyé~ thyěihtòkakhỹě amõnyě pã tõnyěnuô, prèmò yětòprè ki htwõ bitě tòprè amě pãpě? Metěhèrò èthĩ puõnávyá thuõthyótòprè nĩcũlõ lũ prèmò yětòprè nuõ~.”

34 Jesũ hésũ èthĩ, “Yětòhtũnuô, ù phyéphú-phyémě lahyä vã. 35 Manárò kayã dõ Cómarya dyahó èthĩ ná a kò hó dõ a ki thyě ihtòkakhỹě shyé~ nopã tõtũ pã tahenuô, tèphyéphúphyémě opã to hó. 36 Èthĩ ki thyá ná tanémòkhuphú nuõtahe pã rò a thyě cyá pã to. Èthĩ ihtò kakhỹě dõ tèthyě pã akhu-akhyě, èthĩ ma Cómarya a phúmòphúkhũ tahe hó. 37 Rò Mosè khyá lálálĩlĩ có athé ná kayã dõ a thyě htuõhó tahenuô, a ki ihtò htwõprè kakhỹě pã, metěhèrò Abraham ná Isaac ná Jacob yětahenuô, a thyěhtuõ nyělãhó tadúrò lisäsěkũ hé o tõtõ ná bí mikyãhtya cãcuõ tôcuõ akhěnuô, Mosè é Byacè yěnuô, ‘Abraham a

☆ 20:28 20:28 Li Dõnyã 25:5

Cómarya, Isaac a Cómarya, ná Jacob a Cómarya, ✧
phúnuô. ³⁸ Kayă pwõ~ tôprè ohtwõprè tacúprè
lõ dĩ Cómarya a mètènyě akhu-akhyě, è ma
kayăthyě tahe a Cómarya máto, kayă htwõprè
tahe a Cómarya.”

³⁹ Prèithyó tètthýótètthya athára tahe hé pọ è,
“Thára~ nẹ hész cyă nyacó có.” ⁴⁰ Rò èthĩ sudyă
plehyă bú pã lữ tôcô~ to.

Ũ Sudyă Krístu Ari-akyă

(Matteo 22:41-46, Marko 12:35-37)

⁴¹ Jesũ sudyă èthĩ, “Ũ cuố hétuố ná Krístu
ma Davi akłwĩalyă ma phútě? ⁴² Mẹtèhéro bí
Li Htuthétthya akũnuô, Davi anẹbyacè nĩdũ cuố
rătuố,

‘Byacè hé vă Byacè, “Onyăo dĩ vă takhu cóhtwó
yětôkyě,* ⁴³ onyăo tadũ tuố dĩ vă mẹpékýă
lõlătakli lõ hó kayă dĩ a thétte nẹ nuôtahe
pání~. Vă ki nõhtwõ kayă dĩ a thétte nẹ
nuôtahe thyáná nẹ khăduô lézĩ dĩ nẹ onyăo
rò nẹ zĩtă nĩdyé yěnuô pã.”’ ✧

⁴⁴ “Khwĩ Davi é Krístu ná ‘Byacè’ akhu-akhyě, a
cuố htwõ cyă Khwĩ Davi aphúkhũ phútě?”

Jesũ Hé Ũ Ná Rõnĩ Lahyă Prèithyó Tètthýótètthya Athára Tahe

*(Matteo 23:1-36, Marko 12:38-40, Luka 11:37-
54)*

✧ **20:37** 20:37 Li Htekă 3:6 * **20:42** 20:42 Onyăo dĩ takhu
cóhtwó tôkyě angólasă ma kayă dĩ ù bezũnyă è rò a o ná a
taryëshyosó tôprè. ✧ **20:43** 20:43 Li Htuthétthya 110:1

45 Bí kayă éprè níďă Jesŭ a tềhébè akhěnuô, a hé a khỏpacế tahe, 46 “Ròní lahyă thỉnế ná prềithyó tềthyótềthya athára nuôtahe ní. Èthỉ nuôtahema a thềzủ thyá lahyă ẵcwọ karỏtử rò a cuỏkẵcuỏhyă đố klékủ rò a thềzủ nỏ hếbềcếhếbềnyạ sủ ừ ná anế. Đố tềcỏbếhỏkủ nuôbềbề, đố pwềkủ nuôbềbề, èthỉ thềzủ onyảo lahyă khắlế đố ừ dyaduzủnyánỉ è nuôtahe prề. 47 Èthỉ cuỏlahỏe lahyaỏ lỏ prềmòokryá tề pwỏ-tỏcỏ. Thyáphủ ừ ki tanềnỉ èthỉ ná èthỉ ma kayăsắsế tahe có nuôrò, èthỉ kwícỏbếhtử pề ừ. Kayă phủnuô tahenuô, tềciryạ ki bề cyế lỏklỏ có ná ừruô tahe pắ.”

21

Prềmòokryá A Tềmềlủ (Marko 12:41-44)

1 Bí Jesŭ myáhtya akhế, a myáhtye kayă-duzạ tahe hyă sunuỏ lahyă a tềmềlủ tahe đố lếbe-ỏplỏ rửtỏkủ đố tềlủhỏdu akủ. 2 Htuỏrò a myáhtye prềmòokryá sỏphásỏryạ tỏprề hyă sunuỏ kuỏ rử talỉ nyềmyế. 3 Rò Jesŭ hé, “Vả hếcỏcỏ- thỉ, prềmòokryá nuôtỏprề sunuỏ éklỏlỏ có ná ừruô tahehỏ. 4 Mềtềhềrò lỏ- a hyăsunuỏ rử nuôtahema, a tềolỏobắ sủlủ rò a hyăsunuỏ prề lahyă atề o kyăsỏkyắse kyă nuôtahe prề. Manárò prềmòokryá yềtỏprềnuô a sỏphásỏryạ

nyacó tadúro a hyásunuõ lólátakli có lõ- tẹ dõ a o ná lữ yěnuô có.”

Jesũ Héná Tẹlũhõdu Ki Tặprọ Pả Ari-akyã
(*Matteo 24:1-2, Marko 13:1-2*)

⁵ Jesũ a khõpacẹ aklẹ tahehenuô, a hébèdõnyã nídyé khyělũ ná tẹlũhõdu dõ ỹ taritaryã twọ ẹ ná lõ nguduprìdu tahe ná tặtẹ dõ ỹ lữhtya ná Cómarya nuõtahe akhu-akhyẽ atwọ nyacó- èthĩ dõnyã nídyé lữ phúnuô tadúro Jesũ hé èthĩ, ⁶ “Lõ- tẹ dõ thĩ myáhtye khõnyáyẽ tahenuô, ỹ ki hyãdò tặprọkyã lõ ẹ pả. Lọ yẻtahenuô a oícũ pả có lữ tòmẽ- to pãnuô, shuõkhẽ ki hyãtuộ tởnyẽ pả.”

Tẹpyátèsẽ Ná Tẹmẹcyẹmẹcũ
(*Matteo 24:3-14, Marko 13:3-13*)

⁷ Èthĩ sudyã, “Thára, tẹ yẻtahenuô a ki htwõhtya bíkhẻtẹ pả? Shuõkhẽ kírẹ hyãtuộhỏ pả nuô tẹprọtẹprya amáadyã tởcỏcỏ ki oluõhtyarẹ pả ẻ?”

⁸ Jesũ hẻsũ èthĩ, “Thyáphủ ỹ ki ilolahỏ cuõnỉ tả thĩ tằmenuô, orọoryẻ lahyã thỉnẻ ní-. Kayã dõ a ki hyã dákwo lahỏ lahyã anẻ ná vằmwị pãnuô a o ẻlả pả, rò a ki dákwo lahỏ lya nídyẻ lahyã anẻ, ‘Vả ma Krístu hỏ,’ rò ‘Shuõkhẻ phũtuộ hỏ,’ phúnuô pả tadúro krwỏkuỏ tả lahyã èthĩ akhyẻ tằmẻ ní-. ⁹ Bí thĩ nỉhuỏ tẻsátẹpả ná tẻtarủtapyã ohtya akhẻnuô, khyẻthukhyẻthẻ tả lahyã tằmẻ ní-. Mẻtẻhẻrỏ lõ- tẹ yẻtahenuô, a bẻ ohtwõhtya lỏrẻklỏ nyảpả tadúro hekhu tadủ hyãtuộ có hỏnuô mảhító.”

10 Jesů hé plehyă pŏ, “Myěcô tôcô ná tôcô ki thêhtethěhă lŭ pă. Htyěkê tôkê ná tôkê kisăkipă lŭ pă. 11 Tanéhtôđi ki ohtyahtŏohtyalyă lŏplŏ đŏ hekhuyě tôpho htuŏ tôpho pă. Kévŭkêkŏ ná têsěkéră tahe ki ohtyahtŏohtyalyă éłă đŏ khălê épho pă. Têtaròthé théisě tahe ná tẹamáadyă đŏ a tẹprŏtẹprya nyacó tahe ki oluŏhtya đŏ mólě pă.

12 “Manárò bí tẹyětahe htwŏhtya tyahíto akhěnuô, đŏ vămwi akhu-akhyerò ũ ki pŭ thŭ ũ ki męcymęcŭ thŭ pă, ũ ki thŭcuŏ thŭ đŏ tẹcóběhŏkŭ pă rò ũ ki cirya thŭ pă, ũ ki đótă thŭ đŏ htŏkŭ pă. Htuŏrò ũ ki thŭcuŏ thŭ đŏ khwí ná cŏphya tahe a mètĥenyě pă. 13 Yěma mậhŏ thŭ ki nŭbè tẹshuŏtẹkhě đŏ thŭ ki hėsodŏnyănŭ pẹ ũ ná vărivăkyă nuô hó. 14 Dyakŭdyakyă one rẹ tă thŭ thේplò ná thŭ ki hėbēsŭplé nŭdyé thŭnė phŭtėphŭtė pă nuô tămé ní. 15 Mẹtĥérò, tẹhėbēcŭyăhėbėdè ná tẹthítẹphé đŏ kayă thේhte thŭtahe ki hé kăkhyēsŭ cyă pă cŏ thŭ tŏprè to tahenuô, vă ki dyédŭ thŭ pă. 16 Thŭ puŏvyă, muŏphě, klwŭlyă, khŏthyŏ tahe ki isěthyě nŭdyédŭ thŭmwŭ pă. Èthŭ ki mĥthyě thŭtahe pă. 17 Đŏ văkhuvăkhyě rò kayă pwŏ tŏprè ki thේhte lŏ thŭ pă. 18 Manárò bí thŭ khuluŏ tôbŏ pré pănuô, a sŭmėkyă pẹ to. 19 Oklŏsŏma lahyă rò thŭ ki mĥwŏhtekă nŭdyédŭ thŭnė pă.

Jesů Héná Ũ Ki Mẹtăprŏkyă Vŭ Jerusalem Pă

*Ari-akyã**(Matteo 24:15-21, Marko 13:14-19)*

²⁰ “Shyé~ thĩ myáhtyehó ná klyě tahe hyãbò-tava hó vj Jerusalem pã akhěnuô, thĩ bè thégně ná nyětyato pã ma, ũ ki mępyékyã è hó pã. ²¹ Bínuôakhě, kayã o dõ Judakékũ tahe bè hteklyacuõ o dõ sokhu pã. Kayã o dõ vjdu-vjhtũkũ tahenuô, a bè htecuõkyã pã, rò kayã o dõ vjũkũ to tahenuô cuõkanuõ tá dõ vjũkũ tãmé ní. ²² Metěherò, phú lisăsě rãone tęciryã amõnyěmõthě yětahe ari-akyã ki lõhtyabãhtya pã agně pré. ²³ Mõnyěmõthě bínuôkhě pã ma, prèmò dõ a o ná ahóathě tahe ná muõ dõ a o ná phúpatí dõ a õnú pã lũ tahenuô, ũ ki thézò nidyé nyacó èthĩ pã. Tęcýětęcũ ki hyã bè htyěké yětóké pã rò Cómarya a tęciryã ki tãbè dõ kayã yětõmu akhu pã. ²⁴ Ũ ki męthyě èthĩ tahehe ná né pã, rò tahehenuô, ũ ki pũcwicuõkyã èthĩ dõ kępwõtóké dõ hekhu yěnuô pã. Judaphú mato tahe ki męcyěmecũ pęepęõ vj Jerusalemphú tahe pã, rò a ki põ tuõdõ èthĩ Judaphú mato tahe ashuõakhě lõhtyabãhtya hó tõphuõ pã.

*Pręlukayã Aphũkhũ Ki Hyã Khyěthyã Ari-akyã
(Matteo 24:29-31, Marko 13:24-27)*

²⁵ “Tëmátedyã khókhye tahe ki oluõhtyaluõ dõ tamõkũ, lěkũ, sè thĩtahe akũ pã. Dõ hekhu yěnuô, htyě dõ htyědutava akũ tahe yõ háhó prã tawótathũ shyonyacó akhu-akhyě, htyěké pwõtõba ki

taròthé théisě lỏ rò a ki htetapa lỏplỉ có èthỉ pǎ. ²⁶ Tẹyẹtahe ki htwỏhtya lỏ có hekhu tỏbalỏ pǎ, htuỏto Cỏmarya ki mẹkazikazuỏ lỏlỏ~ mỏlẻ a tẹprỏtẹprya nuỏtahe pǎ akhu-akhyẻ kayǎ tahe ki taròthé théisě lỏplỉ có pǎ. ²⁷ Htuỏrò èthỉ ki myáhtye lahyǎ prẻlukayǎ aphủkhủ mǎhỏ vǎyẻ ki hyǎlyǎ đố óluỏklẻ pǎ, rò vǎ ki olỏbǎ có ná vǎ tẹprỏtẹprya ná vǎ tẹtaryẻdu taryẻhtủ đố ashyo-asỏ yẻnuỏtahe pǎ.✧ ²⁸ Shyẻ~ tẹyẹtahe cáhtya mẻhỏ akhẻpǎnuỏ, ihtỏ lahyǎ rò cỏhtya lahyǎ thỉ khukỏ, mẻtẻhẻrỏ, nyẻtyato pǎma Cỏmarya ki mẻlwỏhtekǎ hó thỉ pǎ hó.”

*Phyẻnỉ Tẻithyỏ Đố Kadwỉmỏ Tỏmỏ A O
(Matteo 24:32-35, Marko 13:28-31)*

²⁹ Jesủ hékhákhỏ pẻ èthỉ, “Tanẻmyǎ lahyǎ kadwỉmỏ tỏmỏ ná thỏmỏ ítẻtẻ~ bẻbẻ nuỏ. ³⁰ Thỉ myáhtye ná alẻ đả dyácẻhtyahỏ hénuỏ, thỉ thẻgnẻ ná kẻkủkhẻ phủhyǎ hó. ³¹ Phủnuỏhỏ bí thỉ myáhtyẻhỏ tẻyẻ tahe htwỏhtyahỏ akhẻpǎnuỏ, thẻgnẻ lahyǎ ná Cỏmarya kỏrẻ hyǎ pỏhtyẻpỏkẻ phủhtya hỏ nỉ~.

³² “Vǎ héluỏcỏcỏ~ có thỉ, lỏ~ kayǎ đố a ohtwỏprẻ khỏnyǎyẻtỏhtủ tahe thyẻlỏ tyahỏto nuỏ, tẻyẻtahe ki htwỏhtya lỏ pǎ. ³³ Mỏkhu ná hekhu ki sỉmẻkyǎ pǎ tadủrỏ vǎlǎvǎngỏ yẻtahenuỏ a sỉmẻkyǎ pẻ takhyǎ~ to.

✧ 21:27 21:27 Daniele 7:13

Pẹ̀ Bè Thǎklyǎ

³⁴ “Ròní lahyǎ thíné ní. Bí thǎ emùòmù akhě thǎ mēbòmēbye tẹ nuôtahe bèbè, thǎ kúkyǎ lahyǎ ná thǎ tẹhtwǒprẹ dǒ hekhuyě tǒhtǔ tahenuô bèbè, mēlǒkyǎdě tǎ thǎ tẹshuǒtèkhě ná nuôtahe tǎmẹ ní. Pǎma prẹlukayǎ aphúkhǔ mǎhó vǎyě ki hyǎtuǒkhyé dǒ thǎ o bí thǎ tanetuǒ to nuôtónyě nuôtòthě pǎ. ³⁵ Mẹtèhérò tẹcyětècù ashuǒakhěnuô athyána itavǐ tǒbanuô pǎ, a ki hyǎpúnǐ lǒlǒ~ kayǎ o dǒ hekhu yětǒba nuôtahe pǎ. ³⁶ Thyáphú thǎ ki siplébé ryáryádèdè kyǎ ná tẹ kírẹ htwǒhtya yétahe pǎ, htuǒto thyáphú thǎ ki ihtò dǒ prẹlukayǎ aphúkhǔ mǎhó vǎyě a mètènyě pǎ nuòrò, thǎklyǎ rò kwícóbě lahyǎ pwǒ~ tǒphuǒ ní~.”

³⁷ Jesù ithyóithya tǎ ù dǒ tẹlǔtyǎ hǒkǔ pwǒ~ tǒnyě cǒ. Rò bí mǒhélyǎ ashuǒakhěnuô, a cuǒhtya dǒ so dǒ ù é ná Oliva so yěnuôtómě alo, rò a o bínuô tuǒdǒ mǒlǐ cǒ. ³⁸ Kayǎ tahe théhyǎ níđǎ lahyǎ a tẹhésodónyǎ tahe rò a hyǎ romú lǒplǐ dǒ tẹlǔtyǎ hǒkǔ.

22

Judaphú Khuklǒkhuklyǎ Tahe Tanẹ Pǔ Lahyǎ Jesù

(Matteo 26:1-5,14,16, Marko 14:1-2, 14:10-11, Giovanni 11:45-53)

1 Pwëekhómũ sǒdǒ huǒmútapho dǒ ǔ é ná tẹcuǒtalwópwě yěnuô, amǒnyěmǒthě hyǎphû hó.
 2 Bwídukhu tahe ná prèithyó tẹthyótẹthya athára tahe théisě kayǎ bémụ alẹ akhu-akhyě, a myápụ klyá tǒbǒbǒ dǒ a ki mẹthyěhuôkyǎ Jesũ.

Juda Ólyạ Dǒ A Ki Isěkyǎ Jesũ

3 Htuǒrò Juda dǒ ǔ épọ lǔmwị ná Iscariot yětǒprènuô, khĩnéricyǎ khukló hyǎnuǒ dǒ lǔ thẹ-plòkũ. È ma a otǒkuǒ dǒ Byacè Jesũ a khǒpacẹ shyéthényẹ aklě tǒprèhó. 4 Phúnuô akhu-akhyě, Juda cuǒodônyǎ ná bwídukhu tahe ná kayǎ opọ tẹlǔhǒdu khukló tahe. Rò a cuǒokúdônyǎ nị èthĩ ná a ki isětǎkyǎ Jesũ phútě pǎnuô ari-akyǎ. 5 Èthĩ thẹkrũthélǒ ólyasũ Juda ná a ki dyé lǔ rǔ pǎ. 6 Juda cǔsũ èthĩ. Htuǒrò thyáphú ǔ ki thẹgně tǎ tǒprè tǎmẹ nuô, a cáhtya myápụ shuǒkhětǒ shuǒkhěbè dǒ a ki isětǎkyǎnị Jesũ.

Tẹtaritaryǎ Tẹcuǒtalwópwě Lẹlélǒ

(Matteo 26:17-25, Marko 14:12-21, Giovanni 13:21-30)

7 Mǒnyěmǒthě bẹhó dǒ pwëekhómũ sǒdǒ huǒmútapho hyǎtuǒhó rò Judaphú tahe mẹthyě lahyǎ thímíphú dǒ kiekiǒ ná tẹcuǒtalwópwě agně. 8 Jesũ nǒ Petru ná Giovanni rò a mecuǒnị èthĩ ngó, “Cuǒ taritaryǎ one lahyǎ pẹ lẹlélǒ tẹcuǒtalwópwě sẹsǎsě mǒhé yěnuô ní~.”

⁹ Èthĩ sudyã lũ, “Nè thézũ nõtaritaryã tõ pè bítè tòphotè?”

¹⁰ Jesũ hé èthĩ, “Nĩdã lahyã, bí thĩ cuõnuõtuõhó dõ vĩaũ akhẽpãnuõ, thĩ ki myáhtyesũ ná kayãphẽ hyãdyã cõkahtyẽ ná thõví tòprẽ pã. Rò krwõka nuõkuõ có lũ dõ a kanuõ nĩdyẽ hitõmẽ akũnuõ ní. ¹¹ Rò sudyã hibyacenuõ, “Thará sudyã nè, hidøkũ dõ sĩprẽ agnẽ dõ vã ná vã khõpacẽ tahe ki e tẽcuõtalwópwẽ agnẽ yẽnuõma a o tõbítè?” Sudyã lũ phúnuõ ní. ¹² Htuõpãrò a ki zũluõ thĩ hidøkũ khãlẽlyã dõ akhu nuõtõtõ dõ a olõobã có ná tãmuõtãtè dõ pè lo nuõtahe có pã. Rò okyã lahyã bínuõ rò taritaryã pè lahyã pè sèsesõ bínuõ ní.”

¹³ Èthĩ htecuõ rò èthĩ cuõmyáhtye málakõ có phú Jesũ héone èthĩ nuõ có. Rò èthĩ cuõ taritaryã ní lahyã tẽcuõtalwópwẽ sèsesã sè mõihe agnẽ bínuõ.

Byacè A Tẽõsã sè Mõihe

(Matteo 26:26-30, Marko 14:22-26, Corinthia arẽlõ tõiã 11:23-25)

¹⁴ Bí shuõkhẽ hyãtuõhó dõ tõiè eõ hó tẽcuõtalwópwẽ akhẽnuõ, Byacè Jesũ ná prẽdõnyãphú tahe cuõ onyãõ tava rõiõ lũ dõ lèedĩrẽ akhãshyẽ. ¹⁵ Rò a hé èthĩ, “Bí vã khyábè tyahĩ tẽcyõtècũ hito akhẽnuõ, vã thézũ etõõtõkuõ nyacó tẽcuõtalwópwẽ yètõphuõnuõ ná thĩ kanõ to. ¹⁶ Mètèhèrò, vã hé thĩ, Cõmarya ki hyãihtakã plũtuõlõ hí akayã to rò a hyã htwõkhwĩ rò põnĩhĩ èthĩ tonuõ, vã

enókuõ pã tètucõtálwópwě sèesèõ yěnuô ná thĩ to hó.”

17 Jesũ phyéhtya bẽ rò a hébwíhétaryěhtya Cómarya htuõrò a hé, “Phyémmõ bẽyě rò zútãõ pẽ lũ. 18 Mẹtéhérò vã hé thĩ, cáhtya khõnyáyě tãplehyã tuõđõ Cómarya ki hyã põhtyěpókẽ pã tõphuõnuô, vã õnó kuõpã thõbĩthěhtyě yě tohõ.”

19 Htuõrò Jesũ phyé khõmũ rò a hébwíhétaryěhtya Cómarya. Htuõrò a ibikyě khõmũ rò a dyétã ná èthĩ. Rò a hé èthĩ, “Yěma vã nẹklõ đõ vã dyélyakyã đõ thĩgně nuõhõ. E lahyã yě đõ tètéhěhtya vã akũ ní-.”

20 Bí a ehtuõhõ mõhèsèe akhěnuô, a phyéhtyake bẽyě rò a mẹ thyákuõđũ phú a mẹ khõmũnuô rò a hé, “Yěma vãthwi đõ a mẹklõmẹma tẹõlyã athě rò a htwítã đõ thĩgně yěnuô hó. 21 Manárò myá lahyã! Kayã đõ a ki isètãkyã vã yětõprěnuô, a otõkuõ ná vã bí léedĩrẹ khãshyě yěnuô prẹ. 22 Prẹlu aphúkhũ mądũ vãyě a ki thyě phú Cómarya a tètaze-one nuõpã tadúró kayã đõ a ki isètãkyã vã yětõprěnuô, a ki khyábè nyacó tẹcyęcũ pã!” 23 Rò èthĩ sudyã nĩdyé lũ tõprẹ ná tõprẹ rò a hé lahyã, bítě tõprẹ ki isètãkyã è pã ha?

Tẹkrékryá Lũ Ná Tẹhtwõdulõ Ari-akyã

24 A khõpacẹ tahe krékryã nĩdyélũ, đõ pẹklẽ yěnuõma ùpẽ ki htwõdulõ ù pã ha? Phúnuô, 25 rò Jesũ hé èthĩ, “Judaphú mąto tahe a khwícõphya

thĩ tahenuô, a nõe nĩdyé lahyă a taryěshyosô yěnuô dõ htyěphúképhú tahe akhu rò prèpõtaritye tahenuô, a thészũ dõ ù ki é èthĩ, ‘Prè mebwímetyarye htyěphúképhú’ tahe phúnuô. ²⁶ Manárò thĩ yětahema thĩ bèmẹ nĩ kuõũ phúnuôto. Kayă dõ a htwõdulõ ù dõ thĩklẽ tôprèprènuô, a tǒbè htwõ phú kayă dõ a patĩlõ tôprènuô, htuõrò kayă dõ a htwõ khuklõ tôprèprènuô, a tǒbè htwõ phú lulé tôprènuô. ²⁷ Kayă hekhuphú tahe tanẹ ná kayă onyăo esè dõ dĩrẹ khăshyé nuôma a htwõ dulõũ hó, rò prèmetèphú dõ a buôe kayă dõ a onyă esè nuôtahe ma a htwõ kayă dõ a patĩlõũ hó a tanẹ lahyă phúnuô. Manárò, vărò vă o dõ thĩklẽ phú lulé dõ a buôebuõ ù tôprè nuôprè. ²⁸ Bí vă khyábè tẹpyátèsè akhènuô, thĩ okuõhó ná vă pwõ- tôphuõ hó. ²⁹ Phú văphẽ nõpõ vă nuô, vă nõpõ kuõ thĩ pã. ³⁰ Mètèhèrò thyáphú thĩ ki eõ tǒkuõ ná vă dõ vă dĩrẹ khăshyé dõ văhtyěvākékũ pã, htuõto thyáphú thĩ ki onyăo tǒnó kuõdũ ná vă dõ khuklyáhtẽ htyalõ akhu pã rò thĩ ki cirya nĩdũ Israelfhú shyényẹmuõ yěnuô pã.

*Jesũ Héluõone Ná Petru Ki Htébíkyă Lũ Pã Ari-
akyă*

*(Matteo 26:31-35, Marko 14:27-31, Giovanni
13:36-38)*

³¹ “Simonè, Simonè, nĩdă! Khĩnéricyă khuk-
lõ cuõkwĩtadũ nĩ hó Còmarya ná a ki plwõhó
khĩnéricyă khuklõ ki mẹmyá lǒ thĩ pwõprè hó. Rò

a ki memyá thǐ phú prẽmẽ-elyáphú talé sé nǐdyé abuwó nuô pǎ. ³² Manárò, Simonè, thyáphú nè tẽzútẽnýá ki pyékyǎ tǎmẽ nuô, vǎ kwícóbẽ pẽ dĩ nẽgnẽ. Htuõrò bí nè thénelya kǎkhyẽ khyẽthyá hó nẽnẽ pǎnuô, nè tǒbẽ dyéhẽdyérenǐ nè puõvyá tahe pǎ ní~.”

³³ Simonè Petru hésû lǔ, “Byacè, vǎ tǒbẽ cuõ tǒkuõ ná nè dĩ ù lédótǎ kayǎ a htǒkũnuô có bèbè, mǎtorò vǎ tǒbẽ thyẽ tǒkuõ có ná nè bèbè, vǎ otaritaryǎ one hó vǎnẽ hó.”

³⁴ Rò Jesũ hésû lǔ, “Petru, vǎ hé nè, yětôthẽ pǎ, bí shyẽphẽ i-uhtya tyahító akhẽnuô, nè htébíkyǎ vǎ thuõphuwó pǎ.”

Rũhtõ, Pyẽhó Ná Nẽ

³⁵ Htuõrò Jesũ sudyǎ a khõpacẽ tahe, “Dĩ arékhẽ nuô, vǎ nõcuõ thǐ rò vǎ hé thǐ, rũhtõ bèbè, pyẽhó bèbè, mǎtorò khuphá bèbè phyécuõnǐ tǎ lahyǎ tǎmẽ ní~, vǎ hé thǐ phúnuô. Bínuôkhẽ thǐ lonó pǎ nyǎ tǒcôcô ẽ?”

Rò èthǐ hésû, “Pẽ lonó tǒcô~ to.”

³⁶ Rò Jesũ hésû èthǐ, “Manárò khõnyáyẽ, ùpẽ bèbè dĩ arũhtõ mǎtorò, apyẽhó otahenuô tǒ phyécuõnǐ lahyǎ, rò kayǎ dĩ ané oto tahenuô tǒ isẽkyǎ a caklõdu rò iprĩcuõnǐ lahyǎ. ³⁷ Vǎ hé phúyẽ mẽtẽhẽnuõma lisǎsẽ héone vǎrivǎkyǎ yẽnuô, a bè lõhtyabǎhtya pǎ. Lisǎsẽ hé, ‘Ủ dyánuõ

tõkuõ vǎ dõ kayǎcyě kayǎricyǎ tahe aklě,' vǎ hé thǐ yěnuô, a kírě hyǎ lõhtyabǎhtya hõ."✧

³⁸ A khõpacě tahe hé, "Byacě, nẹ myámõ! Nẹ o bíyě nyěbè."

"Bánuô ma anǐ hõ," a hésû phúnuô.

Jesũ Kwĩcòbě Dõ Oliva sokhu
(Matteo 26:36-46, Marko 14:32-42)

³⁹ Jesũ o dõ vǐkũ rò htecuõ dõ Oliva sokhu phú alẹklõ cuõ nǐdyé nuô, rò a khõpacě tahe krwõcuõ tõkuõ ná lǔ. ⁴⁰ Bí a cuõtuõhõ dõ sokhu akhě, a hé èthǐ, "Thyáphú thǐ ki cuõnuõ tõkuõ tǎ dõ tẹilo-ilyá akũ tǎmẹnuô, kwĩcòbě lahyǎ ní~."

⁴¹ Htuõrò a htecuõ taphǎyẹ ná èthǐ bá ù vǐcuõyẹ lõ tòmě nuô, rò a cuõdángũ kwĩcòbě bínuô. ⁴² A kwĩcòbě rò a hé, "Kõ~ Phě Cómarya, nẹ ki théplò tõ hérò, phyé taphǎkyǎ pẹ vǎ tẹcyětẹcũ abẹlõ yětòbè, manárò cù~ dù vǎ théplò a tẹthézũ mǎto, cù~ dù pré nẹ théplò ní~." ⁴³ Tanémókhuphú tǔprẹ hyǎ oluõhtya rò, a hyǎ dyéhědyére lǔ. ⁴⁴ A théplòkũ théplòkyǎ hyǎshyo rò, a lé kwĩcòbě shyolõ pópó. Rò akũthǎ htwítǎ dõ hekhu rò a thyá có ná thwitǎmě nuô có.

⁴⁵ A kwĩcòbě htuõrò a kǎkhyětõ khyěthyá dõ a khõpacě tahe a o. A khõpacě tahe théplòkũkyǎ talwósúlũ akhu-akhyě, Jesũ kamyáhtye ná èthǐ omyění sõtapa lõplǐ có pwõ~ tǔprẹ. ⁴⁶ Jesũ hé

✧ **22:37** 22:37 Isaia 53:12

èthĩ, “Thĩ omyě sõtapa lõ lahyã phútě? Thyáphú thĩ ki cuố latãnuố tả đố tẹilo-ilyá akũ tãmé nuố ihtòkwicóbě lõ mỗ lahyã.”

Ť Pŭ Jesŭ

(*Matteo 26:47-56, Marko 14:43-50, Giovanni 18:3-11*)

⁴⁷ Bí Byacè Jesŭ hébè pãprě akhěnuô, kayã bémũ tòmũ hyãtuố. Juda đố a khốpacě shyéthényě aklě yětôprěnuô, a thũhyã èthĩ đố Jesŭ a o, htuôrò a hyãtỗ Jesŭ rò a hyãnuômũ lũ.

⁴⁸ Manárò Jesŭ hé lũ, “Juda~ yěma nè isětãkyã hó prělukayã aphúkhũ mặhố vã yěnuô ná nè tẹnuômũ yěnuô hó ể?”

⁴⁹ A khốpacě đố a okuố ná lũ tahenuô, a thégñhố ná ũ kírě pŭ hó Jesŭ hó akhu-akhyě, èthĩ sudyã lũ, “Byacè, pẹ tỗbè pặsũ ná pẹ néyě ể?” ⁵⁰ Rò đố èthĩ aklě tỗprěnuô, a pặtũkyã bwídukhulố a prẹmetẹphú tỗprě akhălè tỗkhố.

⁵¹ Manárò Jesŭ hé èthĩ, “Okuố lahyã, mẹpã tãmé hó” htuôrò Jesŭ byáicũ kặkhyě pẹ khyěthyá kayã yětôprẹ a khălèkuố rò a zari pẹ khyěthyá lũ.

⁵² Htuôrò prẹlũtyã khuklố nuôtahe ná kayã opố tẹlũhốdu khuklố nuôtahe ná Judaphú muốprũ-muốprẹ khuklốkhuklyã đố a hyãpũ lũ yětahenuô, Jesŭ hé èthĩ, “Thĩ hyãpũ lahyã vã tỗkuôrò thĩ hyã có ná né ná imũ thĩtahe có rò vã ma kayã cyëricyã đố a cuốpũphezếplé e ụtẹ tỗprẹ nyã ể? ⁵³ Vã okuố ná thĩ đố tẹlũtyã hốkũ nuố pwố~ tỗnyě có

rò thĩ pŭ vǎ toto, manárò bí khñéricyǎ khukló a taryëshyosò pŏtè akhěyě, ashuókhě bėhó đố thĩ bè mẹnǎ hó phúyě hó.”

Petru Htėbíkyǎ Jesŭ

(*Matteo 26:57-58, 26:67-75, Marko 14:53-54, 14:66-72, Giovanni 18:12-18, 18:25-27*)

⁵⁴ Èthĩ pŭ Jesŭ rò écuókyǎ lŭ đố bwídukhuló tŏprè ahikŭ, rò Petru krwŏcuó lŭ kuó lŭ đốkhyě.

⁵⁵ Đố prėlŭtyǎduló yětŏprè ahi vŭklǎmėkŭnuô, ũ súkyǎ o mi bínuô tŏphè, rò Petru hyǎonyǎtǎ tŏkuó ná kayǎ onyǎ iswími bínuô tahe. ⁵⁶ Prėmėtè prėmòphú tŏprè myárėtǎtǎ Petru onyǎo bí miphėshyé nuòrò a hé lŭ, “Yětŏprè ma mǎhó a krwŏkuó Jesŭ akhyě nuôtŏprè vǎ-!”

⁵⁷ Manárò Petru htėsũ lŭ, “Mòmuó! Vǎ thėgnėnó lŭ to.”

⁵⁸ Đốkhyě taplŏphúnuô, prėkhŭ đố aruôtŏprè myáhtyeke è rò a hé lŭ, “Nè ma tŏmumu- tuó prė ná èthĩ kayǎ nuôtahe prė vǎ!”

Manárò Petru hėsũ lŭ, “Khŭphě, vǎ mǎ náto.”

⁵⁹ Htuòrò đốkhyě ashuókhě phŭnyėhó tŏmũ akhėnuô, kayǎ đố aruôtŏprè, hėsŏkadó có, “Kayǎ yětŏprè ma a otŏkuó ná Jesŭ nuôtŏprè hó, vǎ héyě athũ ná taki- to, mėtėhėrò è ma Galileaphú tŏprè prė.”

⁶⁰ Manárò Petru hėsũ lŭ, “Khŭphě-, nè hėkryǎ- ĩtė nuô, vǎ thėgnė to!” Bí a hėbè pǎprė phúyě akhėnuônuô ná shyėphě i-uhtya. ⁶¹ Byacè tarĩ

myácuõ tồđề lữ akhể, a tanehtya tuõbề Byacề Jesũ héonekyã lữ ngỏ, “Yếtôthể pã, bí shyểphề i-uhtya tyahító nuô, nề htébíkyãrề vã thuỗphuỗ pã,” a hé lữ phúnuô. ⁶² Phúnuôrò a htecuỗkyã đố aklỗ rò a cuỗ nguỗthyềnguỗ cồ.

Ủ Pacyếishyế Jesũ Rồ Ủmữũpồ Lữ

⁶³ Kayã đố a opỏmyã Jesũ tahenuô, a hếzồhềlề lữ rồ amữapồ lỏ lữ. ⁶⁴ Èthỉ cồbỉ Jesũ mềthề rồ sudyã lữ, “Maũpề mữ nề pề? Prỏ myámyã!” ⁶⁵ Htuồrò èthỉ pacyếishyế hémũmyãricyã lữ ná ngỏ đố aruồtahe nuô a o ẻlãpã.

Ủ Ếcuỗ Jesũ Đố Judaphủ Htwồdu Tahe A Léoplồ Khãlề Nyềhyã

(Matteo 26:59-66, Marko 14:55-64, Giovanni 18:19-24)

⁶⁶ Bí mỗlỗbữhồ akhểnuô, kayã htwồ Judaphủ aplồamũ a khuklỏkhuklyã tahe, ná bwídukhu, ná prềithyỏ tềthyỏtềthya athárá tahe hyã oplồlỏ lữ tồphotuỗ, rồ èthỉ ẻhyã Jesũ đố kayã htwồdu tahe anyềhyã. ⁶⁷ Rồ èthỉ hé, “Hếso pềmyã pề, nề ma Krítu đố Cỏmarya nwóhtya ẻ đố a ki mềlwóhteka prềlukayã nuồtồprề hỏ ẻ?”

Rồ a hếsủ èthỉ, “Vã ki hé pề thỉ~ ma thỉ zủe nyã ná vã toto. ⁶⁸ Vã ki sudyã thỉ~ ma thỉ hếsủ ná vã toto. ⁶⁹ Maná rồ cáhtya khỗnyãyề tặplehyã pãnuô, prềlukayã aphủkhủ mặhồ vãyề ử ki dyềonyãỏ ẻ

dố tẹtaryědu taryěhtũ a Cómarya takhu cóhtwó nuôtôkyě pã.”✧

⁷⁰ Èthĩ pwõ~ tôprẹ hé, “Ki héphúnuô rò nẹ ma Cómarya aphúkhũ tôprẹ hó nuố?”

Rò a hésũ èthĩ, “Ò, a mắlakố phú thĩ hé nuô hó.”

⁷¹ Rò èthĩ hé lahyă, “Pẹ cuố lo pã prẹkhyáthé phútế? A hé pẹ pẹ yěnuô, pẹ nỉhuố lỏđũhố pwõ~ tôprẹ hó.”

23

*Ủ Ęcuố Jesũ Dố Khwí Pilato Anyěhyă
(Matteo 27:1-2, 11-14, Marko 15:1-5, Giovanni 18:28-38)*

¹ Htuồrò lỏ~ kayă htwồdu yếtahenuô, a ihtò rò a ẻcuố Jesũ dố Khwí Pilato anyěhyă. ² Èthĩ be lahyă tẹthũ dố Jesũ alo rò a hé, “Pẹ pủnỉ kayă yếtôprẹ, mẹtẻhẻrò a thũthũ ẻlả pẹ kayă tahe aklyá, rò a hé ná lodyẻ ná Romakhwí amo-arả to, htuồto a hẻlyanỉ pỏ anẻ ná vả ma Krítu dố a mắđũ khwí tôprẹ, a hé phũnuô.”

³ Khwí Pilato sudyă lủ, “Nẹ ma Judaphũ akhwí tôprẹ mắlakố ẻ?”

Rò a hésũ khwí, “Ò, a mắlakố phú nẹ hẻnuô hó.”

⁴ Htuồrò Khwí Pilato hé bwídukhu tahe ná kayă bẻmũ tahe, “Vả kírẻ cirya kayă yếtỏprẻnuô, vả myảhtye atẻthũ tỏcỏ~ to.”

✧ **22:69** 22:69 Li Htuthẻhtya 110:1

5 Manárò, èthĩ lé éhtòhtya shyoshyoklǒ pǒ, “A cuǒlě mētārūtapyǎ lǒ Judaphú tǒkélě ná a tèt̃hyóithya yěnuô. A cáhtya mē dǒ Galilea kẹ rò a hyǎtuǒhǒ bíyě hó.”

Ũ Thũcuǒ Jesũ Dǒ Khwí Herodè Anyěhyǎ

6 Bí Khwí Pilato nĩhuǒ èthĩ hé ná Galilea kẹ, rò a sudyǎ èthĩ, “Kayǎ yětòprẹ ma Galileaphú ẹ?” 7 Bí a thègně ná Jesũ ma Galileaphú dǒ a o dǒ Khwí Herodè atẹpǒ akhǎlẹ akhěnuô, a nõthũkǎkhyě lǘ dǒ Khwí Herodè a o. Bínuôakhě ma Khwí Herodè o dǒ vǐ Jerusalem.

8 Bí Khwí Herodè myáhtye Jesũ akhěnuô, a thèkrũthelǒ nyacó, mētèhèrò a nĩhuǒ htuǒhǒ Jesũ ari-akyǎ rò a thézũ myáhtye lǘ nuô anyẹlǎhǒ. A thézũ myáhtye a ki mē tẹpròtẹprya tǒcǒcǒ. 9 Phúnuô akhu-akhyě Khwí Herodè sudyǎ élǎ Jesũ tadúró Jesũ hésú lǘ tǒmũ- to. 10 Bwídukhu tahe ná prèithyó tèt̃hyótèt̃hya athára dǒ a ihtò lahyǎ bínuô tahe, myápũmyávyǎ pũ dya tadú có Jesũ tèt̃hũ có. 11 Khwí Herodè ná aklyěphú tahe nyẹkruǒ Jesũ, hétakhwótakè lǒplĩ Jesũ, rò a thyáhtya pẹ lǘ cǎcwǒtwǒ cǎcwǒryǎ tǒpũ, rò Khwí Herodè nõthũ kǎkhyě èthĩ dǒ Khwí Pilato a o. 12 Bínuôt̃nyěnuô, Khwí Herodè ná Khwí Pilato htwǒhtya khyělũ khǒbóthyó. Dǒ arẹkhě nuôma èthĩ thèhtethěhǎ nĩdyé lǘ.

*Ů Ciryá Jesů Ná A Tòbèthyě
(Matteo 27:15-26, Marko 15:6-15, Giovanni
18:39-19:16)*

¹³ Khwí Pilato éplóní bwídukhu tahe ná kayă htwŏ prèpŏtè khuklŏkhuklyă tahe ná kayă éprè cŏ. ¹⁴ Rò a hé èthí, “Thí hyăthŭ kayă yětŏprè dŏ vă o, rò thí hé ná a thŭthŭ kayă bémŭ tahe aklyă, thí hé phúnuô. Khŏnyáyě vă sudyăcemyă hó è dŏ thí mètĕnyě hó tadŭrò phú thí kè lŭ nuô, vă myăhtye atètĕthŭ tŏcŏ~ to. ¹⁵ Khwí Herodè nõthŭkăkhyě khyěthyă lŭ dŏ pè o mètĕhèrò è myăhtye lŭtètĕthŭ tŏcŏ~ toto. Kayă yětŏprènuô, atètĕthŭ o dŏ a tŏbè thyĕnuô a o tŏcŏ~ to. ¹⁶ Phúnuô akhu-akhyě, vă ki nõplí ũ ná è, htuŏrò vă ki plwŏhtekăkyă lŭ.”

¹⁷⁻¹⁸ Kayă bémŭ éhtŏhtya lŏ, “Mĕthyěkyă è, plwŏhte pè pè dŏ Barabba nuô.” Dă cuŏtalwŏpwĕ ashuŏakhĕ hyătuŏhŏ hénuô, pwĕyĕ alĕklŏ o ná Khwí Pilato bè plwŏhte pè èthí kayă dŏ ũ dŏtă lŭ dŏ htŏkŭ tahe akĕ tŏprè.* ¹⁹ (Ů mĕsúsă dŏ vĭkŭ akĕnuô, Barabba yŏ cuŏmĕsúsă patŏkuŏŭ akhu-akhyě, ũ dŏtă lŭ dŏ htŏkŭ, htuŏto ĕnuô a mĕthyĕnŏ kayă tŏprèprè.)

²⁰ Khwí Pilato thĕzŭ plwŏhtekyă Jesů rò a hé khyĕthyápŏ ná kayă bémŭ tahe, ²¹ manárò èthí

---

* **23:17-18** 23:17-18 Ů ră o liphá mú~ nukĕ tahehenuô amăphú 18 yĕ a opa kuŏ to.

éhtöhtyasû tadû, “Mũthyěhtyakyă è dố krusulo nuô! Mũthyěhtyakyă è dố krusulo nuô!”

²² Rò Khwí Pilato hépồ èthỉ thuốphuốtồphuố, “Mamệtềrò bè mũthyěhtyakyă lữ? A mệthứ maỉtề? A mệthứtề dố a tồbề thyề cố nuô, vă myáhtye tôcồ~ to. Vă ki nồmữ ử ná è rò vă ki plwốkạkyă è pả.”

²³ A hé phúnuô tadứrò èthỉ lé~ éhtöhtyashyo klồlố pồ ná ki mũthyěhtyakyă Jesũ dố krusulo. Rò dốkhyếtadûnuô, èthỉ pẹkyă. ²⁴ Phúnuô akhuakhyề, Khwí Pilato ciryakyă Jesũ phú èthỉ kwỉ lữ nuô prề. ²⁵ Khwí Pilato plwốhte pẹ èthỉ kayăphề dố èthỉ thềzứ nồplwốhte lữ nuôtồprề. Kayăphề yếtồprề ma a mệtarứtapyă tề, a mệthyề ử rò ử dồo lữ dố htốkữ. Htuốrò thyáphứ èthỉ ki mệ lữ cừ~ dủ èthỉ thềzứ mệnuô rò a dyếtạkyă Jesũ dố èthỉ atakhukữ.

*Ừ Mũthyěhtya Jesũ Dố Krusu Alo
(Matteo 27:31-44, Marko 15:21-32, Giovanni 19:17-27)*

²⁶ Bí klyềphứ écuốhố Jesũ akhềnuô, èthỉ cuốtặsủ ná kayă tôprề dố amwỉ ná Simonè. È ma vỉ Cyreneophứ tôprề, rò a o dố dố hyă prề rò a hyănuố dố vỉkữ. Bí a hyănuố akhềnuô, klyềphứ pứsủ lữ rò èthỉ dyahtya Jesũ krusu dố lữplắkhu, rò a nồzá lữ rò a nồkrwốcuố kuố

lũ dố Jesũ akhyěkhu. ²⁷ Kayă krwöcuõplu krwöcuõphè kuõlõ Jesũ akhyě, rò dố kayă yě-tahe aklěnuô, prēmò dố a thēplěnebè nyacó tahenuô, a opacuõtõkuõ bínuô, rò a nguõthyěnguõo lahyă cõ. ²⁸ Jesũ taricuõ tõ èthĩ rò a hécuõ èthĩ, “Vĩ Jerusalem phúmò thĩ~, nguõ tã dố vǎgně tǎmế, nguõ nĩdyédũ lahyă dố thĩgně ná thĩphúthĩlye tahe agněnuô. ²⁹ Mětěhéro, tẹcyětẹcũ amõnyěmõthě tahe ki hyātuõ pǎ rò ỹ ki hé lahyă, ‘Prēmòsõphú ná prēmò dố aphú onó kuõ lahyă tõphuõ~ to, ná prēmò dố a dyéõnúnó dyé kuõ pacě tõphuõ~ to tahe ki nĩbè nyacó tẹsõri!’ Ỗ ki hé lahyă phúyě pǎ. ³⁰ Bínuõkhěpǎ ‘Ỗ ki hé lahyă lǎso tahe pǎ, “Latǎprò dố pẹkhuyě!”

Htuõto a ki hé lahyă sophú tahe, “O tad-wõbírẹ pẹ ní~!” ’☆

³¹ “Vǎ dố athyáná thòthĩthuõ yěnuô, èthĩ ki mẹcyẹmẹcũ cõ vǎ báyě kihéro, kayă dố aruô dố a thyá lahyă prě ná thòkrǎ tahenuô, èthĩ ki mẹcyẹmẹcũlõ pǎpǎ.”

³² Èthĩ cwicuõnĩ kuõ kayă dố a mệthũ htyěké a tẹthyótẹthya thényělõ dố a ki mặthyěhtya tõkuõ ná Jesũ. ³³ Èthĩ cuõtuõ dố khǎlẹ tõpho dố ỹ é, “khuklókrrwĩ” khǎlẹ yěnuô. Htuõrò èthĩ mặthyěhtya tõkuõ kayă mệthũ htyěké a tẹthyótẹthya yěthényě ná Jesũ dố krusulo. Tõprẹ rò a mặthyěhtya lũ dố Jesũ cõhtwó tõkyě, tõprẹ

☆ **23:30** 23:30 Hosea 10:8

rò a mũthyěhtya lů dõ cõci tõkyě. ³⁴ Jesů hé, “Phě, plwõkyã èthĩ tětħú ní, meťehérò èthĩ me tẹphúyěnuô, a thégně nĩdyé to.” Rò klyěphú tahe ki iběphyé nĩrõlũ Jesů hyeca yěnuôrò èthĩ bó lahyã tẹbyãbwĩ tõcõ dõ cú dũ a tãtõ bítě tõprè tõ phyé bítě tõkyě tẹ phúnuôpré.

³⁵ Kayã tahe ihtõomyã lahyã pãpré bínuô akhě, kayã dõ a htwõ khuklõkhuklyã tahe pacyéishyé nyěkruõ lahyã Jesů, rò a hé lahyã, “È ma a mełwõhteka cyã dãdu ù ni. È ki málakõ Krĩstu dõ Cõmarya nwõhtya è nuõtõprè kihérò, nõmełwõhteka nĩdyé kuõmõ aněnuô to.”

³⁶ Klyěphú nuõtaha bèbè, a nyěkruõ kuõ lõ lũ. Èthĩ cuõ dõ Jesů a o rò a cuõdyěõ lũ htyězãtaprè. ³⁷ Rò èthĩ hé lũ, “Nè ki málakõ Judaphú tahe akhwĩ kihérò mełwõhteka nĩdyé kuõmõ nẹnè nuô to.”

³⁸ Dõ a khuklõhtěnuô, ù rãhtya o, “È ma Judaphú tahe akhwĩ.”

³⁹ Kayã dõ a meťhú htyěké a tẹthyótẹthya rò ù mũthyěhtya tõ lũ ná Jesů yěthényě aklě tõprè nuô a pacyéishyé Jesů, “Nè ma Krĩstu máto è? Mełwõhteka nĩdyé kuõmõ nẹněnuô, rò mełwõhteka kuõmõ pè to!”

⁴⁰ Manárò kayã meťhú htyěké a tẹthyótẹthya dõ aruõtõprè thėprwõ lũ rò a hé lũ, “Nè thėisě kuõ Cõmarya to è? Nè ma nè nĩbè thyákuõdũ tẹcirya thyáná è yěnuô pré. ⁴¹ Pè yěthényě

nĩbè tètìcìrya phú pẹ mệthúhtuồhó nuôtahe akhu-akhyè akòabè prè. Manárò ènuô, a mệthú kuồũ tồcồ- to.”

⁴² Htuồrò a hé Jesũ, “Kồ- Jesũ~, bí nẹ hyăpồhó phú khwí tồprè hó akhẻpănuô, thẻnẻhtyabè tuồkuồ vả pả ní~.”

⁴³ Rò Jesũ hẻsủ è, “Vả hẻcồcồ- cồ nẹ, yẻtồnyẻ pănuô, nẹ ki kạ-o tồkuồđũ ná vả đố Paradisủ kẻkũ pả.”

Jesũ Thyẻ Ari-akyă

(Matteo 27:45-56, Marko 15:33-41, Giovanni 19:28-30)

⁴⁴ Bí mộhtuô shyẻnyẻmủ phủbẻhó akhẻnuô, tamỏ khítarủtả tồkẻlẻ tuổ cồ đố mộhẻlyạ thuổmủ bẻ nuô cồ. ⁴⁵ Rò ikẻbadu đố ử cồtắtủbỉ lũ đố tẻlủhỏdu akủ yẻtồbanuô, a lazẻ kahtyakalyạ plúkyă nyẻkyẻ. ⁴⁶ Jesũ cyẻprẻẻẻhtỏhtyashyo rò a hé, “Kồ- phẻ~, vả dyẻlyạkyăhó vả thẻhtwỏprẻ đố nẹ takhukủ hó,”✧ a hé phủnuô htuồrò a thẻtả-plúkyă.

⁴⁷ Roma klyẻtồzẻ khuklỏ yẻtồprẻ myảhtye tẻmẻ-anẻ yẻtahe rò a htuthẻhtya Cỏmarya rò a hé, “Kayă yẻtồprẻ ma kayăcỏkayătẻ mảlakỏ cồ nyả hó!” ⁴⁸ Kayăẻprẻ đố a hyả opỏmyả rò a myảhtye tẻmẻhtwỏhtya anẻ yẻtahenuô, a thẻplẻ lỏplỉ cồ akhu-akhyẻẻthỉ htỏlyạ nỉdyẻ lahyả ataỏ rò a kạ lahyả đố ahi. ⁴⁹ Lỏ- kayă đố a thẻgnẻ Jesũ tahe ná

✧ 23:46 23:46 Li Htuthẻhtya 31:5

prèmò dǒ a o dǒ Galilea kékǔ rò a krwǒ hyǎkuǒ
lǔ tahenuô, a cuǒ ihtò lǒtaphǎyǎ rò a myǎ lahyǎ
lǒ~ a htwǒhtya yǎtahe.

Ŭ Iluǒ Jesǔ

(*Matteo 27:57-61, Marko 15:42-47, Giovanni 19:38-42*)

⁵⁰⁻⁵¹ Kayǎ dǒ amwǐ ná Joseph o tǒprè. A o
dǒ vǐ Arimathea, Juda kékǔ. È ma kayǎryǎ,
kayǎcǒcǔ dǒ a opǒmyásǔ Cǒmarya ahtyǎaké ki
hyǎ pǎ tǒprè. È ma a opatǒkuǒ dǒ kayǎ htwǒdu
aplóamukǔ tǒprè tadúrò bí ũ ólyǎ lǒ ná ũ ki cirya
Jesǔ akhǎnuô, a ólyǎ patǒ kuǒǔ to. ⁵² A cuǒ dǒ
Khwǐ Pilato a o rò a cuǒkwǐ Jesǔ aluǒtǒ. ⁵³ Htuǒrò
a cuǒ cǒtǎ Jesǔ a luǒtoyǎ dǒ krusu alǒ rò a bobí
lǔ ná ikǎbǎplǐ ngudu tǒba htuǒrò a cuǒdyanuǒ
lǔ dǒ luǒkǔ dǒ ũ ikhǔkǔnuǒ o lǔ dǒ sorǒlǒ dǒ ũ
iluǒnó hí ná luǒ tǒphuǒ híto yǎnuô tǒkǔ. ⁵⁴ Mǒnyǎ
nuǒtǒnyǎ ma mǒnyǎnyǎ dǒ ũ taritaryǎ one lahyǎ
Judaphú a Mǒnyǎduô agnǎ. Judaphú a Mǒnyǎduô
phǔhyǎtuǒhǒ.

⁵⁵ Prèmò o dǒ Galilea ké rò a krwǒhyǎkuǒ
Jesǔ akhyǎ yǎtahenuô, a krwǒhyǎkuǒ ná Joseph
rò a myátǒma nǐkyǎ ũ lǎdyanuǒ Jesǔ akhǎlé
yǎtǒpho. ⁵⁶ Htuǒrò èthǐ kǎkhyǎ dǒ hi rò a kǎ
taritaryǎ one lahyǎ htyǎnuǒmǔ ná myrra dǒ a
ki hyǎ plǒ pǎ lahyǎ ná luǒtoyǎ agnǎ. Manárò
bí Judaphú a Mǒnyǎduô nuǒtǒnyǎnuô, Judaphú

tahe a tèt̕hyót̕t̕hya o ná èthĩ bè okuố akhu-akhyě, èthĩ okuố lỏ lahyă.

24

Jesũ Krĩstu Htwöpr̕ Kakhỹ Dố T̕t̕hyě
(*Matteo 28:1-10, Marko 16:1-8, Giovanni 20:1-10*)

¹ Mỏnyě thuốthyót̕nyě kalúlỏ t̕nyě bí mỏlĩromủ akh̕nuô, pr̕mò y̕tahe phyení hty̕nuomủ dố èthĩ taritaryă one hó y̕tahe rò a hyă lahyă dố luốkhu. ² Rò lỏ dố ử htulỏbĩ lủ ná luốkủ nuôt̕m̕nuô, èthĩ myáhtye ná ử htulỏtaphă cuốkyă lủ. ³ Èthĩ nuỏmyă tadủrò a myáhtye pã Jesũ aluốt̕o to. ⁴ Bí èthĩ ihtò tan̕ t̕rit̕kyă y̕akh̕nuô, kayă dố a kủthyă hyeçã takh̕rasỏ th̕ny̕ oluốhtyakhỹ p̕ èthĩ rò a hyăihtò dố èthĩ khăshỹ. ⁵ Pr̕mò y̕tahe th̕is̕ talwósủlủ rò a d̕ngủlyă rò ngòtaklwĩ v̕t̕lỏ am̕th̕ dố hekhu, rò kayă y̕th̕ny̕ hé èthĩ, “Thĩ cuốmyápủ kayă htwöpr̕ dố kayă thỹ tahe akl̕ m̕t̕? ⁶ Jesũ opã bĩy̕ to hó, a ihtò htwöpr̕ kakhỹ hó. Th̕n̕htya khy̕thỹ lahyă bí a o dố Galilea k̕ akh̕ rò a h̕sokyă htuốhỏ thĩ ngỏ nuôt̕ahenuô. ⁷ ‘Pr̕lũkayă aphủkhủ m̕hỏ v̕y̕, ử ki dy̕t̕kyă v̕ dố kayă t̕t̕h̕t̕oraphủ tahe a takhukủ pã. ử ki mủthỹhtya v̕ dố krusu alo pã, rò bí thuốny̕t̕ny̕ p̕nuô, v̕ ki ihtò htwöpr̕

kaxhyě khyěthyá pǎ.’ ” ⁸ Yětôphuõrò prèmò tahe théněhtyabè khyě a tẹhého onekyǎ nuôtahe.

⁹ Rò èthĩ htekaqyǎ dõ ahi rò a kahésò pẹ lõ tẹritẹkyǎ yě ná prẹdõnyǎphú shyétõprẹ yěnuô ná kayǎ dõ aruô dõ a okuõ ná èthĩ lõ- plĩ bínuô tahe.

¹⁰ Prèmò yětahe ma mǎhó Magdalena dõkũmuõ Maria, Joanna ná Jakomo amuõ Maria thĩnuô tahe hó. Èthĩ yětahe ná prèmò dõ aruô tahe hėsoluõ pẹ prẹdõnyǎphú tahe ná tẹritẹkyǎ yětahe. ¹¹ Manárò prẹdõnyǎphú yětahe tanẹ lahyǎ ná prèmò yětahe hébõhébye pré akhu-akhyě a zũe kuõ èthĩ to. ¹² Manárò Petru ihtòklyahyǎ dõ luõkhu rò bí a hyǎngõmyácõ nuõ akhěnuô, a myáhtye tú ikẹ bǎplĩhtũ nuôtõba pré. A hyǎmyá htuõ phúnuòrò a kaxhyě khyěthyá dõ hi. A cuõhtwõhtya tuõ phúyě metẹ a tanẹ rò a khyéthukhyéthé nyacó.

*Kayǎ Tahe Cuõ Dõ Dõ Emmao
(Marko 16:12-13)*

¹³ Bínuôtõnyě hó, Jesũ a khõpacẹ thěnyẹ cuõ dõ dõ Emmao dõ a oye ná vĩ Jerusalem ma a phũ- o thuõthyótõmile. ¹⁴ Rò èthĩ dõnyǎcuõ nĩdyělũ ná lõ- tẹmẹhtwõhtya htuõhó ari-akyǎ yěnuôtahe. ¹⁵ Bí èthĩ hébèdõnyǎ nĩdyělũ akhěnuô, Jesũ hyǎphũkuõ dõ èthĩ a o rò a cuõ takrõ kuõ ná èthĩ. ¹⁶ Èthĩ myáhtye lũ tadúrò a thěgně lahyǎ lũ to.

¹⁷ Jesũ hé èthĩ, “Thĩ hébèdõnyǎcuõ kryá lũ ná tẹritẹkyǎ ítětẹ?”

Yětôphuórò èthĩ ihtòokuó lahyã rò èthĩ mètènuô, a thèplětèzò lǒplĩ có. ¹⁸ Bínuô aklě tǒprè dǒ amwĩ ná Cleopa yětǒprènuô a sudyã lǔ, “Dǒ vĩ Jerusalem akũ yěnuô, kayã htwösĩpré ma a onyã prétú nètǒprè nyã hó. Pahéuǒhénu rò ũ mekryá~ maĩtè nuôma nẹ thégñě kuǒ nyã ũ tǒcǒ~ to ẽ?”

¹⁹ Rò Jesũ sudyã lǔ, “Ũ me kryá~ ítě?”

Rò èthĩ hēsũ lǔ, “Máhó vĩ Nazarèphú Jesũ ari-akyã nuô kǒkǒ~. Ẹ ma prèprǒ tǒprè. A tètèbèhēsũ ná a tètphyètèmẹ dǒ Cómarya ná prèlukayã lǒ~ plĩ anyěhyã nuô, a o ná tètprǒtèprya có. ²⁰ Thyáphú pẹ bwídukhu tahe ná pẹ kayãdu tahe ki cĩrya thyěkyã lǔ agñènuô a dyétăkyã lǔ dǒ Khwĩ Pilato a khadăkũ rò a mũthyěhtyakyã lǔ dǒ krusulo. ²¹ Manárò pẹ myásũ thélèní ẹ ná a ki mǐwóhteka Israelphú tahe pã. Phúnuǒhtuǒto, yětǒnyěma tèmẹhtwǒhtya anẹ bãhtyahó thuǒnyě hó. ²² Prèmò dǒ pèklě tahenuô, èthĩ hyã romú lahyã dǒ luǒkhu rò a ka hékhyéhézú lǒplĩ pẹ. ²³ Mètèhèrò èthĩ hyã rò a hyã myáhtye luǒto yěnuô to hénuǒ~. Èthĩ kăkhyě rò a kăhé ná èthĩ myáhtye tanémókhuphú tahe oluǒhtya pẹ èthĩ, rò a hé èthĩ ná Jesũ htwǒprè kăkhyě hó, hénuǒ. ²⁴ Prèkhũ dǒ pèklě tahehe klyahyãmyã lahyã dǒ luǒkhu rò a myáhtye Jesũ luǒkũ okǒkhũkyã thyáná prèmò nuǒtahe hénuǒpré hénuǒ. Rò èthĩ myáhtye Jesũ to, hénuǒ.”

25 Phúnuô htuôrò Jesũ hé èthĩ, “Kayă olóoklò thĩ- prèprò tahe héonekyă ngó tahenuô, thĩ zúe pyă nyacó vã~! 26 Krístu tóbè khyă tẹcyětẹcũ yě-tahe htuôrò a ki cuõnuõ dõ a tètaryědu taryěhtũ akũ pã mato ẽ?” 27 Htuôrò Jesũ hėsodõnyăplõ pẹ èthĩ ná lisăsě héone htuõhó è ari-akyă cáhtya dõ Mosè rãkyă li nuõtahe ná lõ- prèprò rãkyăone nuõtahe.

28 Bí èthĩ cuõtuõphũhó ná dõ dõ a kírẹ cuõ yětõdõ akhěnuô, Jesũ mẹ phú a kírẹ cuõ talwókyă ná dõyěnuô. 29 Manárò èthĩ ẽ tadũ lũ rò a hé lũ, “Nuõ okuõkuõ ná pẹ biyě hó, mọ kírẹ phũtãhó, pãma mọkhĩ tatílẹ nẹ he.” Phúnuô akhu-akhyě Jesũ cuõnuõ okuõkuõ ná èthĩ bínuô.

30 Bí a onyă etõkuõsè ná èthĩ akhěnuô, a phyé khómũ rò a hébwíhétaryěhtya Cómarya htuôrò a ibikyě khómũ rò a zúe pẹ ná èthĩ. 31 Htuôrò èthĩ mètèhè líhtya rò a thégne tõmanĩ khyě Jesũ, rò tũphũtuõ Byacè Jesũ sĩmẹ pẹkyă dõ èthĩ mètènyě. 32 Èthĩ hé nĩdyé khyělũ, “Bí a hébè ná pẹ dõ klyálo akhěnuô bèbè, bí a hėsodõnyăplõ pẹ pẹ ná lisăsě a tẹhėsõ-one thĩtahe akhěnuô bèbè, dõ pẹ théplòkũ nuô, a tapũkazõ thékruõthélõhtya có phúnuô vãheto?”

33 Tũphũtuõ èthĩ ihtòkã dõ vĩ Jerusalem. Rò èthĩ kãmýãhtye ná prẹdõnyăphũ shyétõprẹ ná ũruô tahe opló tĩlõ lũ bínuô. 34 Prẹdõnyăphũ yětahe hé pẹ kayă hyãtuõ mópã yěthényě, “Byacè

ihtò htwõprè kaxhyě málakõ có hó meně. A dyéluõ pè htuõhò ané ná Simonè hò!”³⁵ A héhtuõphúnuô rò kayã yěthényě hésoluõ pèkuõke èthĩ ná bí èthĩ cuõ dõ klyálo akhěnuô, a mękryá pè èthĩ phútě, htuõrò èthĩ thėgněno pré Jesũ bí a ibikyě khómũ akhěnuô pré, a héluõ pèke èthĩ phúnuô.

*Jesũ Dyéluõ Pè Ané Ná A Khõpacě Tahe
(Matteo 28:16-20, Marko 16:14-18, Giovanni
20:19-23, Prėdõnyăphú tahe 1:6-8)*

³⁶ Bí kayã yěthényě hėsopé èthĩ ná tẹritẹkyã yě akhěnuô, Jesũ ané Byacè nĩdũ hyăihtò oluõkhyé pè dõ èthĩ klăměkũ rò a hé èthĩ, “Tẹthéplò kacúk-abé ki okuõdũ ná thĩ ní~.”

³⁷ Èthĩ tanę lahyã ná a myáhtye luõtapryã rò a thėisě khyézũ nyacó. ³⁸ Rò Jesũ hé èthĩ, “Thĩ tanę thėisě lõ lahyã mętě? Thĩ thėplò rarõrare lõ lahyã mętě? ³⁹ Thyáphú thĩ ki myáhtyethėgně tặtặ ná vã nẹklõ o málakõ agněnuô, myámõ lahyã vã takhu ná vã khăduõyě, hyăphũmyá lahyã mỗ vãnéyě, mętěhěrò, luõtapryã nuõma, apháazyे akrwíakrwó okuõũ phú vã yěnuô to.”

⁴⁰ A héhtuõ pè èthĩ phúnuõrò a dyéluõ pè èthĩ ná atakhu ná akhăduô. ⁴¹ Èthĩ thėkrũthėlõ lahyã rò a htebíhtetapã lõ lahyã lõ akhu-akhyě, a zũeryá lahyã híto. Htuõrò Jesũ sudyã èthĩ, “Thĩ sėesěõ o

tôcôcô ề?” ⁴² Èthĩ dyé lữ tễisú tôkwophú. ⁴³ Rò a phyésû rò a ehtyaluô pẹ dô èthĩ mèthènyě.

⁴⁴ Htuôrò a hé pẹ èthĩ, “Bí vǎ okuôpǎ ná thĩ akhěnuô, lǎ- ừ rǎo htuôhó vǎrivǎkyǎ dô Mosè alikũ nuôtahe bèbè, prèprọ rǎokyǎ nuôtahe bèbè, dô Li Htuthéhtya akũ nuôtahe bèbè, a bè lǎbǎhtya lǎplĩ pwỏ- tôcô pǎnuô, vǎ hếsoluô pẹ htuôlǎhó thĩ hỏ.”

⁴⁵ Htuôrò thyáphú èthĩ ki thếgněplǎphéryǎ lisǎsě tahe agněnuô, a bǎmǎhtya pẹhỏ èthĩ thềplòtane tahe hỏ. ⁴⁶ Rò a hé pẹ èthĩ, “Lisǎsě héone, Krístu ki khyábè tẹcyětẹcũ pǎ htuôrò thuỏnyětỏnyě pǎnuô, a ki ihtỏhtwỏprẹ kǎkhyě dô tẹthyě pǎ. ⁴⁷ Htuôrò dô ềmwỉ akũ rò ừ ki hếsodỏnyǎ tẹzǎ nỉ ari-akyǎ ná tẹplwỏkyǎ tẹthútẹora yěnuôtahe ari-akyǎ pǎ. Ừ ki hếsodỏnyǎ ề dô myếcỏ pwỏtỏcỏ agně pǎ, rò ừ ki cáhtya hếsorẻlỏ dô vỉ Jerusalem akũ nuôpǎ. ⁴⁸ Thĩ ma prẹkhyáthề dô a htwỏ pẹ tẹritẹkyǎ yẻtahe agně tahe hỏ. ⁴⁹ Rò vǎ ki nỏhyǎlyǎ pẹ thĩ phú vǎphẻ ólyǎ one htuôhỏ nuôtỏcỏ dô thỉlọ pǎ. Manǎrò thĩ ki nỉbề hí tẹtaryěshyosỏ dô a o dô mỏkhuyě hyǎlyǎ tyahỉ dô thỉlọ to nuô, thĩ bè opỏtadũ bí vỉkũ yẻnuô pǎ.”

*Cỗ Kǎkahtyakyǎ Jesũ Dỏ Mỏkhu
(Marko 16:19-20, Prẻđỏnyǎphú tahe 1:9-11)*

⁵⁰ Htuôrò dỏkhyěnuô, a ếcuỏ a khỏpacẻ tahe dô vỉklỏ, rò a ếcuỏtuỏ èthĩ dô dô Bethania akhǎshyé,

rò a zòhtya atakhu rò a sòri èthĩ. ⁵¹ Bí a sòri pãpré èthĩ akhěnuô, ù cõkakahtya taphãkyã lũ dõ mókhu rò a dya-okyã kyã a khõpacě tahe. ⁵² Èthĩ cõbucõběhtya htuõ lũ rò èthĩ thékrũthelõ kakhỹě lahyã dõ vř Jerusalem akũ. ⁵³ Htuõrò èthĩ o dõ tẽlũtyã hõkũ pwõ~ tôphuõ rò htuthé hébwíhétaryěhtya Cómarya bínuô.

clxvi

Lisăṣě Athě - Kayă Ngó
Western Kayah: Lisăṣě Athě - Kayă Ngó New
Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayah, Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

e95d0c8d-ae9c-5368-9ad4-ad9a104aff49